

הראל חברה לביטוח בע"מ

**דוח ביניים ליום
30 בספטמבר 2024**

תוכן העניינים

1	תיאור החברה	1
1	כללי	1.1
2	בעלי המניות בחברה	1.2
2	מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים	2
2	שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים בתקופת הדוח	2.1
3	שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים לאחר תקופת הדוח	2.2
3	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה	2.3
4	השפעות מהותיות צפויות של תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS 9 ו-IFRS 17	2.4
5	תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה	2.5
9	תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח	2.6
15	יישום התוכנית האסטרטגית	2.7
25	פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים	2.8
30	נזילות ומקורות מימון	2.9
30	גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי	3
34	בקורות ונהלים לגבי הגילוי:	4

דוח הדירקטוריון

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 ("תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח" או "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2023, אשר פורסם ביום 31 במרץ 2024 ("הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1 תיאור החברה

1.1 כללי

הראל ביטוח הינה חברה פרטית, בשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). הראל השקעות הינה חברה ציבורית, שמנייתיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב, החל משנת 1982. הראל השקעות, באמצעות החברה וחברות נוספות שבשליטתה פועלות בשוק הביטוח, החיסכון ארוך הטווח וכן בתחום השירותים הפיננסיים ושוק ההון ("הקבוצה").

פעילות הביטוח נעשית על ידי החברה וכן באמצעות חברה אחות, אי.אם.אי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (בשליטה מלאה של הראל השקעות) ("EMI").

הפעילות בתחום חיסכון ארוך הטווח נעשית הן באמצעות החברה, באמצעות חברה אחות – הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") והן באמצעות חברות בנות, שהינן חברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כדלקמן: קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (בשליטה מלאה) ("קחצ"ק") המנהלת קרן השתלמות המיועדת למשרתי קבע וגמלאי צה"ל; לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (בשליטה בשיעור 79%), המנהלת קרן פנסיה ותיקה ("לעתיד").

הפעילות בתחום האשראי נעשית באמצעות חברה בת הראל +60 בע"מ ("הראל +60") אשר עוסקת במתן הלוואות מסוג משכנתא רגילה, וכן במתן הלוואות מסוג "משכנתא הפוכה" שהינה הלוואה הניתנת ללווים בני 60 ומעלה, בשעבוד דירת מגורים; במסגרת פעילות מימון נדל"ן יזמי המבוצעת בחברה; וכן במסגרת פעילות מתן ערבויות פיננסיות ושירותי ייזום ותפעול לתיקי משכנתאות המבוטחים על ידי צדדים שלישיים באמצעות החברה ו-EMI.

פעילויות אלה הוצגו בעבר במסגרת מגזרי הפעילות השונים של החברה. החל מהדוחות הכספיים לשנת 2023, החברה מציגה את פעילויות תחום האשראי במסגרת מגזר פעילות חדש - מגזר אשראי.

1.2 בעלי המניות בחברה

הראל השקעות מחזיקה במלוא הון המניות של החברה. בעלי המניות העיקריים בהראל השקעות הינם בני משפחת המבורגר - יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור (בסעיף זה: "בעלי המניות"), המחזיקים בכ- 49.1% מזכויות ההצבעה ומהון המניות המונפק של הראל השקעות.

ההחזקה של בעלי המניות בהראל השקעות הינה בעיקר באמצעות ג.י.ן ייעוץ כלכלי וניהול השקעות 2017 שותפות מוגבלת בשליטתם ובעלותם המלאה של בעלי המניות, בה הם מחזיקים כשותפים מוגבלים, באמצעות חברות פרטיות בבעלותם המלאה ("השותפות ג.י.ן") וכן מחזיקים בשותף הכלכלי בשותפות ג.י.ן.

2 מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים

2.1 שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים בתקופת הדוח

2.1.1 מלחמת "חרבות ברזל" ("המלחמה")

בהמשך למתואר בסעיף 2.2 בפרק "דוח הדירקטוריון" לדוח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, בדבר השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקבוצה בפרט, להלן יפורטו השפעות המלחמה על היקף החשיפה לסיכונים הביטוח של הקבוצה בתקופה הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024:

תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח: עיקר החשיפה בעקבות המלחמה נובעת מביטוחי ריסק מוות ככל שמתגבשות תביעות בתחום זה. הגידול בעלות התביעות בתקופת הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024, נאמד בסך של כ-42 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-3 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה (כ-28 מיליוני ש"ח לאחר מס וכ-2 מיליוני ש"ח לאחר מס, בהתאמה). כמו כן, לא זוהה שינוי מהותי בהיקף המשיכות והפדיונות בעקבות המלחמה.

תחום ביטוח בריאות כולל סיעוד: היקף החשיפה בעקבות המלחמה בתקופת הדוח, אינו מהותי ונאמד בסך של כ-4 מיליוני ש"ח לפני מס (כ-3 מיליוני ש"ח לאחר מס).

תחום ביטוח כללי: ככלל, נזקי רכוש הנובעים מאירוע מלחמה אינם מכוסים במסגרת פוליסת רכוש ולפיכך, להערכת הראל ביטוח, היקף החשיפה בעקבות המלחמה אינו מהותי בשלב זה.

כמו כן, נכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא קיימת השפעה מהותית בעקבות המלחמה על המשך מגמת הגידול בסך הנכסים המנוהלים של הקבוצה.

יודגש כי הערכות הנהלת הקבוצה בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילותה של הקבוצה אינן ודאיות ואינן בשליטת הקבוצה. הערכות אלה מבוססות על מיטב ידיעת הנהלת הקבוצה בשלב זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות באופן שונה מהותי, מכפי שנצפה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואת היקפה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

2.1.2 שינויים מהותיים במצבת נושאי המשרה

מר מישל סיבוני, אשר כיהן כמנכ"ל הראל השקעות ויו"ר דירקטוריון החברה, סיים את תפקידו כאמור ביום 31 בינואר 2024 וזאת לאחר למעלה מ-30 שנות עבודה בקבוצת הראל. בהמשך לסיום תפקידו של מר סיבוני, מונה מר גיא רוטקופף כיו"ר דירקטוריון החברה. בנוסף, מר ניר כהן, המכהן כמנכ"ל החברה, מונה גם לתפקיד מנכ"ל הראל השקעות וזאת החל מיום 1 בפברואר 2024. מר סיבוני ממשיך לכהן כדירקטור בחברה.

- 2.1.3 אשרור דירוג החברה ע"י חברת הדירוג "מידרוג"
לעניין אשרור דירוג החברה ע"י חברת הדירוג "מידרוג", ראו באור 6 בדוחות הכספיים.
- 2.1.4 תוכנית מתאר לעובדים
לעניין תוכנית מתאר לעובדים, ראו באור 9 בדוחות הכספיים.
- 2.1.5 פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ז') של הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ ("הראל הנפקות")
לעניין פדיון מוקדם מלא לאגרות החוב (סדרה ז') שהונפקו על ידי הראל הנפקות, ראו באור 6 בדוחות הכספיים.
- 2.1.6 הנפקת אגרות חוב (סדרה כ') באמצעות הראל הנפקות
לעניין הנפקת אגרות חוב (סדרה כ') באמצעות הראל הנפקות ודירוג אגרות חוב (סדרה כ') ע"י חברת הדירוג "מעלות S&P", ראו באור 6 בדוחות הכספיים.
- 2.1.7 החלטה על חלוקת דיבידנד
לעניין החלטה מיום 29 באוגוסט 2024, על חלוקת דיבידנד בסך של 200 מיליוני ש"ח, ראו באור 9 בדוחות הכספיים.

2.2 שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים לאחר תקופת הדוח

- 2.2.1 אישור התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה
לעניין אישור התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, ראו באור 10 בדוחות הכספיים.

2.3 התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

- 2.3.1 כללי
במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 הפעילות הכלכלית בעולם המשיכה לצמוח עם יציבות בסחר הגלובלי אך עם המשך האטה בענף התעשייה. האינדיקטורים הראשוניים מצביעים על שונות בקצב הצמיחה בין הכלכלות הגדולות עם צמיחה מהירה יותר בארה"ב בהשוואה לאירופה ולסין.
סביבת האינפלציה בעולם המשיכה להתמתן ובחלק ניכר מהמדינות המפותחות היא מתכנסת לעבר יעדי הבנקים המרכזיים. לאור זאת, במהלך הרבעון נרשמו המשך הפחתות ריבית בעולם, כאשר גם הבנק המרכזי בארה"ב הפחית את הריבית לראשונה ב-0.5%.
- 2.3.2 התפתחויות במשק הישראלי
על פי האינדיקטורים הראשוניים קצב הצמיחה ברבעון השלישי עמד על 3.8% בשיעור שנתי, האצה בהשוואה לרבעון הקודם. שוק העבודה ממשיך להיות הדוק, בחלקו על רקע מגבלות היצע העובדים, ושיעור האבטלה עמד על 2.7% בלבד בסוף הרבעון.
חברת S&P הורידה את דירוג האשראי החיצוני ארוך הטווח של ישראל ברמה אחת ל-A, בעיקר לאור הימשכות המלחמה והעלייה בתחזית הגירעון לשנים הבאות. חברת Moody's הורידה את דירוג האשראי לרמה נמוכה יותר של Baa1.

2.3.3 שוק המניות

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 מדד MSCI העולמי עלה ב-6% בהובלת עלייה של כ-6% במדד S&P האמריקאי. המדד המקביל לשווקים המתעוררים זינק ב-9% בהובלת שווקי המניות בסין. בישראל המדדים המובילים רשמו תשואה חיובית במהלך הרבעון כאשר מדד ת"א 125 עלה ב-8% ומדד ת"א-90 עלה ב-13%.

2.3.4 שוק איגרות החוב

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 מדד אג"ח כללי עלה ב-2.4% עם עלייה דומה במדד אג"ח הממשלתי והקונצרני.

2.3.5 קרנות נאמנות

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 קרנות הנאמנות רשמו גיוסי נטו של כ-19 מיליארדי ש"ח. הענפים שבלטו בגיוסים במהלך הרבעון היו הקרנות הכספיים עם גיוסים של כ-16 מיליארדי ש"ח והקרנות המתמחות בחו"ל עם גיוסים של כ-4 מיליארדי ש"ח.

2.3.6 קרנות סל

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 קרנות הסל רשמו גיוסים נטו של כ-1.6 מיליארדי ש"ח, בהובלת גיוס של כ-2.4 מיליארדי ש"ח בקרנות המתמחות במניות בחו"ל שפיצו בין היתר על פדיונות בקרנות הסל המתמחות במניות ובאג"ח בישראל.

2.3.7 שוק המט"ח

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 השקל נחלש בכ-1% מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3% מול האירו, 2% מול הפאונד, ו-11% מול היין היפני, כאשר מול הדולר השקל התחזק ב-1%.

2.3.8 אינפלציה

על פי המדד הידוע האחרון בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 (מדד אוגוסט), מדד המחירים לצרכן עלה במצטבר ב-1.6% במהלך הרבעון השלישי וב-3.6% ב-12 החודשים האחרונים (עד אוגוסט).

2.3.9 ריבית בנק ישראל

לאחר שבנק ישראל הפחית את הריבית בתחילת שנת 2024, הריבית נותרה ללא שינוי על 4.5%.

2.3.10 אירועים לאחר תאריך הדוח

בתחילת הרבעון הרביעי בנק ישראל הותיר שוב את הריבית ללא שינוי על 4.5%. בתחזיות המעודכנות הבנק צופה צמיחה של 0.5% בלבד השנה ו-3.8% בשנת 2025. האינפלציה בספטמבר (שפורסמה באמצע אוקטובר) ירדה מעט ל-3.5%.

2.4 השפעות מהותיות צפויות של תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS 9 ו-IFRS 17 ("התקנים החדשים") למועד המעבר על ההון ועל יתרת מרווח שירות חוזה ויתרת התאמת סיכון עבור סיכון לא-פיננסי

במסגרת היערכות החברה ליישום התקנים החדשים בשנת 2025 (להרחבה בנושא יישום התקנים החדשים, ראו באור 3 בדוחות הכספיים), ובהתאם לנתונים לא סקורים ולא מבוקרים על ידי רואי החשבון המבקרים, שגובשו על ידי החברה, נכון למועד פרסום הדוח, בכל הנוגע להתחייבויות ונכסי הביטוח שיטופלו על פי תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ולהשפעות של היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לגבי מכשירים פיננסיים; החברה מעריכה בשלב זה ובאופן ראשוני כי ההשפעות המהותיות על יתרות הפתיחה של הדוחות

הכספיים ליום 1 בינואר 2024 (מועד המעבר שנקבע על ידי רשות שוק ההון), לעניין ההון ויתרת מרווח שירות חוזי ויתרת התאמת סיכון עבור סיכון לא-פיננסי, תהיינה כמפורט להלן:

סך ההון של החברה למועד המעבר צפוי לגדול בכ-300 מיליוני ש"ח לסך של כ-4.3 מיליארדי ש"ח. כמו כן, החברה צפויה להכיר ביתרת מרווח שירות חוזי – CSM (נטו מביטוח משנה) בסך של כ-16 מיליארדי ש"ח לפני מס (כ-10.4 מיליארדי ש"ח לאחר מס), וביתרת התאמת סיכון עבור סיכון לא-פיננסי – RA (נטו מביטוח משנה) בסכום של כ-3 מיליארדי ש"ח לפני מס (כ-2 מיליארדי ש"ח לאחר מס). יצוין כי החברה טרם השלימה את כל הבקורות והבדיקות בקשר לנתונים אלו, ויתכנו שינויים בנתונים האמורים עד למועד היישום בפועל.

המידע האמור נכלל בנתונים שנשלחו לרשות שוק ההון, בהתאם למפת הדרכים שפרסמה הרשות לאימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ובסקרי השפעות כמותיות שנועדו לסייע לחברה ולרשות שוק ההון להעריך את רמת המוכנות של החברה ושל הרשות ליישום התקנים החדשים תוך סיוע בתהליך קבלת ההחלטות. משכך, ייתכנו התאמות בנתונים, בין היתר בהתאם להנחיות הרשות או בעקבות המשך ההיערכות של החברה ליישום התקן, לרבות בעקבות דיונים עם רואי החשבון המבקרים.

אופן היישום של התקן עשוי להיות כפוף לשינויים או להתאמות גם בעקבות הבהרות או עדכונים בתקני הדיווח הכספיים הבינלאומיים, שינויים בפרקטיקה הקיימת בחו"ל והפרקטיקה המתגבשת בישראל, שינויים רגולטוריים, שינויי מס או שינויים והתאמות באומדנים שונים שנערכו על ידי החברה בהתאם לשיקול דעת מקצועי. לפיכך, אין לראות בנתונים שלעיל כנתונים או תוצאות מתחייבים. על כן, מלוא המידע שנכלל לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

יובהר כי הנתונים לעיל אינם מתייחסים ואינם מעידים על ההשפעות המלאות של התקנים החדשים, לרבות ככל שישנו, על משטר המס הרלוונטי וכן על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה מבוסס סולבנסי 2 (עם וללא הוראות מעבר). עניינים אלו טרם הוסדרו במלואם, אינם בשליטתה המלאה של החברה ומצויים בבחינה נכון למועד פרסום הדוח.

2.5 תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים שפורסמו בתקופת הדוח - עד למועד פרסום דוח זה:

2.5.1 כללי

2.5.1.1 הוראות דין

2.5.1.1.1 ביום 23 בספטמבר 2024 אישרה ועדת החוקה של הכנסת את טיוטת הצעת צו פסיקת ריבית והצמדה (דחיית יום התחילה של חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון 9) התשפ"ד - 2023), התשפ"ד - 2024, במסגרתה, נדחו בשלושה חודשים (מיום 1 באוקטובר 2024 ליום 1 בינואר 2025) מועד כניסתן לתוקף של הוראות התיקון לחוק פסיקת ריבית והצמדה, וזאת על מנת שניתן יהיה להשלים את ההיערכות התפעולית לקראת הרפורמה.

2.5.1.1.2 ביום 19 בספטמבר 2024 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשפ"ד - 2024, במסגרתן נמחקו, בין היתר, סעיפים שעסקו בסוגי התחייבויות של מבטח והגבלות על השקעות מבטח, בנוסף להוראות בנוגע לסוגי ההתחייבויות השונים, ועודכנו המגבלות החלות בקשר להשקעותיה של חברה מנהלת בצדדים קשורים שונים, או ביצוע עסקאות עימם. בנוסף נקבע כי חברה מנהלת אינה יכולה להשקיע או לבצע עסקה באדם השולט בה או אדם המחזיק למעלה משיעור של 20% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברה המנהלת.

- 2.5.1.1.3 ביום 14 באוגוסט 2024, פורסם תיקון לחוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13) התשפ"ד - 2024, במסגרתו תוקנו הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, בין היתר, הורחבה הגדרת "מידע אישי" כך שתכלול כל מידע המאפשר זיהוי של אדם במאמץ סביר, באופן ישיר או עקיף, וכן הורחבה הגדרת "מידע בעל רגישות מיוחדת" כך שתכלול גם מידע אודות נטיות פוליטיות, מוצאו של אדם, נטייה מינית, מידע ביומטרי ועוד. כמו כן, צומצמה החובה לרשום מאגרי מידע כמו כן, התיקון קובע סמכויות המחזקות משמעותית את יכולות הפיקוח, האכיפה והענישה של הרשות להגנת הפרטיות, לרבות היכולת להטיל פיצויים ללא הוכחת נזק, קביעת סמכות לקיים פעולות אכיפה מנהלית וביצוע חקירות פליליות, וכן הטלת עיצומים כספיים בגין הפרות שונות.
- 2.5.1.1.4 ביום 22 ביולי 2024 פורסמה טיוטת הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון 16) התשפ"ד-2024, במסגרתה נקבע, בין היתר, כדלקמן: קביעת רשימת שיקולים אותם בית המשפט יידרש לשקול בבואו לאשר תובענה ייצוגית כנגד מבטח או חברה מנהלת, שעילתה היא הפרת חוזה ארוך טווח; הוספת עילות תביעה מכוח חוק הגנת הפרטיות מכוחן ניתן יהיה להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית; עדכון אופן הגשת בקשות לאישור תובענה ייצוגית כך שאלו יוגשו ללא ציון סכום התביעה הכולל.
- כמו כן, טיוטת הצעת החוק כוללת מספר הסדרים פרטניים שמטרתם לתת מענה להתמודדות עם תופעת הליכי סרק, ובהם: עיגון רשימה של מקרים בהם תחול חובת פניה מוקדמת כתנאי מקדים להגשת הבקשה לתובענה ייצוגית; הגבלת מספר הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שתובע רשאי להגיש בשנה קלנדרית; לא לאפשר בקשות למתן סעד לפיצויים בבקשה לאישור תובענה ייצוגית מכוח חוק הספאם; שלילת גמול ושכר טרחה למבקש או תובע ייצוגי במקרים בהם הבקשה לאישור או התובענה עצמה הסתיימו בהסדר פשרה ללא פיצוי; מתן אפשרות להטלת הוצאות על מבקש או תובע ייצוגי במקרים בית המשפט סבור שההליך התנהל בחוסר תום לב.
- 2.5.1.2 טיוטות וניירות עמדה בעניין אופן אימוץ תקן החשבונאות הבינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל ("התקן")
- 2.5.1.2.1 ביום 12 באוגוסט 2024 פורסמה טיוטה שעניינה "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל – טיוטה 10" ("הטיוטה"). הטיוטה וכן שתי אלו שקדמו לה שפורסמו באפריל וביוני 2024, מתייחסות לנושאים מרכזיים המהווים חלק מליבת התקן כגון מדידה במועד המעבר ואופן יישום גישת השווי ההוגן במועד המעבר וכוללות הנחיות ושינויים משמעותיים ביחס לטיוטות קודמות שפרסם הממונה.
- 2.5.1.2.2 ביום 12 באוגוסט 2024 פורסם נייר שעניינו "מפת דרכים לאימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) – עדכון רביעי - חוזי ביטוח", במסגרתו, בין היתר, עודכנו לוחות הזמנים וההנחיות לדיווח סקר השפעה כמותית QIS-2 בהתאם לתקן, לרשות שוק ההון, דיווח וחיסכון.
- 2.5.1.3 מלחמת "חרבות ברזל"
- בתקופת הדוח ועד למועד פרסום הדוח פורסמו מספר הוראות רגולציה שנועדו להתאים את עבודתם של הגופים המוסדיים למצב הביטחוני בשל מלחמת "חרבות ברזל" והמצב המיוחד בעורף, בין היתר:
- 2.5.1.3.1 ביום 25 ביולי 2024 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה התשפ"ד-2024 ("התיקון"), במטרה לסייע למשרתי המילואים העצמאיים ובני זוגם נוכח המצב הביטחוני. במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי לצרכי הטבות מס, עצמאי אשר שירת במילואים, תקופה כלשהי, החל מיום 7

באוקטובר 2023 ועד לסוף שנת המס 2023, יהיה רשאי לבקש מהגוף המוסדי לראות בכספים אשר הופקדו לקרן ההשתלמות או לקופת הגמל במהלך שנת 2024 ככספים אשר הופקדו במהלך שנת 2023; פעולה זו תוכל להתבצע גם עבור בן או בת זוג עצמאי של משרת מילואים.

2.5.1.3.2 ביום 7 בפברואר 2024 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובעת כהוראת שעה, הסדר שמטרתו מתן מענה למצב בו עובדים רבים הוצאו לחופשה ללא תשלום או הסתיימה העסקתם, ובעקבות זאת הופסקו ההפקדות לכיסויים הביטוחיים. בין היתר, מוצע כי חברה מנהלת תמשיך לנכות את עלות הכיסוי הביטוחי למשך 12 חודשים מהחודש בו נסתיימה תקופת ההפקדות, זאת אלא אם הורה העמית אחרת.

2.5.1.3.3 ביום 25 בינואר 2024 פורסם חוק ההתיישנות (תיקון מס' 8 - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובע כהוראת שעה הסדרים שמטרתם לתת מענה לקושי האזרחי בטיפול בתביעות, נוכח מצב החירום. התיקון קובע כי תקופות התיישנות של עילות תביעה "יושעו" למשך חצי שנה, החל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד 6 באפריל 2024 (בסעיף זה: "התקופה הקובעת"), ותקופה זו לא תבוא במניין הזמן לחישוב תקופת התיישנות. לגבי תביעות במקרקעין, נקבע כי ההסדר כאמור יחול רק אם התביעה הייתה אמורה להתיישן במהלך התקופה הקובעת, וזאת בשל תקופות ההתיישנות הארוכות יחסית בתביעות אלה. לגבי תביעות שכבר התיישנו במהלך התקופה הקובעת, נקבע הסדר "החייאה" אוטומטית, לפי התקופה הקובעת לא תיספר כחלק מתקופת ההתיישנות, אלא אם בית המשפט קבע כי ההסדר לא יחול מטעמים מיוחדים שיירשמו.

2.5.2 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.5.2.1 חוזרים

2.5.2.1.1 ביום 14 באוקטובר 2024 פורסמו במקביל טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), (תיקון), התשפ"ד - 2024 וטיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת עמיתים במסלולי ברירת מחדל למסלול המותאם לגילם), התשפ"ד-2024, במסגרתן מוצע לשנות את אופן הקצאת הבטחת התשואה בקרנות הפנסיה החדשות המקיפות באופן בו החל מחודש ינואר 2026 הקצאת התשואה המבוטחת תהיה באופן הבא: (1) הקצאת 60% הבטחת תשואה למקבלי קצבאות; (2) הקצאת 30% הבטחת תשואה לבני 50 ומעלה במסלולי תלוי גיל ובמסלול הכללי (3); הקצאת יתרת הבטחת התשואה לעמיתים בני 50 ומטה במסלול תלוי ובמסלול הכללי וכן ליתר העמיתים (ללא תלות בגילם) במסלולים המתמחים. כמו כן, מוצע שלא לאפשר לעמית לבחור מסלול השקעה תלוי גיל שאינו מותאם לגילו. עוד מוצע כי במקרים בהם כספי העמית אינם מנוהלים במסלול התואם לגיל העמית, החברה המנהלת תעביר, באופן יזום, את הכספים למסלול השקעה התואם לגיל העמית, וזאת בכפוף לשליחת הודעה לעמית הכוללת מידע בנוגע להעברה הצפויה, ולאפשרות העומדת לעמית לבחור במסלול השקעה חלופי.

2.5.2.1.2 בהמשך לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) התשפ"ד – 2024, ביום 22 בספטמבר 2024 פורסם חוזר ביטוח שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה – כללי השקעת נכסי חברת ביטוח", הממזג את טיוטת חוזר ביטוח "כללי השקעות נכסי חברת ביטוח כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה" ו- "נספח 5.2.4.1.14 - ניהול נכסי השקעה עבור מבטח המיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS)". במסגרת החוזר עודכנו הגדרות סוגי הביטוח, כך שבין היתר, בוצעה אבחנה בין "ביטוח לטווח ארוך" ו-"ביטוח לטווח קצר", ועודכנו הכיסויים הנכללים בכל אחד מסוגי הביטוחים, וכן בוטלו הוראות בנוגע ל"נכס בלתי מוכר" ו-"תקנות הון עצמי". כמו כן נקבע כי חברת ביטוח תחזיק בנכסים כנגד התחייבויותיה, באופן שאינו חורג, באופן

מהותי, מערך ההתחייבות, ועודכנו שיעורי ההשקעה המקסימליים שחברת ביטוח רשאית להשקיע בתאגידיים, בחברות ביטוח אחרות ובצדדים קשורים.

בנוסף, נקבע כי הוראות לעניין ניהול נכסי השקעה עבור מבטח המיישם את תקן IFRS 17, ייכנסו לתוקף החל ממועד יישום התקן, קרי החל מיום 1 בינואר 2025.

2.5.2.1.3 ביום 24 ביולי 2024 פורסם חוזר שעניינו עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה, במסגרתו עודכנו הנחות ברירת מחדל המשמשות את ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. לפי החוזר, מגמת התארכות תוחלת החיים צפויה להשפיע הן על הקרנות והן על הפוליסות: בקרנות הפנסיה, צפויה עלייה בהתחייבויות כלפי פנסיונרים ושארים, עלייה במקדמי ההמרה לקצבה בפנסיית זקנה, ולהפחתה בעלויות כסוי ריסק מוות. בביטוח חיים, המגמה כאמור צפויה לחזק את עתודות הביטוח בגין פוליסות ביטוח חיים ישנות ולהביא לעלייה במקדם ההמרה לקצבה בפוליסות ביטוח חיים בהן אין מקדם מובטח.

2.5.2.1.4 ביום 17 באפריל 2024 פורסם תיקון לרשימת מסלולי השקעה, במסגרתו תוקנו מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל ולהוסיף מסלולי השקעה אג"ח עם חשיפה מוגבלת למניות בתקרה של עד 25% מנכסי המסלול. כן בוטל מסלול מתמחה גמיש ונוסף מסלול השקעה למקבלי קצבה קיימים. בנוסף, עודכנו התקנונים במסלול אשראי ואג"ח, כך שבין השאר, נוספה הבהרה כי השקעה בקרנות השקעה המתמחות בחוב תתאפשר רק בקרנות שבהתאם למדיניות ההשקעה שלהן שיעור החשיפה לחוב לא יפחת מ-75%. עוד עדכנה הרשימה את התקנונים של מסלולים עוקבי מדדים, כך שנקבע, בין היתר, כי נכסי מסלול יעקבו, לכל הפחות, אחר שלושה מדדים שאינם דומים, כאשר שיעור המעקב אחר כל אחד מהמדדים לא יפחת מ-10% ולא יעלה על 50% מנכסי המסלול, וזאת בכדי ליצור חשיפה מגוונת למדדי ההשקעה.

2.5.3 תחום ביטוח כללי

2.5.3.1 חוזרים

2.5.3.1.1 ביום 7 בנובמבר 2024 פורסם חוזר ביטוח "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה", המעדכן את המשתנים והמקדמים בנוגע לקביעת דמי הביטוח נטו בביטוח השירורי, על מנת להתאים את דמי הביטוח נטו בפול לסיכון המבוטח, וזאת בהתבסס על ההמלצות שפורסמו בדוח הסופי להערכת עלות הסיכון הטהור בענף ביטוח רכב חובה לשנת 2022. בהתאם להמלצות, עודכנו דמי הביטוח נטו של רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בבעלות פרטית ובבעלות חברה, ודמי ביטוח נטו בפול עבור אופנועים בבעלות פרטית ובבעלות חברה.

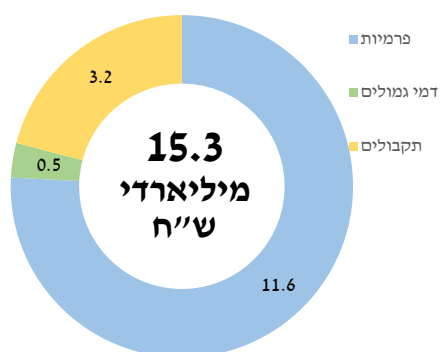
2.5.3.1.2 ביום 15 במאי 2024 פורסם חוזר שעניינו הוראות בענף רכב רכוש, המתקן את הוראות החוזר המאוחד בנושא וקובע הסדרים חדשים בנוגע לאופן עבודת חברת הביטוח מול שמאים, סוכנים ומוסכים, שעיקריהם להלן: הגדלה הדרגתית של מספר המוסכים איתם מתקשרת חברת הביטוח, כך שמוסכים שיעמדו בקריטריונים יוכלו להיכלל ברשימת המוסכים המוסכמים; קביעת מנגנון אקראי לבחירת שמאי; איסור על סירוב לעבוד עם מוסך בעל מאפיינים דומים למוסך אחר עמו קיימת התקשרות בהסכם או הפלייה על בסיס שיקולים כגון היקף פעילות וגודל פיזי; קביעת הוראות בנוגע להתקשרות עם מוסכים מוסכמים, זכויות המבוטח בבחירת מוסך והשפעה אסורה על מוסכים ושמאים; הוספת חובה לשיווק פוליסה המאפשרת למבוטח לבחור בכל מוסך ללא הבדל בהשתתפות העצמית; הוספת חובת גילוי למבוטח טרם כריתת חוזה הביטוח אודות המשמעויות הנגזרות מתיקון הרכב באמצעות מוסך מוסכם או מוסך אחר.

2.5.3.1.3 באותו מועד פורסם חוזר נוסף שעניינו הגשת תוכניות ביטוח בענף רכב רכוש, במסגרתו נקבעו,

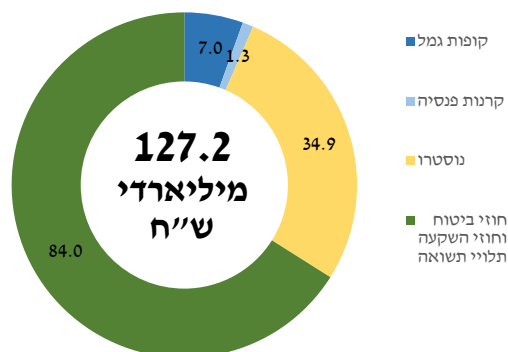
הוראות בנוגע להקטנת נזק במצבים בהם המבוטח תיקן את רכבו במוסך שלא בהסדר, לפיהן, בין היתר, חברת הביטוח תקבע ותאשר מול רשות שוק ההון כללים להפחתת תגמולי ביטוח במקרה של הקטנת הנזק, אשר יעודכנו בנוסח הגילוי למבוטח בתוכנית הביטוח, וכן תקבע בתוכנית הביטוח כי היא תנכה מתגמולי הביטוח השתתפות עצמית כאילו המבוטח תיקן את רכבו במוסך הסדר, אם המבוטח: הודיע לחברת הביטוח על מקרה הביטוח טרם תיקון הרכב; נקט באמצעים סבירים שהורתה לו חברת הביטוח; המוסך הסכים לקבל את תנאי ההסדר של חברת הביטוח טרם תיקון הרכב. כמו כן, נקבע כי חברת ביטוח לא תכלול בתוכנית הביטוח פיצוי בגין אבדן גמור להלכה למעט בסוגי מקרים שהוגשו על ידי החברה לרשות שוק ההון במסגרת בקשה להנהגת תוכנית הביטוח והרשות לא התנגדה להם.

2.6 תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח

נתוני פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה:

נכסים מנוהלים בקבוצה:

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. בתקופת הדוח הסתכמו התקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות חוזי השקעה בכ- 3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-2.2 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.6.1 רווח (הפסד) כולל לפי מגזרים (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שינוי ב- %	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		הערות
	2023	2023		2024	2023	
						מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
105	125	324	3	94	97	א ביטוח חיים
4	1	1	-	3	3	ב פנסיה
1	-	(1)	-	1	-	ב גמל
110	126	324	2	98	100	סך הכל מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
						מגזר ביטוח כללי
(50)	*30	24	-	*(2)	(57)	א רכב חובה
(8)	*5	27	-	*(45)	93	ב רכב רכוש
150	33	38	28	89	114	ג ענפי רכוש ואחרים
138	*37	77	54	*126	194	ד ענפי חבויות אחרים
230	105	166	-	168	344	סך הכל מגזר ביטוח כללי
109	*77	188	-	*40	276	א מגזר ביטוח בריאות
56	*12	19	36	*39	53	ה מגזר אשראי
(164)	*(61)	(16)	44	*(124)	(178)	ב לא מיוחס למגזרי פעילות
341	259	681	-	221	595	סך הכל לפני מס
96	75	224	-	66	195	הוצאות מס
245	184	457	-	155	400	סך הכל רווח כולל לאחר מס
						מיוחס ל:
244	184	457	-	155	400	בעלים של החברה
1	**-	**-		**-	**-	זכויות שאינן מקנות שליטה
6%	19%	44%		5%	13%	תשואה להון עצמי במונחים שנתיים

* הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם סעיף 1.1 לעיל

** קטן מ-1 מיליוני ש"ח

תוצאות פעילות הקבוצה מושפעות במידה ניכרת משינויים בשוקי ההון, המשפיעים על הנכסים הפיננסיים של הקבוצה וכנגזרת גם על המרווח הפיננסי ועל דמי הניהול הנגבים בניהול נכסי העמיתים של פוליסות משתתפות ברווחים, עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל. בנוסף, תוצאות הקבוצה מושפעות בין היתר, גם משינויי ריבית, משינויים ורפורמות רגולטוריות, ומעדכונים ומחקרים אקטואריים.

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי, הושפעו משיפור בתשואות נוסטרו ריאליות בשוק ההון (תשואות חיוביות בתקופת הדוח וברבעון השלישי) וזאת בהשוואה לתשואות נוסטרו ריאליות בתקופה המקבילה אשתקד (תשואה אפסית בתקופה המקבילה אשתקד ורבעון המקביל אשתקד). ליתר פירוט ראו סעיף 2.6.2.

כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי וכן בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, הושפעו מעלייה של עקום הריבית המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון וירידה של פרמיית אי הנזילות), ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים. כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו גם מעדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה בתשלום אשר הביא לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות (עודכן ברבעון השני).

ברבעון המקביל אשתקד עודכן שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה בביטוח חיים, והעתודות לתביעות בתשלום בענף סיעוד אשר הביא לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות האמורות.

ליתר פרוט בקשר עם השפעות מיוחדות על הרווח הכולל ראו סעיף 2.6.2.

א. ביטוח חיים - התוצאות בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו בעיקר מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל, ומאי גביית דמי ניהול משתנים בהתאם למנגנון גביית דמי הניהול הקבוע בהסדר התחיקתי, כמפורט להלן.

ההכנסות מדמי ניהול הסתכמו בתקופת הדוח וברבעון השלישי בכ-392 מיליוני ש"ח וכ-133 מיליוני ש"ח, בהתאמה, לעומת סך של כ-378 מיליוני ש"ח וכ-128 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה וברבעון המקביל אשתקד, בהתאמה.

בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, בשל תשואה ריאלית שלילית מצטברת בפוליסות משתתפות ברווחים שנמכרו בין השנים 1991-2003, הראל ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח אלא דמי ניהול קבועים בלבד. בהתאם למנגנון גביית דמי הניהול הקבוע בהסדר התחיקתי, חברת ביטוח לא תגבה דמי ניהול משתנים בגין פוליסות משתתפות ברווחים שנמכרו בין השנים 1991-2003 עד להשגת רווחי השקעה בגין הנכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, שיכסו את הפסדי ההשקעה שנצברו. נכון ליום 30 בספטמבר 2024, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית המצטברת עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-101 מיליוני ש"ח. יצוין כי, סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, אומדן דמי הניהול שלא יגבו כאמור הסתכם בסך של כ-42 מיליוני ש"ח.

ברבעון השלישי עדכנה החברה את ההנחות האקטואריות באופן שמשקף את ניסיון החברה בדבר האפשרות ללקיחת קצבה בהתאם למסלולי קצבה שונים. השפעת האמור הביאה לקיטון בעתודה המשלימה לגמלה. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (ג).

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה" ("החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחזל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. השפעת האמור הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות של גמלה בתשלום ולגידול בהתחייבויות הביטוחיות של העתודה המשלימה לגמלה (ברבעון השני). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (ב).

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי, הושפעו מגידול בכמות התביעות בתחום ריסק מוות בעקבות מלחמת חרבות ברזל. השפעת המלחמה בתקופת הדוח וברבעון השלישי הסתכמה בסך של כ-42 מיליוני ש"ח וכ-3 מיליוני ש"ח, בהתאמה (פרט וקבוצת) - לפירוט נוסף ראו סעיף 2.1.1.

כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בכמות התביעות בכיסוי אובדן כושר עבודה ומגידול בעתודת IBNR בכיסוי ריסק מוות לאור גידול בפעילות ובסכומי הביטוח. הגידול האמור קוזז על ידי שיפור חיתומי שנובע מהמשך גידול בפעילות במוצרי סיכונים.

ב. פנסיה וגמל - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו בעיקר מגידול בדמי הניהול כתוצאה מגידול בתיק הנכסים המנוהלים, אשר קוזז בחלקו בשל גידול בהוצאות שיווק ורכישה אחרות.

ג. ביטוח כללי

1. ענף רכב חובה וענפי חבויות - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון ומשינויים בעקום הריבית המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות, כפי שתואר לעיל.
- ענף רכב חובה - בתקופת הדוח חלה הרעה חיתומית בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, כתוצאה מהתפתחות שלילית בגין שנים קודמות בעיקר בגין קולקטיבים שההתקשרות עימם הסתיימה נכון לפברואר, 2024. ההשפעה האמורה קוזה בחלקה מהמשך מגמה של ירידה בעלות התביעה הממוצעת.
2. ענף רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.
- ענף רכב רכוש - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מעלייה בפרמיה הממוצעת וקיטון בעלות התביעה הממוצעת.
- ענפי רכוש ואחרים - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בעיקר מהמשך גידול בפעילות בענף אובדן רכוש.
- ד. מגזר בריאות - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.
1. ענף סיעוד פרט וקבוצתי - התוצאות בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות (קיטון בעתודת IBNR) לאור התקצרות משך הזמן ממועד קרות האירוע הביטוחי ועד למועד הגשת התביעה.
- בנוסף, התוצאות בענף סיעוד קבוצתי משקפות את סיום ההסכם עם חברי קופת חולים "כללית" במתווה הישן ויישומה במתווה החדש לפיו קרן העתודה נושאת במלוא הסיכון הביטוחי. לאור האמור, התוצאות בתקופת הדוח משקפות את ההכנסות התפעוליות נטו של החברה בגין המתווה החדש. לפירוט נוסף בדבר היתר הממונה למתווה מוסכם בגין הפוליסה כאמור לתקופה של 12 חודשים (החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2024) ראו סעיף 2.8.6.
- התוצאות ברבעון המקביל אשתקד, הושפעו מעלייה של עקום הריבית המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון וירידה של פרמיית אי הנזילות), אשר הביאו לאיפוס עתודת ה-LAT בסך של כ-54 מיליוני ש"ח לפני מס שנרשמה ברבעון השני אשתקד, זאת מבלי שיהיה צורך להשתמש בעודף שווי הוגן של הנכסים הלא סחירים המוקצים לענף סיעוד פרט. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2.
2. ענף בריאות - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בכיסויי השתלות, אמבולטורי ותאונות אישיות כתוצאה מקיטון בכמות התביעות וסכומי התביעות ששולמו. כמו כן, השפעת המלחמה בתקופת הדוח הסתכמה בסך של כ-4 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.1.1.
- בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח, הושפעו מיישום חוזר שעניינו עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה אשר הביא לגידול בהתחייבויות הביטוחיות (ברבעון השני). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (ב).
- התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו משיפור חיתומי בפוליסות קבוצתיות וכן משיפור חיתומי בכיסוי תרופות עקב כניסת תרופות לסל הבריאות. השפעה זו קוזה בשל עלייה בכמות התביעות בכיסויי אמבולטורי.
- ה. מגזר אשראי - הגידול ברווחיות בתקופת הדוח נובע בין היתר מהמשך הגידול בתיק האשראי המנוהל.

2.6.2 השפעות מיוחדות על הרווח (ההפסד) הכולל בתקופת הדוח (מיליוני ש"ח):

החברה מתייחסת להשפעות מיוחדות כרווח או הפסד שאינו במהלך העסקים הרגיל של החברה, לרבות שינויים אקטואריים כתוצאה ממחקרים ושינויים במודלים האקטואריים, השפעות חריגות כתוצאה מהפחתת עודפי עלות שנוצרו במהלך צירופי עסקים והוצאות חריגות כתוצאה מיישום תוכנית אסטרטגית רב שנתית "הראל 2030" שמתמקדת בשלושה נדבכים מרכזיים בפעילות הקבוצה: (1) דיוק ביצועי מרכיבי תחומי הפעילות; (2) זיקה ללקוח - חיזוק ושיפור מנועי ההפצה בתחומי הפעילות; ו-(3) גיוון מקורות הרווח של הקבוצה.

הערות	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שינוי	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2023	2024		2023	2024	
הרווח הכולל לתקופה כפי שפורסם בדוח הכספי, לפני מס	595	221	374	681	259	341
מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח						
עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה	128	176	(48)	-	176	176
א תיקון הוראות החוזר בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי	(106)	-	(106)	-	-	-
ב תיקון הוראות החוזר בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי	305	-	305	305	-	-
ג עדכון הנחות אקטואריות	-	-	-	305	-	-
עדכון הנחות בעקבות מחקרים - מחלות קשות	-	-	-	-	90	90
מגזר ביטוח בריאות						
בדיקת נאותות העתודות (LAT) - סיעוד פרט	-	-	-	-	54	-
עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת תביעות בתשלום - סיעוד פרט וקבוצתי	-	42	(42)	-	42	42
עדכון הנחות בעקבות מחקרים - סיעוד	-	-	-	-	-	(50)
עדכון הנחות בעקבות מחקרים - בריאות פרט	-	-	-	-	-	(24)
ד עדכון שיעור המע"מ בחישוב העתודות	(9)	-	(9)	-	-	-
ב תיקון הוראות החוזר בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי	(5)	-	(5)	-	-	-
מגזר ביטוח כללי						
ה השפעות ריבית	99	176	(77)	6	40	83
הוצאות חריגות כתוצאה מהפחתת עודפי עלות שנוצרו ברכישות של פעילויות ו/או חברות ומיישום תוכנית אסטרטגית רב שנתית "הראל 2030"	(35)	(58)	23	(8)	(7)	(72)
סה"כ השפעות, לפני מס	377	336	41	303	305	245
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס, בנטרול ההשפעות המיוחדות	218	(115)	333	378	(46)	96

- א. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-128 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת גמלאות בתשלום (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון עד שנת 1990 בסך של כ-63 מיליוני ש"ח וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון שאינו תלוי תשואה משנת 2004 בסך של כ-65 מיליוני ש"ח) (עודכן ברבעון השני).
- ב. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה" ("החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. בעקבות יישום התיקון בהוראת החוזר, נרשם במגזר ביטוח חיים וחיטון ארוך טווח גידול בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-108 מיליוני ש"ח לפני מס וקיטון בעתודה לגמלאות בתשלום בסך של כ-2 מיליוני ש"ח לפני מס (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון עד שנת 1990 בסך של כ-16 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון עד שנת 2003 בסך של כ-71 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון משנת 2004 שאינו תלוי תשואה בסך של כ-11 מיליוני ש"ח וגידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון משנת 2004 תלוי תשואה בסך של כ-40 מיליוני ש"ח). כמו כן, בעקבות יישום החוזר נרשם במגזר בריאות גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לפני מס (עודכן ברבעון השני).
- ג. התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי הושפעו מעדכון ההנחות האקטואריות באופן שמשקף את ניסיון החברה בדבר האפשרות ללקיחת קצבה בהתאם למסלולי קצבה שונים. השפעת האמור הביאה לקיטון בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-305 מיליוני ש"ח לפני מס (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון עד שנת 1990 בסך של כ-124 מיליוני ש"ח, וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיטון עד שנת 2003 בסך של כ-181 מיליוני ש"ח).
- ד. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 ("הצו") שאושר על ידי הכנסת בחודש מרץ 2024, ופורסם ברשומות ביום 14 באפריל 2024. הצו קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025, השיעור של מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי יהיה 18% מהשכר ששילם והרווח שהפיק וזאת במקום השיעור של 17% שקיים כיום. השפעת האמור הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-9 מיליוני ש"ח לפני מס (עודכן ברבעון הראשון).
- ה. מגזר ביטוח כללי, ענף רכב חובה וענפי חבויות - התוצאות בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד הושפעו משינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים. להלן פירוט ההשפעה בפילוח לפי ענפים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2023	2024
2023	2023	2024	2023	2024

שינויים של עקום הריבית ושל הפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים לרבות עדכונים אקטואריים:

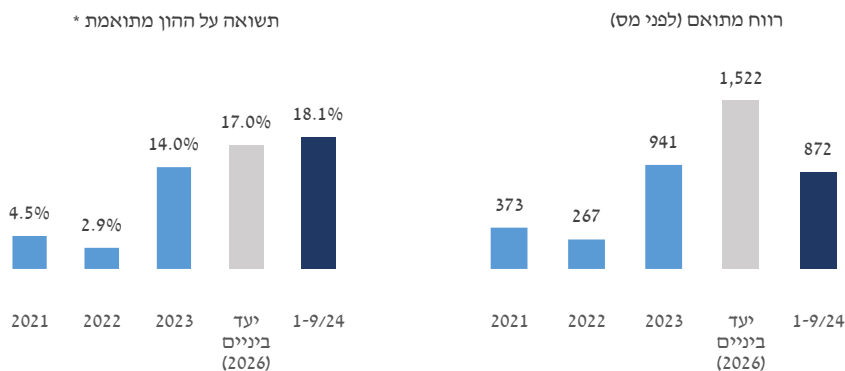
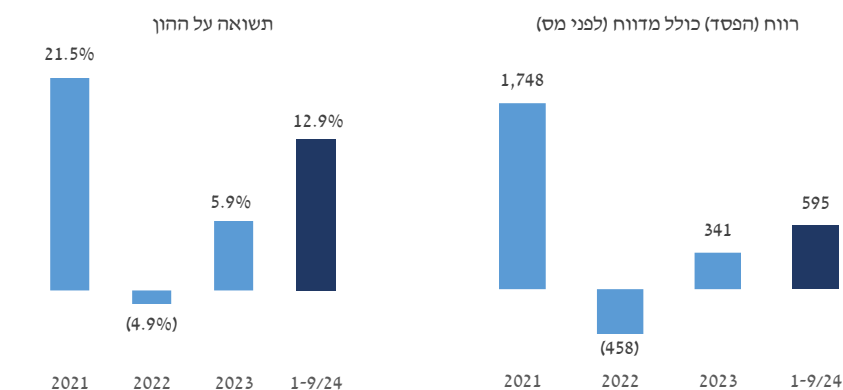
13	26	4	59	28	רכב חובה
(1)	2	-	15	(1)	רכב רכוש
71	12	2	102	72	חבויות
83	40	6	176	99	סה"כ השפעות על הרווח (הפסד), לפני מס

2.7 יישום התוכנית האסטרטגית

2.7.1 בהמשך למתואר בסעיף 2.10 בפרק "דוח הדירקטוריון" לדוח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, ביום 2 באפריל 2024 הציגה החברה את עיקרי התוכנית האסטרטגית "הראל 2030" ואת היעדים של הקבוצה לשנת 2026. אסטרטגיית "הראל 2030" מתמקדת בשלושה נדבכים מרכזיים בפעילות הקבוצה: (1) דיוק ביצועי מרכיבי ליבת תחומי הפעילות; (2) זיקה ללקוח - חיזוק ושיפור מנועי ההפצה בתחומי הפעילות; ו- (3) גיוון מקורות הרווח של הקבוצה.

מדידת ההתקדמות ביישום התוכנית האסטרטגית מבוססת על מספר עקרונות כמפורט להלן: (א) הנחת תשואת נוסטרו ריאלית של 3%; ו- (ב) לא נכללו השפעות מיוחדות שאינן במהלך העסקים הרגיל של החברה, לרבות השפעות ריבית, שינויים אקטואריים כתוצאה ממחקרים ושינויים במודלים האקטואריים, השפעות חריגות כתוצאה מהפחתת עודפי עלות שנוצרו במהלך צירופי עסקים, והוצאות חריגות כתוצאה מיישום התוכנית האסטרטגית ("השפעות מיוחדות").

בתרשימים להלן מוצגים יעדי התוכנית האסטרטגית ונתוני הרווח (ההפסד) הכולל (במיליוני ש"ח) והתשואה על ההון של החברה כפי שדווחו בדוחות הכספיים וכן נתוני הרווח הכולל (במיליוני ש"ח) והתשואה על ההון כפי שחושבו בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית ("רווח מתואם" ו"תשואה על ההון מתואמת", בהתאמה):

* תשואה על ההון מתואמת מחושבת על בסיס הרווח המתואם לתקופה (מבוסס על הנחת תשואת נוסטרו ריאלית של 3% ואיננו כולל השפעות מיוחדות), ומחולק בממוצע ההון המתואם לתקופה

2.7.2 על מנת שניתן יהיה למדוד את ההתקדמות ביישום התוכנית האסטרטגית, נתוני הרווח המתואם המוצגים בפרק זה הינם בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית כמפורט להלן:

- רווח מעסקי ביטוח:

כולל את רווחיות המגזרים חיים, בריאות וביטוח כללי ומוצג בהתאם לעקרונות שפורטו לעיל, דהיינו הנחת תשואה ריאלית של 3% וללא השפעות מיוחדות ("רווח חיתומי").

הרווח במגזר ביטוח חיים כולל מרווח פיננסי בפוליסות מבטיחות תשואה הכוללת הנחת תשואה ריאלית של 3% על החלק החופשי בתיק, והכנסות מדמי ניהול משתנים בתיק המשתתף ברווחים בשנים 1992-2003 על בסיס הנחת התשואה ריאלית כאמור. כמו כן, הרווח כולל דמי ניהול קבועים כפי שרשמו בתקופה המדווחת. הרווח במגזר ביטוח חיים לא כולל את תוצאות פעילות חוזי השקעה אשר מוצגת במסגרת פעילות ניהול נכסים.

- מקורות רווח נוספים:

- ניהול נכסים - הרווח הינו בהתאם לתוצאות המדווחות בפועל של פעילויות הגמל והפנסיה, וחוזי השקעה, ללא השפעות מיוחדות (הוצאות חריגות שאינן במהלך העסקים הרגיל והפחתת עודפי עלות שנוצרו במהלך צירופי עסקים);

- אשראי - הרווח הינו בהתאם לתוצאות המדווחות בפועל של הפעילויות שנכללות תחת מגזר האשראי (לפירוט נוסף ראו סעיף 1.1);

- הון ואחר - הרווח כולל הכנסות מהשקעות של פעילות ההון על בסיס הנחת תשואה ריאלית של 3%, וכן את תוצאות פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה, כפי שרשמו בפועל בתקופה המדווחת. הרווח כאמור אינו כולל השפעות מיוחדות (הפחתת עודפי עלות שנוצרו במהלך צירופי עסקים, והוצאות חריגות כתוצאה מיישום התוכנית האסטרטגית);

- הערות כלליות:

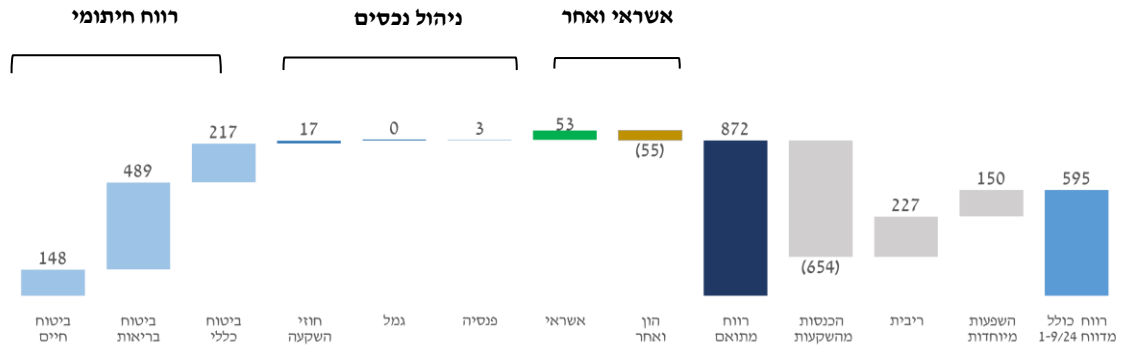
- הכנסות מהשקעות - הפער בין הנחת תשואה ריאלית כפי שתואר לעיל לבין התשואה שהושגה בפועל. כמו כן, ההכנסות מהשקעות כוללות התאמה של דמי הניהול המשתנים כפי שחושבו על בסיס הנחת התשואה כאמור, אל מול דמי הניהול המשתנים שנגבו בפועל בתקופת הדוח (בתקופת הדוח ובשנים 2022 ו-2023 לא נגבו דמי ניהול משתנים. בשנת 2021 נגבו דמי ניהול משתנים מעבר לדמי הניהול המשתנים המחושבים בהנחת תשואה ריאלית כאמור);

- ריבית - לפירוט בקשר עם השפעות הריבית ראו סעיף 2.6.2.

- השפעות מיוחדות (למעט השפעות ריבית) - לפירוט בקשר עם השפעות מיוחדות ראו סעיף 2.6.2.

- הנתונים המוצגים להלן הינם לפני מס.

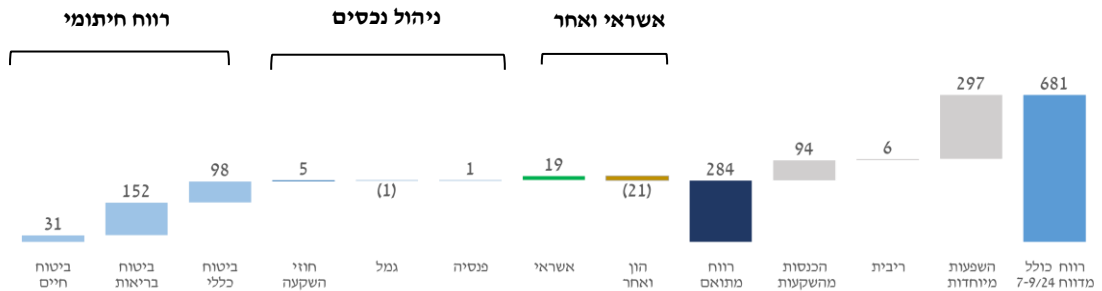
2.7.3 להלן פירוט מקורות הרווח המתואם של החברה בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות בשנים 2023 ו-2022 והתאמה בינו לבין הרווח הכולל המדווח של החברה:

1-9/24	148	489	217	17	0	3	53	(55)	872	(654)	227	150	595
1-9/23	300	203	118	16	1	3	39	7	687	(802)	394	(58)	221
שינוי	(152)	286	99	1	(1)	0	14	(62)	185	148	(167)	208	374

1-9/22	(9)	37	(32)	20	(1)	2	28	44	89	(2,220)	1,439	(68)	(760)
שינוי	309	166	150	(4)	2	1	11	(37)	598	1,418	(1,045)	10	981

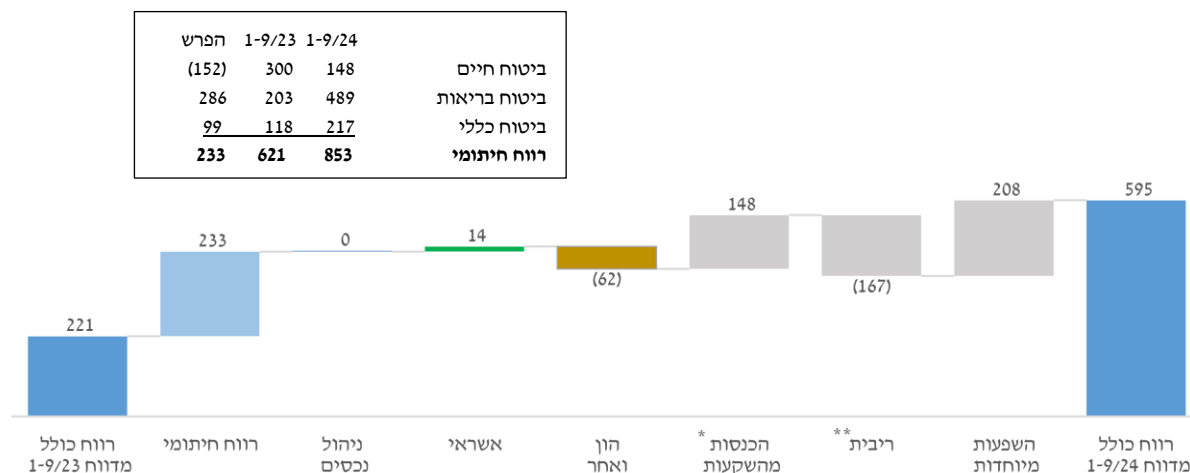
להלן פירוט מקורות הרווח המתואם של החברה ברבעון השלישי וברבעונים המקבילים בשנים 2023 ו-2022 והתאמה בינו לבין הרווח הכולל המדווח של החברה:

7-9/24	31	152	98	5	(1)	1	19	(21)	284	94	6	297	681
7-9/23	87	80	84	5	0	1	12	(9)	260	(306)	312	(7)	259
שינוי	(56)	72	14	0	(1)	0	7	(12)	24	400	(306)	304	422

7-9/22	(14)	(12)	(10)	7	0	1	12	5	(11)	(721)	123	153	(456)
שינוי	101	92	94	(2)	0	0	0	(14)	271	415	189	(160)	715

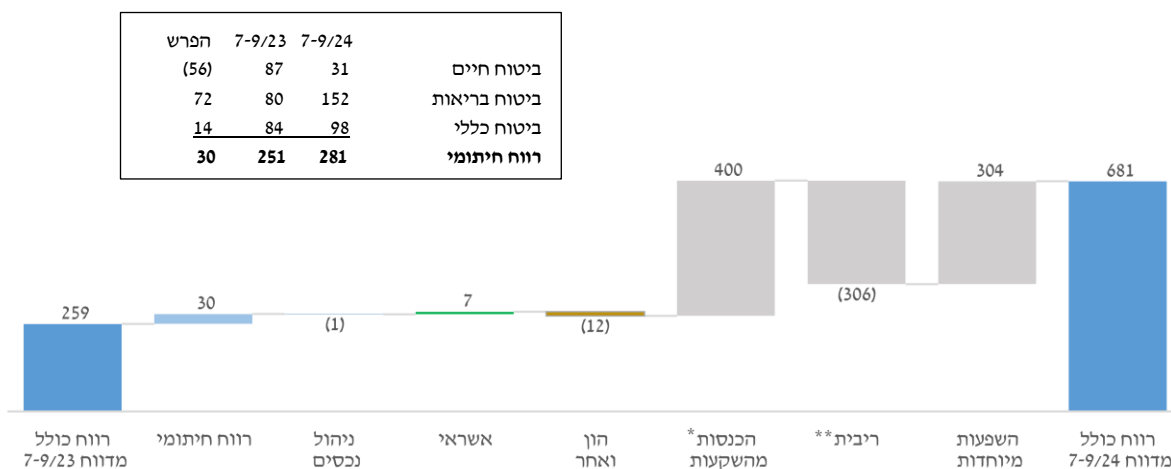
2.7.4 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד :

(*) בתקופת הדוח נרשמה תשואת נוסטרו ריאלית חיובית בשוק ההון וזאת בהשוואה לתשואת נוסטרו ריאלית אפסית בתקופה המקבילה אשתקד

(**) השפעות הריבית בתקופת הדוח היו נמוכות בהשוואה להשפעות הריבית שהיו בתקופה המקבילה אשתקד

להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה ברבעון השלישי לעומת הרבעון המקביל אשתקד :

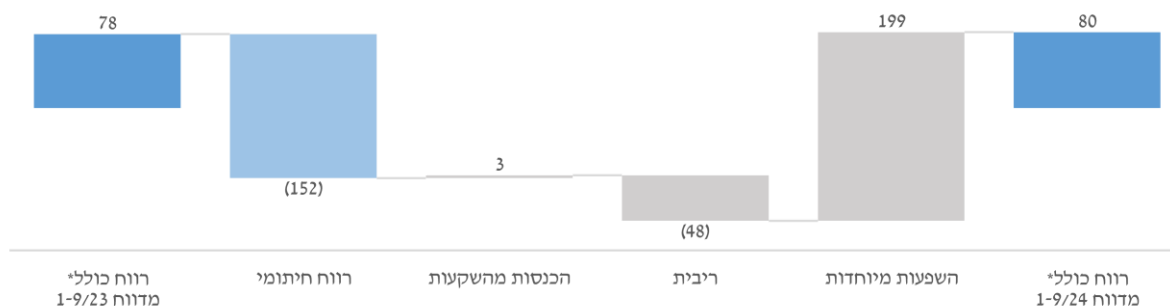

(*) ברבעון השלישי נרשמה תשואת נוסטרו ריאלית חיובית בשוק ההון וזאת בהשוואה לתשואת נוסטרו אפסית ברבעון המקביל אשתקד

(**) השפעת הריבית ברבעון השלישי היתה נמוכה בהשוואה להשפעת הריבית ברבעון המקביל אשתקד

2.7.5 ביטוח חיים :

2.6.5.1 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בביטוח חיים :

1-9/24	148	(395)	128	199	80
1-9/23	300	(398)	176	0	78
שינוי	(152)	3	(48)	199	2

1-9/22	(9)	(710)	227	(302)	(794)
שינוי	309	312	(51)	302	872

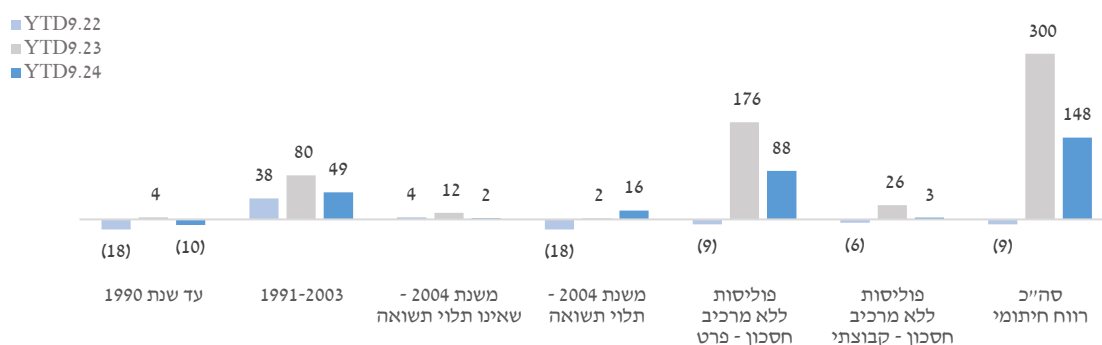
(*) לא כולל את רווחיות פעילות חוזי השקעה

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי הושפעו מעדכון ההנחות האקטואריות באופן שמשקף את ניסיון החברה בדבר האפשרות ללקיחת קצבה בהתאם למסלולי קצבה שונים. השפעת האמור הביאה לקיטון בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-305 מיליוני ש"ח לפני מס (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-124 מיליוני ש"ח, וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-181 מיליוני ש"ח). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (ג).

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח, הושפעו מיישום חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה" ("החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. השפעת האמור הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-106 מיליוני ש"ח לפני מס (גידול בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-108 מיליוני ש"ח וקיטון בעתודה לגמלאות בתשלום בסך של כ-2 מיליוני ש"ח) (עודכן ברבעון שני). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (ב).

כמו כן, בתקופת הדוח עודכן שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה בתשלום. ההשפעה הכוללת של האמור הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-128 מיליוני ש"ח לפני מס (עודכן ברבעון השני). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2 (א).

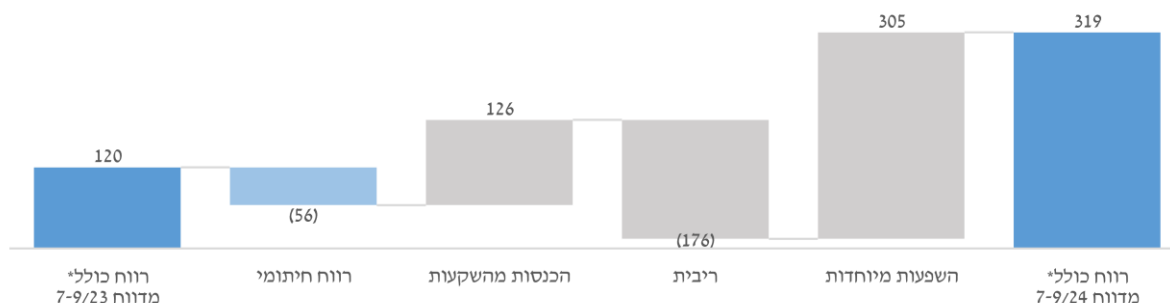
להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח חיים בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי, הושפעו מגידול בעלות התביעות בתחום ריסק מוות בעקבות מלחמת חרבות ברזל. השפעת המלחמה בתקופת הדוח וברבעון השלישי הסתכמה בסך של כ-42 מיליוני ש"ח וכ-3 מיליוני ש"ח, בהתאמה (פרט וקבוצתי). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.1.1.

כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בכמות התביעות בכיסוי אובדן כושר עבודה ומגידול בעתודת IBNR בכיסוי ריסק מוות לאור גידול בפעילות ובסכומי הביטוח. הגידול האמור קוזז על ידי שיפור חיתומי שנובע מהמשך גידול בפעילות במוצרי סיכונים. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2.

2.6.5.2 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה ברבעון השלישי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בביטוח חיים:

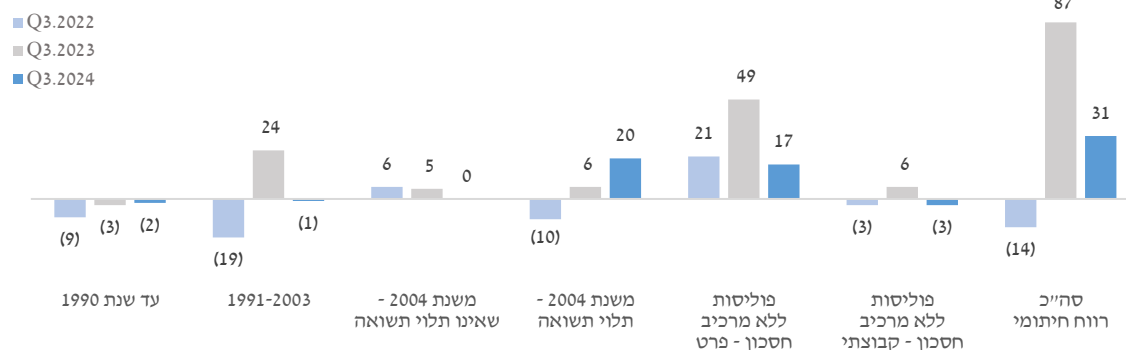

7-9/24	31	(17)	0	305	319
7-9/23	87	(143)	176	0	120
שינוי	(56)	126	(176)	305	199

7-9/22	(14)	(237)	0	(23)	(274)
שינוי	101	94	176	23	394

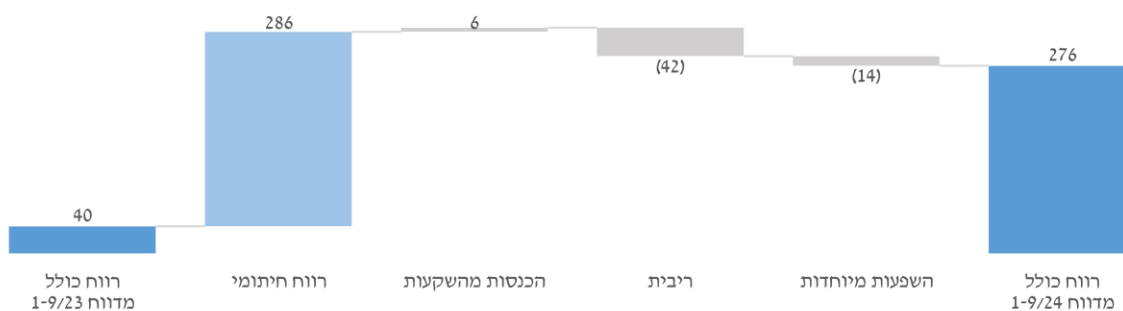
(*) לא כולל את רווחיות פעילות חוזי השקעה

להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח חיים ברבעון השלישי וברבעונים המקבילים בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

2.7.6 ביטוח בריאות:

2.7.6.1 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בביטוח בריאות:

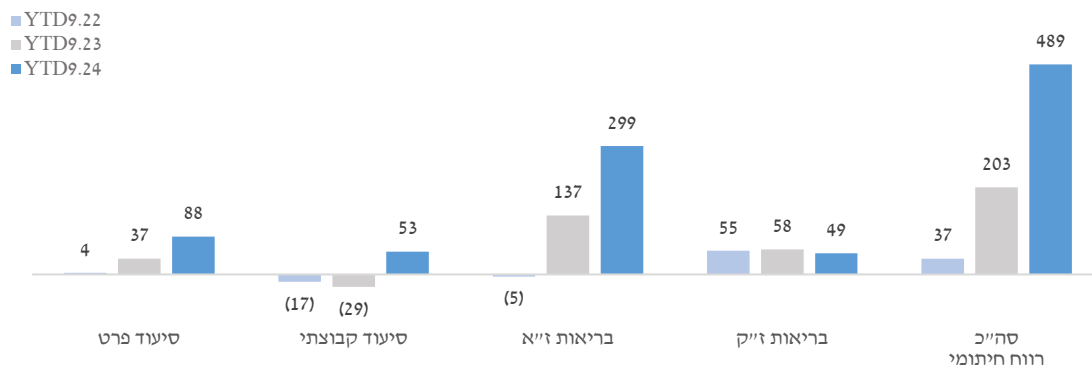
1-9/24	489	(199)	0	(14)	276
1-9/23	203	(205)	42	0	40
שינוי	286	6	(42)	(14)	236

1-9/22	37	(637)	779	166	345
שינוי	166	432	(737)	(166)	(305)

התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד הושפעו מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-42 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות תביעות בתשלום בענפי סיעוד פרט וקבוצתי. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2.

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח, הושפעו מיישום חוזר שעניינו עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה אשר הביא לגידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לפני מס (עודכן ברבעון השני). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2.

להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח בריאות בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

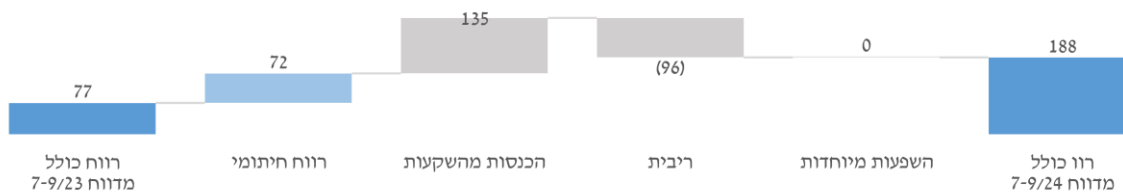
סיעוד פרט וקבוצתי - התוצאות בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות (קיטון בעתודת IBNR) לאור התקצרות משך הזמן ממועד קרות האירוע הביטוחי ועד למועד הגשת התביעה.

בנוסף, התוצאות בענף סיעוד קבוצתי משקפות את סיום ההסכם עם חברי קופת חולים "כללית" במתווה הישן ויישומו במתווה החדש לפיו קרן העתודה נושאת במלוא הסיכון הביטוחי. לאור האמור, התוצאות בתקופת הדוח משקפות את ההכנסות התפעוליות נטו של החברה בגין המתווה החדש. לפירוט נוסף בדבר היתר הממונה למתווה מוסכם בגין הפוליסה כאמור לתקופה של 12 חודשים (החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2024). לפירוט נוסף ראו סעיף 2.8.6.

בריאות ז"א - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בכיסויי השתלות, אמבולטורי, ותאונות אישיות כתוצאה מקיטון בכמות התביעות וסכומי התביעות ששולמו. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מעלייה בכמות התביעות בכיסוי תאונות בעקבות מלחמת "חרבות ברזל". השפעת המלחמה בתקופת הדוח הסתכמה בסך של כ-4 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.1.1.

התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו משיפור חיתומי בפוליסות קבוצתיות וכן משיפור חיתומי בכיסוי תרופות עקב כניסת תרופות לסל הבריאות. השפעה זו קוזה בשל עלייה בכמות התביעות בכיסויי אמבולטורי.

2.7.6.2 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה ברבעון השלישי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בביטוח בריאות:

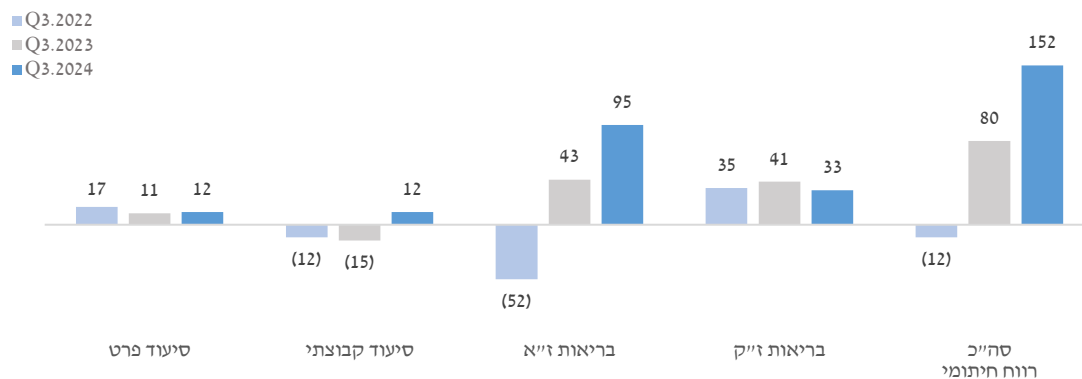

7-9/24	152	36	0	0	188
7-9/23	80	(99)	96	0	77
שינוי	72	135	(96)	0	111

7-9/22	(12)	(200)	0	178	(34)
שינוי	92	101	96	(178)	111

התוצאות ברבעון המקביל אשתקד, הושפעו מעלייה של עקום הריבית המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון וירידה של פרמיית אי הנזילות), אשר הביאו לאיפוס עתודת ה-LAT בסך של כ-54 מיליוני ש"ח לפני מס שנרשמה ברבעון השני אשתקד, זאת מבלי שיהיה צורך להשתמש בעודף שווי הוגן של הנכסים הלא סחירים המוקצים לענף סיעוד פרט. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.6.2.

להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח בריאות ברבעון השלישי וברבעונים המקבילים בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

2.7.7 ביטוח כללי

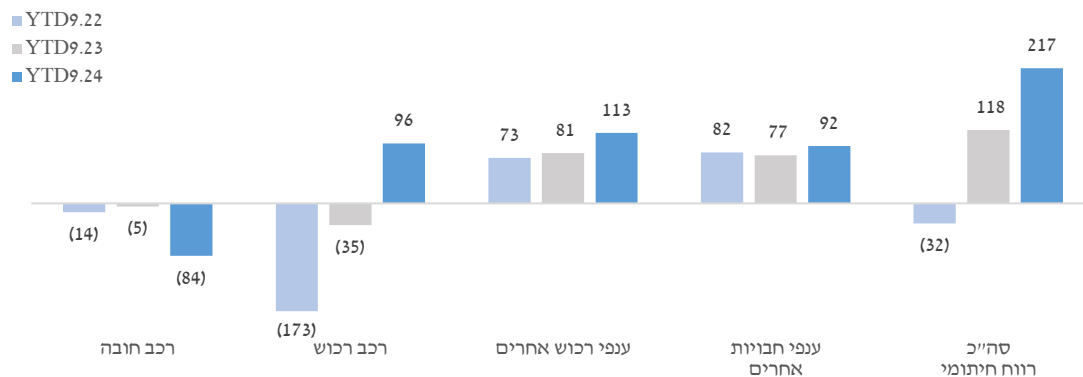
2.7.7.1 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בביטוח כללי:

1-9/24	217	37	99	(9)	344
1-9/23	118	(114)	176	(12)	168
שינוי	99	151	(77)	3	176

1-9/22	(32)	(483)	433	68	(14)
שינוי	150	369	(257)	(80)	182

להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח כללי בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

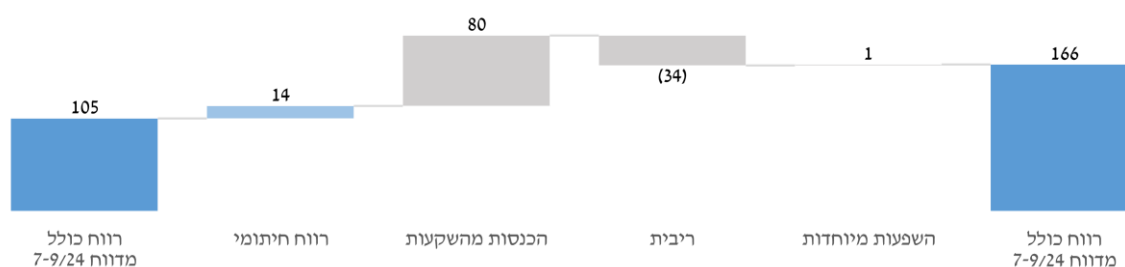

רכב חובה - בתקופת הדוח חלה הרעה חיתומית בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, כתוצאה מהתפתחות שלילית בגין שנים קודמות בעיקר בגין קולקטיבים שההתקשרות עימם הסתיימה נכון לפברואר, 2024. ההשפעה האמורה קוזזה בחלקה מהמשך מגמה של ירידה בעלות התביעה הממוצעת.

רכב רכוש - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מעלייה בפרמיה הממוצעת וקישור בעלות התביעה הממוצעת.

ענפי רכוש ואחרים - בתקופת הדוח חל שיפור חיתומי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בעיקר מהמשך גידול בפעילות בענף אובדן רכוש.

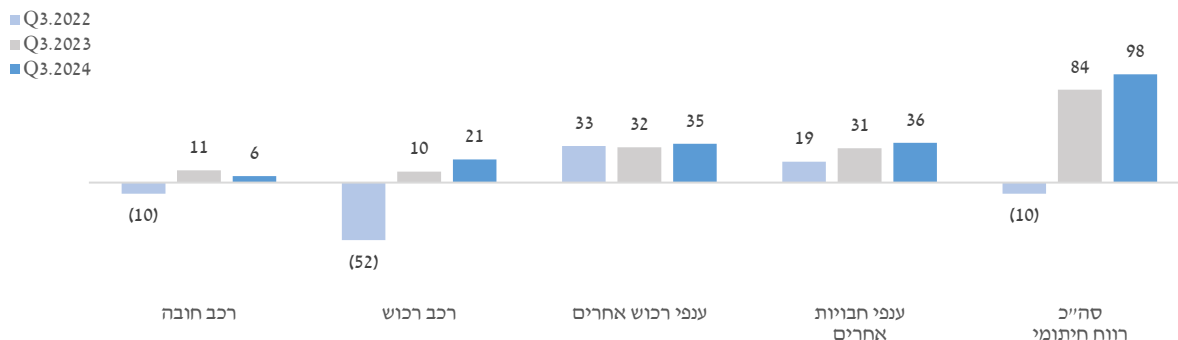
2.7.7.2 להלן ניתוח השינוי ברווח הכולל המדווח של החברה ברבעון השלישי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בביטוח כללי:

7-9/24	98	65	6	(3)	166
7-9/23	84	(15)	40	(4)	105
שינוי	14	80	(34)	1	61

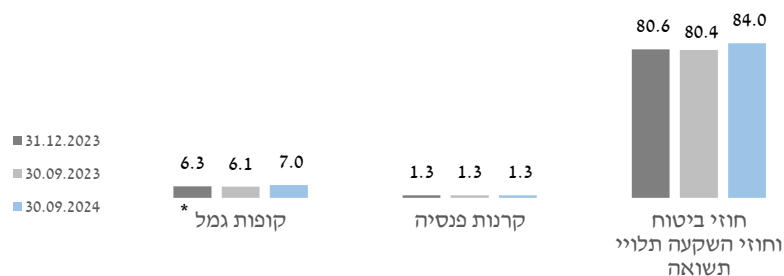
7-9/22	(10)	(132)	123	(2)	(21)
שינוי	94	117	(83)	(2)	126

להלן הרכב הרווח החיתומי בביטוח כללי ברבעון השלישי וברבעונים המקבילים בשנים 2022 ו-2023, בחלוקה לענפים:

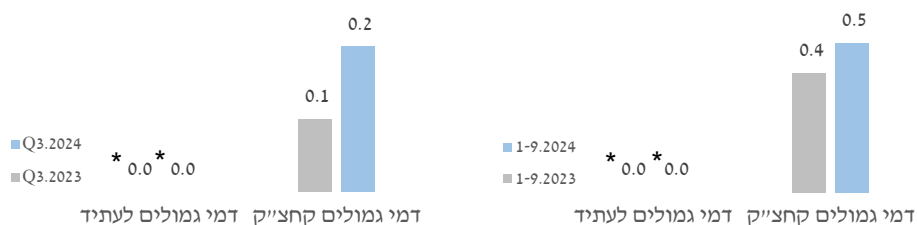
2.8 פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים

2.8.1 נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (מיליארדי ש"ח):

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה * קרנות השתלמות

2.8.2 נתוני דמי גמולים (מיליארדי ש"ח):

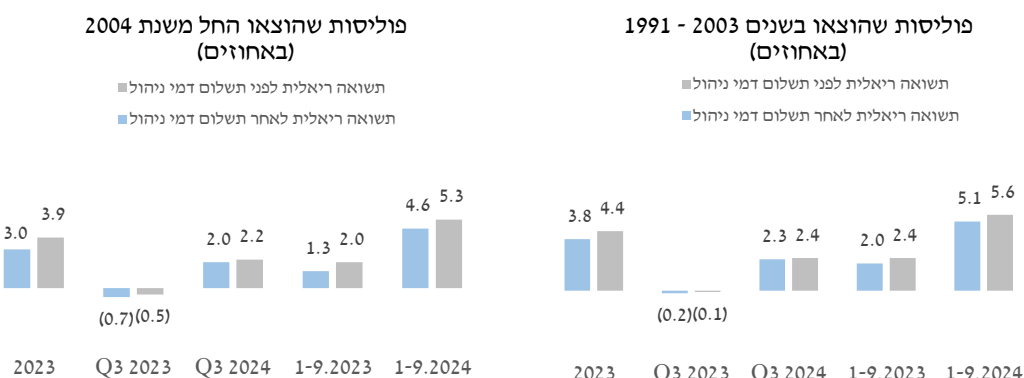
דמי הגמולים של קופות הגמל וקרנות הפנסיה אינם נכללים בדוחות המאוחדים של החברה * נמוך מ-0.1 מיליארדי ש"ח

2.8.3 ביטוח חיים :

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הסתכם בכ-7.02% לעומת כ-5.7% בתקופה המקבילה אשתקד וכ-5.6% בשנת 2023.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון השלישי הסתכם בכ-6.96% לעומת כ-6.3% ברבעון המקביל אשתקד.

פוליסות תלויות תשואה :

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעה אשר נזקפו לזכות המבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	רווחים לאחר דמי ניהול	סך דמי ניהול
2023	2023	2024	2023	2024
4,818	(66)	2,887	3,418	6,301
502	128	133	378	392

ביום 30 במאי 2021 התקשרה הראל ביטוח בהסכם עם מעסיק גדול לפיו תשולם תוספת לקצבה של עובדי המעסיק הגדול, באמצעות פוליסות ביטוח מסוג פרט קצבה משתתפות ברווחים שיופקו על ידי הראל ביטוח. ההפקדות לפוליסות יבוצעו כהפקדות חד פעמיות ונועדו לשלם לפורש (ולאחר פטירתו לשאריו) תוספת לקצבה החודשית. בתקופת הדוח וברבעון השלישי התקבלו בגין ההסכם האמור הפקדות בסך של כ-477 מיליוני ש"ח וכ-22 מיליוני ש"ח, בהתאמה (בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד התקבלו בגין ההסכם האמור הפקדות בסך של כ-480 מיליוני ש"ח וכ-24 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

במהלך תקופת ההסכם שתסתיים בשנת 2037 צפויות להתקבל הפקדות בסכום כולל של כ-3 מיליארדי ש"ח, כאשר נכון ליום 30 בספטמבר 2024, סך ההפקדות שהתקבלו במצטבר הסתכמו בכ-1.6 מיליארדי ש"ח (נכון ליום 30 בספטמבר 2023, סך ההפקדות שהתקבלו במצטבר הסתכמו בכ-1.1 מיליארדי ש"ח).

2.8.4 קרנות פנסיה :

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ-6 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השלישי בסך של כ-3 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-2 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.8.5 קופות גמל:

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ-10 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השלישי בסך של כ-3 מיליוני ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

2.8.6 ביטוח בריאות:

היתר הממונה למתווה המוסכם בעניין פוליסת הסיעוד הקבוצתית של חברי קופת חולים "כללית":

ביום 5 בנובמבר 2023 עתרה שירותי בריאות כללית ("כללית") לבג"ץ נגד שר האוצר, שר הבריאות, מנכ"ל משרד הבריאות, הממונה וכן כנגד הראל ביטוח ושתי קופות חולים נוספות בבקשה ליתן צווים על תנאי שמטרתן להורות לצדדים לגבש בדחיפות מתווה אשר יאפשר את המשך הביטוח הסיעודי הקבוצתי של מבוטחי הכללית אשר הסתיים בסוף שנת 2023, בהראל ביטוח. ביום 13 בדצמבר 2023 התקבל היתר הממונה להפעלת פוליסת הסיעוד הקבוצתית של חברי קופת חולים "כללית", על פי מתווה מוסכם אליו הגיעו הראל ביטוח ושירותי בריאות כללית ("ההיתר" ו"המתווה המוסכם").

על פי ההיתר האמור, פוליסת הסיעוד על פי המתווה המוסכם הינה לתקופה של 12 חודשים (החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2024).

לפרטים נוספים אודות המתווה המוסכם. ראו דיווח מיידי של החברה מיום 14 בדצמבר 2023 (אסמכתא: 2023-01-135924).

בנוסף לפוליסות הסיעוד הקבוצתית של לחברי קופת חולים "כללית", הראל ביטוח מבטחת בביטוח סיעודי מספר קולקטיבים נוספים.

אומדן סכום רווחי ההשקעה, אשר נזקפו לזכות המבוטחים בפוליסות ביטוח מסוג סיעוד משותף ברווחים, הנו כדלקמן (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2023	2023	2024	2023	2024	
348	*-	109	253	251	רווחי ההשקעה שנוקפו למבוטחים

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

2.8.7 ביטוח כללי:

לפרטים אודות נתונים כספיים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי, בפירוט לענפיו, ראו באור 4ב' בדוחות הכספיים. לפרטים אודות שינוי מנגנון ההתחשבנות בין המוסד לביטוח לאומי לבין חברות הביטוח לגבי תאונות דרכים, ראו באור 36 בדוחות הכספיים השנתיים של 2023.

להלן השינוי בכמות הפוליסות במונחי חשיפה:

	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	
כמות הפוליסות במונחי חשיפה - פעילות ביטוח כללי מאופיינת בפוליסות לתקופה של עד שנה. לאור אופיין של הפוליסות, הכמות מהווה מכפלה של מספר הפוליסות בתקופת הפוליסה במהלך השנה. משמע, אם בוצע חיתום לפוליסה לתקופה הקצרה משנה, היא מוכפלת בחלק היחסי של התקופה, כך שפוליסה לחצי שנה מהווה חצי יחידה.	2023	2024	
רכב חובה	6%	7%	5%
רכב רכוש	5%	5%	4%
ענפי רכוש ואחרים	4%	4%	7%
ענפי חבויות אחרים	7%	7%	(1%)

רכב חובה 2.8.7.1

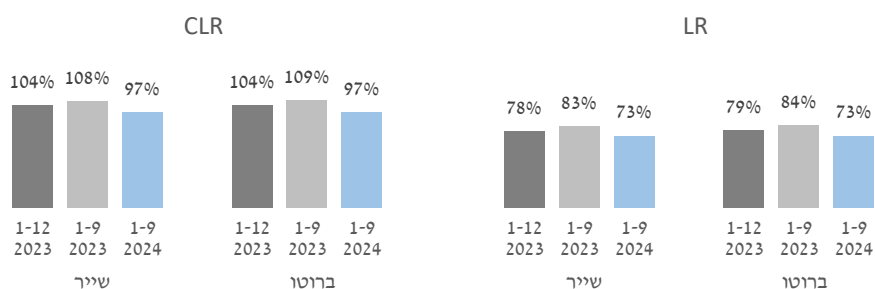
לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות רכב חובה ראו סעיפים 2.6.1 ו-2.6.2 לעיל.

מאחר שבעל רכב חייב לבטח את רכבו בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי, בעלי רכב (בדרך כלל אופנועים) שנדחו על-ידי חברות הביטוח רשאים לרכוש ביטוח באמצעות ה"פול" (המאגר הישראלי לביטוח רכב) אשר פועל כחברת ביטוח לכל דבר. כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח רכב חובה שותפות ב"פול", וכל אחת נושאת בהפסדי ה"פול", על-פי חלקה היחסי בשוק ביטוח רכב חובה בשנה שחלפה. במכתב מאת מנכ"ל ה"פול" נקבע חלקה הזמני של הראל ביטוח בדמי הביטוח נטו לשנת 2024 בשיעור של 13.32% (מול 12.41% שמהווה את חלקה הסופי של החברה לשנת 2023).

רכב רכוש 2.8.7.2

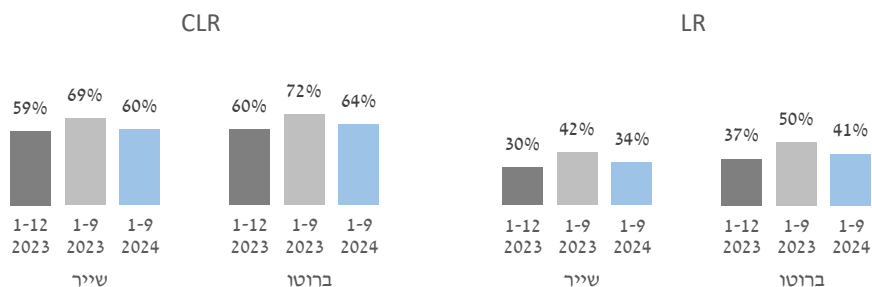
לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות ענף רכב רכוש ראו סעיפים 2.6.1 ו-2.6.2 לעיל.

שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בביטוח רכב רכוש:

ענפי רכוש ואחרים 2.8.7.3

לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות ענף רכוש ואחרים ראו סעיף 2.6.1 לעיל.
שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בענפי רכוש ואחרים:

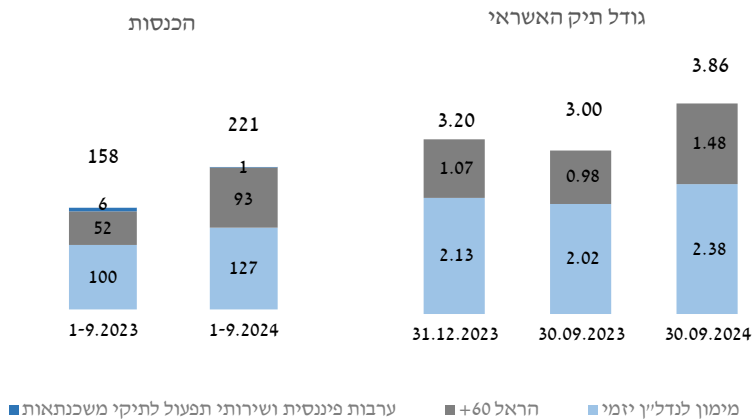

ענפי חבויות אחרים 2.8.7.4

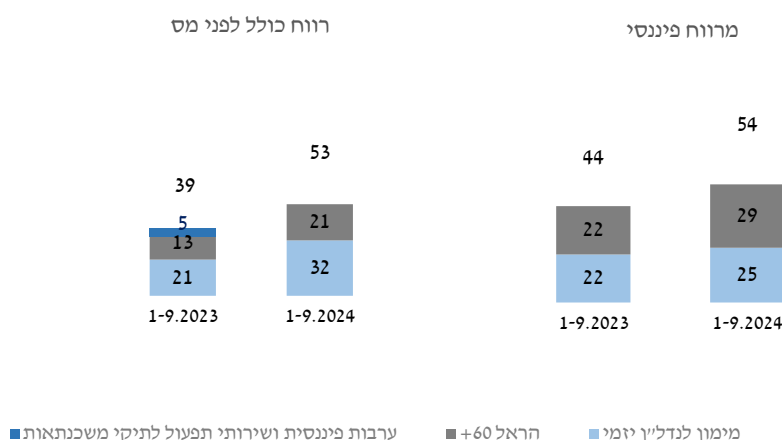
לפירוט בנוגע לתוצאות ענפי חבויות אחרים ראו סעיפים 2.6.1 ו-2.6.2 לעיל.

מגזר אשראי 2.8.8

החל מהדוחות הכספיים לשנת 2023, מציגה החברה את תוצאות פעילויות האשראי במגזר נפרד - מגזר אשראי. מספרי השוואה הוצגו מחדש. ראו גם סעיף 1.1 לעיל וכן באור 4' בדוחות הכספיים.
גודל תיק האשראי (מיליארדי ש"ח), היקף הכנסות (מיליוני ש"ח):

מרווח פיננסי והרווח לתקופה בתחום האשראי (מיליוני ש"ח):

2.9 נזילות ומקורות מימון

2.9.1 תזרים מזומנים

סך תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת הסתכם בתקופת הדוח לכ-364 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בכ-296 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בכ-28 מיליוני ש"ח. השפעת התנודות בשער החליפין על יתרת המזומנים הסתכמה בסך חיובי של כ-106 מיליוני ש"ח. התוצאה של כל הפעילות הנ"ל מתבטאת בקיטון ביתרות המזומנים בסך של כ-582 מיליוני ש"ח.

2.9.2 נזילות ומימון הפעילות

ככלל, החברה והחברות הבנות שלה מממנות את פעילותן השוטפת ממקורותיהן העצמאיים.

3 גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי

הוראות לעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי:

על הראל ביטוח חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 ("הוראות משטר כושר פירעון כלכלי").

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות הוראות מעבר המאפשרות פריסה עד שנת 2032 של הגידול בעתודות בגין מוצרי ביטוח ארוכי טווח אשר נמכרו בעבר. בהתאם להוראות המעבר, חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור הממונה, לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודת הביטוח ("הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות במכתב עקרונות הניכוי והוא מופחת החל משיעור של 100% בחישוב עתודות הביטוח ליום 31 בדצמבר 2019 ועד לשיעור של 0% בחישוב עתודות הביטוח ליום 31 בדצמבר 2032. ביום 29 באוקטובר 2024 התקבל אישור הממונה לחישוב מחדש של הניכוי, המבוצע לפחות אחת לשנתיים. חישוב מחדש של הניכוי בוצע נכון ליום 30 ביוני 2024, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2024 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון הראל ביטוח אישר ביום 27 בנובמבר 2024 את סכום הניכוי שחושב מחדש, בהמשך להודעת הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2024. בנוסף, בתקופת המעבר קיימת מגבלת הכרה מקסימלית גבוהה יותר עבור הון רוברד 2.

ביום 27 בנובמבר 2024, בד בבד עם אישור הדוחות הכספיים, אישרה הראל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 30 ביוני 2024. הדוח כאמור מפורסם באתר האינטרנט שלה (כתובת האתר: <https://www.harel-> [group.co.il/about/harel-group/harel/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx](https://www.harel-group/harel/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx)).

עודף ההון של הראל ביטוח ליום 30 ביוני 2024, בהתאם להוראות המעבר הינו בסך של כ-7,607 מיליוני ש"ח וללא התחשבות בהוראות המעבר הינו בסך של כ-6,040 מיליוני ש"ח.

יצוין כי למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים, כגון שינויים בריבית, שינויים ברווחי השקעות, עדכוני הנחות אקטואריות ושינויים הקשורים בפעילות הראל ביטוח וכן בדבר אי הוודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, אשר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

קביעת האומדן המיטבי התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ-"מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. יתכן כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהונח בחישוב דוח כושר פירעון, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון:

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) ליום 30 ביוני 2024 בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. יחס כושר פירעון כלכלי מחושב בהתאם להוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה.

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
15,841	16,566	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
9,428	8,959	הון נדרש לכושר פירעון
6,413	7,607	עודף
168%	185%	יחס כושר פירעון כלכלי

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

(182)	-	גיוס (פדיון) הון
15,659	16,566	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
6,231	7,607	עודף הון
166%	185%	יחס כושר פירעון כלכלי

מצב ההון של הראל ביטוח מושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של הראל ביטוח, שינויים במשתני שוק, עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות, עדכוני מודל שוטפים, עדכון הנחות רגולטוריות ופעולות הוניות. למידע בדבר שינויים עיקריים שחלו במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 לעומת מספרי השוואה ראו סעיף 2 בדוח יחס כושר פירעון כלכלי.

נתונים אלה בדבר יחס כושר הפירעון, בהתחשב בפעולות ההוניות, כפי שפורטו לעיל, אינם כוללים את השפעת הפעילות העסקית של הראל ביטוח לאחר 30 ביוני 2024, שינויים בתמהיל ובגודל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, חלוקת דיבידנדים וגיוס חוב, עדכון הנחות אקטואריות, השפעות אקסוגניות ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית. למידע בדבר שינויים עיקריים שחלו לאחר מועד החישוב ראו סעיף 2 בדוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לתוצאות מבחני רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים, לרבות רגישות לריבית, ראו סעיף 9 בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של הראל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2023.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,984	3,039
11,723	12,694

סף הון (MCR)

הון עצמי לעניין סף הון

ג. מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסם הממונה בחודש אוקטובר 2017 ("המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

מדיניות הראל ביטוח היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולתה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. הראל ביטוח כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 29 במאי 2023 אישר דירקטוריון הראל ביטוח את עדכון התוכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 110%.

ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הראל השקעות מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה הראל השקעות תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 30% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים שלה. בנוסף, ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הראל ביטוח מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה הראל ביטוח תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים של הראל ביטוח וזאת כל עוד הראל ביטוח תעמוד ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהראל ביטוח תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

ד. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של הראל ביטוח, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון הראל ביטוח בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
13,884	14,999	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,030	8,959	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
3,854	6,040	עודף הון
138%	167%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס (פדיון) הון
13,884	14,999	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
3,854	6,040	עודף הון
138%	167%	יחס כושר פירעון (באחוזים)
סטאטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:		
110%	110%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
2,850	5,144	עודף הון ביחס ליעד (במיליוני ש"ח)

ה. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 בינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד שעניינו "דיווח לממונה על שוק ההון - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)" ("התיקון"). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, בחודש ינואר. בהתאם לתיקון, הראל ביטוח תספק לממונה דיווח שיכלול את סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון, הערכת כושר פירעון ודרישת הון, הערכה צופה פני עתיד ותרחישים וניתוחי רגישויות. יישום החוזר הדרגתי ותחילתו ביום 1 בינואר 2023.

בעקבות מלחמת "חברות ברזל", ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר גופים מוסדיים בעניין "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023" ("הוראות הממונה לשעת חירום"), אשר נותן ארכה של 60 ימים עד ליום 31 במרץ 2024 בהגשת דוח הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA). הראל ביטוח העבירה את הדיווח הנדרש לממונה בחודש מרץ 2024.

4 בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו לעובדי החברה וסוכניה עבור הישגי החברה

ניר כהן
מנכ"ל

גיא רוטקופף
יו"ר הדירקטוריון

27 בנובמבר 2024

הצהרה

אני, ניר כהן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
 אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ניר כהן
מנהל כללי

27 בנובמבר 2024

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה

אני, אריק פרץ, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
 5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אריק פרץ

27 בנובמבר 2024

מנהל חטיבת כספים
ומשאבים¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2024

תוכן העניינים

עמוד

2-1 דין וחשבון רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות

דוחות כספיים מאוחדים

2-2 תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים מאוחדים

2-4 תמצית דוחות על רווח והפסד ביניים מאוחדים

2-5 תמצית דוחות על הרווח הכולל ביניים מאוחדים

2-6 תמצית דוחות על השינויים בהון ביניים מאוחדים

2-9 תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים

2-12 באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

נספחים לדוחות הכספיים

2-72 נספח א' - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

2-87 נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2024 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2 למידע הכספי. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2 למידע הכספי.

פיסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7' למידע הכספי הנ"ל בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 בנובמבר 2024

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2023	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,224	1,207	1,273		נכסים
1	1	2		נכסים בלתי מוחשיים
2,500	2,544	2,570		נכסי מסים נדחים
1,355	1,373	1,364		הוצאות רכישה נדחות
1,249	1,336	1,307		רכוש קבוע
1,898	1,896	1,808		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
2,419	2,434	2,342		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
5,429	5,290	5,292		נדל"ן להשקעה אחר
48	89	1		נכסי ביטוח משנה
1,699	2,990	2,088		נכסי מסים שוטפים
1,579	1,798	1,349		חייבים ויתרות חובה
71,117	70,555	74,834		פרמיה לגבייה
				השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
				השקעות פיננסיות אחרות
7,885	8,155	8,316		נכסי חוב סחירים
13,806	13,759	14,114		נכסי חוב שאינם סחירים
1,894	1,807	1,927		מניות
4,353	4,237	4,659		אחרות
27,938	27,958	29,016		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
6,733	5,974	6,416		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,450	1,738	2,185		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
127,639	127,183	131,847		סך כל הנכסים
80,608	80,388	83,974		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2023	2023	2024	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				הון והתחייבויות
				הון
869	869	869		הון מניות ופרמיה על מניות
728	800	667		קרנות הון
2,449	2,284	2,721		עודפים
4,046	3,953	4,257		סך כל ההון המיוחס לבעלים של החברה
5	4	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
4,051	3,957	4,262		סך כל ההון התחייבויות
				התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
31,514	31,467	31,810		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
79,675	78,594	83,001		התחייבויות מסים נדחים
717	756	666		התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
220	230	98		התחייבויות מסים שוטפים
9	8	114		זכאים ויתרות זכות
5,452	5,147	5,574		התחייבויות פיננסיות
6,001	7,024	6,322		סך כל ההתחייבויות
123,588	123,226	127,585		סך כל ההון וההתחייבויות
127,639	127,183	131,847		

שלומית זק"ש אנגל
משנה למנכ"ל
ומנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

ניר כהן
מנהל כללי

גיא רוטקופף
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 27 בנובמבר 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17,226	4,345	3,780	12,992	11,526	פרמיות שהורווחו ברוטו
2,266	580	529	1,706	1,551	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
14,960	3,765	3,251	11,286	9,975	פרמיות שהורווחו בשייר
7,033	379	3,764	5,020	8,407	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
530	135	166	398	481	הכנסות מדמי ניהול
393	108	100	317	308	הכנסות מעמלות
36	8	7	28	22	הכנסות אחרות
22,952	4,395	7,288	17,049	19,193	סך כל ההכנסות
20,136	3,398	6,064	15,035	16,159	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,820	411	367	1,327	985	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
18,316	2,987	5,697	13,708	15,174	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,923	735	799	2,185	2,278	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,054	270	256	804	761	הוצאות הנהלה וכלליות
17	4	3	12	13	הוצאות אחרות
344	98	116	314	310	הוצאות מימון, נטו
22,654	4,094	6,871	17,023	18,536	סך כל ההוצאות
(138)	9	4	(91)	27	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
160	310	421	(65)	684	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
34	96	133	(25)	228	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
126	214	288	(40)	456	רווח (הפסד) לתקופה
125	214	288	(40)	456	מיוחס ל:
1	*-	*-	*-	*-	בעלים של החברה
					זכויות שאינן מקנות שליטה
126	214	288	(40)	456	רווח (הפסד) לתקופה
1.20	2.05	2.76	(0.38)	4.37	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	2023	2024	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
126	214	288	(40)	456	רווח (הפסד) לתקופה
(196)	(126)	246	(109)	(219)	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
186	27	1	175	(4)	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
82	16	8	64	51	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
46	27	5	93	30	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(29)	30	(89)	(46)	57	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(14)	(7)	(2)	(26)	(9)	מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
75	(33)	169	151	(94)	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
54	2	1	54	32	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
9	3	(1)	9	21	הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע בשימוש עצמי
(19)	(2)	-	(19)	(15)	מדידה מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
44	3	-	44	38	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
119	(30)	169	195	(56)	סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
245	184	457	155	400	סך כל הרווח הכולל לתקופה
					מיוחס ל:
244	184	457	155	400	בעלים של החברה
1	*-	*-	*-	*-	זכויות שאינן מקנות שליטה
245	184	457	155	400	סך הרווח הכולל לתקופה

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,051	5	4,046	2,449	372	(12)	89	279	869
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 בינואר 2024								
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
456	*-	456	456	-	-	-	-	-
רווח לתקופה								
(56)	*-	(56)	16	22	21	-	(115)	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה								
400	-	400	472	22	21	-	(115)	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
(200)	-	(200)	(200)	-	-	-	-	-
דיבידנד שחולק								
-	*-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
11	-	11	-	-	-	11	-	-
תשלום מבוסס מניות								
4,262	5	4,257	2,721	394	9	100	164	869
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024								
4,234	4	4,230	2,768	334	(44)	67	236	869
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 בינואר 2023								
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
(40)	*-	(40)	(40)	-	-	-	-	-
הפסד לתקופה								
195	*-	195	6	38	67	-	84	-
רווח כולל אחר לתקופה								
155	-	155	(34)	38	67	-	84	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
(450)	-	(450)	(450)	-	-	-	-	-
דיבידנד שחולק								
18	-	18	-	-	-	18	-	-
תשלום מבוסס מניות								
-	*-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
3,957	4	3,953	2,284	372	23	85	320	869
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023								

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיוחס לבעלים של החברה								
סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 ביולי 2024								
4,001	5	3,996	2,634	393	6	96	(2)	869
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
288	*-	288	288	-	-	-	-	-
רווח לתקופה								
169	*-	169	(1)	1	3	-	166	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה								
457	-	457	287	1	3	-	166	-
סך כל הרווח הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
(200)	*-	(200)	(200)	-	-	-	-	-
דיבידנד שחולק								
4	-	4	-	-	-	4	-	-
תשלום מבוסס מניות								
4,262	5	4,257	2,721	394	9	100	164	869
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024								
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 ביולי 2023								
3,767	4	3,763	2,068	371	3	79	373	869
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
214	*-	214	214	-	-	-	-	-
הפסד לתקופה								
(30)	*-	(30)	2	1	20	-	(53)	-
רווח כולל אחר לתקופה								
184	-	184	216	1	20	-	(53)	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
6	-	6	-	-	-	6	-	-
תשלום מבוסס מניות								
-	*-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
3,957	4	3,953	2,284	372	23	85	320	869
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023								

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיוחס לבעלים של החברה

סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,234	4	4,230	2,768	334	(44)	67	236	869
126	1	125	125	-	-	-	-	-
119	*-	119	6	38	32	-	43	-
245	1	244	131	38	32	-	43	-
-	*-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	22	-	-	-	22	-	-
(450)	-	(450)	(450)	-	-	-	-	-
4,051	5	4,046	2,449	372	(12)	89	279	869

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2023

הרווח הכולל לשנה

רווח לשנה

רווח כולל אחר לשנה

סך כל הרווח הכולל לשנה

עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

תשלום מבוסס מניות

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		נספח	
	2023	2023	2024	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
2,331	*(311)	118	*653	(269)	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(8)	(4)	(9)	(11)	(95)		לפני מסים על ההכנסה
2,323	(315)	109	642	(364)		מסים ששולמו
						מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
						תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(70)	(11)	(2)	(66)	(31)		השקעה ברכוש קבוע
(340)	(87)	(88)	(275)	(265)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(61)	(11)	(24)	(41)	(58)		השקעה בחברות מוחזקות
36	24	18	27	34		תמורה ממימוש השקעה בחברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
30	4	14	17	23		דיבידנד וריבית מחברות מוחזקות
2	-	-	-	1		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(403)	(81)	(82)	(338)	(296)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
						תזרימי מזומנים מפעילות מימון
495	-	-	495	494		תמורה בגין הנפקת כתבי התחייבות, נטו פירעון כתבי התחייבויות נדחים והלוואות מתאגידים בנקאיים
(273)	-	-	(273)	(293)		פירעון התחייבויות חכירה
(32)	(8)	(9)	(24)	(25)		הלוואה שניתנה לצדדים קשורים
-	-	-	-	(4)		דיבידנדים ששולמו במזומן
(951)	(450)	(200)	(951)	(200)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(761)	(458)	(209)	(753)	(28)		השפעת התנודות בשער חליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים
139	*90	6	*276	106		עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
1,298	(764)	(176)	(173)	(582)		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
7,885	8,476	8,777	7,885	9,183	ב	
9,183	7,712	8,601	7,712	8,601	ג	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

* מוין מחדש

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2023	2024	2023	2024
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
126	214	288	(40)	456
138	(9)	(4)	91	(27)
(4,034)	*484	(2,756)	*(2,771)	(5,734)
(26)	39	(43)	(62)	(135)
(264)	89	(133)	(288)	(336)
64	9	(44)	53	30
104	*119	(78)	*310	(58)
(1,070)	776	303	6	359
(8)	7	(3)	(9)	(19)
(108)	(84)	(4)	(128)	(25)
111	30	27	84	80
265	70	70	217	216
971	(30)	(138)	924	256
3,408	(504)	1,309	2,327	3,733
(437)	(30)	13	(298)	137
(77)	(27)	1	(121)	(70)
22	6	4	18	11
34	96	133	(25)	228
(9)	(2)	(2)	(6)	(12)
179	-	-	179	121
506	(991)	598	(572)	1,237
-	-	-	-	(23)
(18)	(9)	(3)	(13)	(10)
-	-	-	-	112
661	208	(29)	475	(757)
(144)	(221)	(3)	(363)	230
1,136	(748)	10	193	(360)
796	192	488	457	79
5	5	114	15	12
2,205	(525)	(170)	693	(725)
2,331	(311)	118	653	(269)

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (1), (2), (3)
 רווח (הפסד) לתקופה
פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
 חלק החברה בהפסדי (ברווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
 הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות
 נכסי חוב סחירים
 נכסי חוב שאינם סחירים
 מניות
 השקעות אחרות
 שינוי בהתחייבויות פיננסיות
 שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
 שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
פחת והפחתות
 רכוש קבוע
 נכסים בלתי מוחשיים
 שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 שינוי בנכסי ביטוח משנה
 שינוי בהוצאות רכישה נדחות
 הוצאות שכר בגין תשלום מבוסס מניות
 הוצאות (הכנסות) מסים על ההכנסה
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 רכישת נדל"ן להשקעה
 תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
 מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
 שינוי במזומנים ושווי מזומנים (4)
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר
 רכישת נדל"ן להשקעה
 תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
 מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
 פרמיות לגבייה
 חיובים ויתרות חובה
 זכאים ויתרות זכות
 התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
 * מוין מחדש

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
 (2) במסגרת הפעילות השוטפת הוצגה רכיבת שהתקבלה בסכום של כ-1,236 מיליוני ש"ח וכ-337 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024, בהתאמה (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 סכום של כ-1,245 מיליוני ש"ח וכ-691 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2023 סכום של כ-1,757 מיליוני ש"ח) ורכיבת ששולמה בסכום של כ-85 מיליוני ש"ח וכ-1 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024, בהתאמה (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 סכום של כ-153 מיליוני ש"ח וכ-0.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2023 סכום של כ-237 מיליוני ש"ח)
 (3) במסגרת הפעילות השוטפת הוצג דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות אחרות בסכום של כ-389 מיליוני ש"ח וכ-137 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024, בהתאמה (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 סכום של כ-365 מיליוני ש"ח וכ-141 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2023 סכום של כ-441 מיליוני ש"ח)
 (4) נובע מסיום ההסכם בענף סיעוד קבוצתי עם חברי קופת חולים "כללית" במתווה הישן ויישומו במתווה החדש לפיו קרן העתודה נושאת במלוא הסיכון הביטוחי. ראו גם באור 1137 בדוחות השנתיים

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,450	6,878	6,372	6,450	6,733	נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
1,435	1,598	2,405	1,435	2,450	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>7,885</u>	<u>8,476</u>	<u>8,777</u>	<u>7,885</u>	<u>9,183</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
6,733	5,974	6,416	5,974	6,416	נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
2,450	1,738	2,185	1,738	2,185	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>9,183</u>	<u>7,712</u>	<u>8,601</u>	<u>7,712</u>	<u>8,601</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

באור 1 - כללי

א. הישות המזווחת

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2024 ולתקופות של 9 חודשים ו-3 חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן: "תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים"), כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה, וכן את זכויות החברה בחברות כלולות (להלן: "הקבוצה"). החברה הינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "החברה האם"). מניות החברה האם רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך.

ב. מלחמת "חרבות ברזל"

בהמשך למתואר בבאור 1 בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות השנתיים") בדבר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") בחודש אוקטובר 2023, להלן יפורטו השפעות המלחמה על היקף החשיפה לסיכונים הביטוח של הקבוצה בתקופת הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024:

תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח: עיקר החשיפה בעקבות המלחמה נובעת מביטוחי ריסק מוות ככל שמתגבשות תביעות בתחום זה. הגידול בעלות התביעות בתקופת הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024, נאמד בסך של כ-42 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-3 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה (כ-28 מיליוני ש"ח לאחר מס וכ-2 מיליוני ש"ח לאחר מס, בהתאמה). כמו כן, לא זוהה שינוי מהותי בהיקף המשיכות והפדיונות בעקבות המלחמה.

תחום ביטוח בריאות כולל סיעוד: היקף החשיפה בעקבות המלחמה בתקופת הדוח, אינו מהותי ונאמד בסך של כ-4 מיליוני ש"ח לפני מס (כ-3 מיליוני ש"ח לאחר מס).

תחום ביטוח כללי: ככלל, נזקי רכוש הנובעים מאירוע מלחמה אינם מכוסים במסגרת פוליסת רכוש ולפיכך, להערכת החברה, היקף החשיפה בעקבות המלחמה אינו מהותי בשלב זה.

כמו כן, נכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא קיימת השפעה מהותית בעקבות המלחמה על המשך מגמת הגידול בסך הנכסים המנוהלים של הקבוצה.

יודגש כי הערכות הנהלת הקבוצה בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילותה של הקבוצה אינן ודאיות ואינן בשליטת הקבוצה. הערכות אלה מבוססות על מיטב ידיעת הנהלת הקבוצה בשלב זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות באופן שונה מהותי, מכפי שנצפה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואת היקפה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מסגרת הדיווח הכספי

בהמשך לאמור בבאור 3 יח דוחות הכספיים השנתיים של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות השנתיים"), ולמסמך שעניינו "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח - עדכון רביעי" (להלן: "מפת הדרכים העדכנית") שפורסם ביום 12 באוגוסט 2024, על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפיו:

מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ושל IFRS 9 (להלן: "התקנים החדשים") לגבי חברות הביטוח בישראל (אשר מועד היישום המחייב שלהם על ידי החברות האמורות בהתאם ל-IFRS היה אמור להיות 1 בינואר 2023) יחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2024. בהתאם למפת הדרכים העדכנית, אין אימוץ מוקדם של IFRS 17 בישראל.

בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2023 ועד למועד בו ייושמו לראשונה התקנים החדשים על ידי חברות הביטוח בישראל כאמור לעיל, ממשיכות חברות הביטוח בישראל ליישם את הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 4, "חוזי ביטוח" ותקן חשבונאות בינלאומי IAS 39, "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה" אשר יושמו על ידן עד כה, ואשר אותם החליפו התקנים החדשים. יתר תקני ה-IFRS מיושמים על ידי חברות הביטוח בישראל בהתאם למועדים הקבועים בהם.

לאור זאת, החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה אינם מציינים באופן מלא לתקני ה-IFRS, אלא ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981, על תיקוניו (להלן: "חוק הפיקוח").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות השנתיים.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 בנובמבר 2024.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם לדרישות הממונה בהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות לרבות הנחות ואומדנים אקטואריים (להלן: "אומדנים"), אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית, ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התאמתם והשלכותיהם. האומדנים העיקריים הכלולים בדוחות הכספיים מבוססים על הערכות אקטואריות וכן על הערכות שווי חיצוניות.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים עקביים בעיקרם לאלה בהם השתמשה להכנת הדוחות השנתיים. לעניין השפעות יישום נייר שעניינו "חוזר – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים" מיום 24 ביולי 2024, ועדכון המודל האקטוארי באופן שתתאפשר הבחנה בין מסלולי קצבה שונים, ראו באור 2)9 ובאור 3)9, בהתאמה.

ג. מטבע פעילות ומטבע הצגה

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה. המידע הכספי מוצג במיליוני ש"ח ועוגל למיליון הקרוב.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית

עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

א. תקנים חדשים שטרם אומצו בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים")

כמתואר בבאור 2 לעיל ובהמשך למתואר בבאור 3 דוחות השנתיים, בהתאם למפת הדרכים העדכנית מועד היישום לראשונה של התקנים החדשים, לגבי חברות הביטוח בישראל, יחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2024.

עם זאת, כבר בשנת 2024 תידרשנה חברות הביטוח לדווח, במסגרת באור ייעודי בדוחות הכספיים, דוחות עיקריים פרופורמה שיהיו ערוכים בהתאם להוראות התקנים החדשים וזאת בהתאם למתכונת גילוי המצורפת בנספח למפת הדרכים העדכנית כדלהלן: במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2024 חברות הביטוח רשאיות לתת גילוי לדוח על המצב הכספי פרופורמה ליום 1 בינואר 2024 (מועד המעבר ליישום התקן) לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי וגובה התאמת הסיכון עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד. בנוסף, במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים של 2024 חברות הביטוח נדרשות לתת את הגילויים האמורים לגבי הדוח על המצב הכספי פרופורמה למועד המעבר ליישום התקן, ובנוסף לתת גילוי לסעיפים מסוימים מהדוח על הרווח הכולל פרופורמה לתקופה של שישה חודשים שמסתיימת ביום 30 ביוני 2024 (ללא מספרי השוואה). בנוסף, במסגרת הבאור האמור תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי איכותי משלים שיתייחס, בין היתר, לנושאים המפורטים במפת הדרכים העדכנית.

בנוסף, מפרטת מפת הדרכים העדכנית את צעדי היערכות ולוחות הזמנים המרכזיים העדכניים שלדעת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון נדרש לנקוט במטרה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום התקן באופן נאות, בין היתר, בנוגע להתאמת מערכות המידע ותפעולן, יישום ובדיקת נאותות של בקורות, ניהול הפרויקט ותיעודו, השלמת גיבוש מדיניות חשבונאית והיערכות לדיווחים השונים הנדרשים, ביצוע מבדקים כמותיים, היערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי ("RA") והיערכות לביקורת של רואי החשבון המבקרים.

לצורך היערכותן של חברות הביטוח בישראל לאימוץ IFRS 17, פרסם הממונה מספר טיוטות שעניינן "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל" (להלן: "הטיטות"). הטיטות שפרסם הממונה בחודש אפריל ובחודש יוני 2024, מתייחסות לנושאים מרכזיים המהווים חלק מליבת התקן כגון מדידה במועד המעבר ואופן יישום גישת השווי ההוגן במועד המעבר וכוללות הנחיות ושינויים משמעותיים ביחס לטיטות קודמות שפרסם הממונה. ביום 12 באוגוסט 2024 פרסם הממונה עדכון נוסף לטיטות האמורות, העדכון התייחס בין היתר, להבהרות בקשר לחישוב פרמיית אי נזילות משוקללת, לקביעת הרווח בר סמך בחישוב ה-RA, וכן הנחיות לחישוב השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות מסוג ח"ץ. עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית המתוארת בהמשך, מתבססת בין היתר על הטיטות האמורות.

היערכות החברה ליישום התקנים החדשים:

החברה מצויה מזה מספר שנים בתהליך יישום והטמעה של מערכות מידע ממוחשבות אשר הכרחיות ליישום הוראות התקנים החדשים. כמו כן, החברה נמצאת בתהליך מיפוי, עיצוב והטמעה של הבקורות והתהליכים החדשים כתוצאה מיישום התקנים החדשים, לרבות בכל הקשור לזרימת הנתונים מהמערכות התפעוליות אל הדיווח הכספי (מ'קצה לקצה'). בינואר 2024, העבירה החברה לרשות רשימת בקורות מפתח שיושמו עד סוף שנת 2023 ואת תוכנית העבודה של החברה בקשר ליתרת הבקורות אשר צפויות להיות מיושמות במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024.

כחלק מההיערכות ליישום התקנים החדשים, ובהתאם להנחיות הרשות, העבירה החברה לרשות בחודש דצמבר 2023 עדכון של מסמך המתודולוגיה שלה לחישוב ה-RA. כמו כן, בחודש מרץ 2024 העבירה החברה לרשות טיוטה מעודכנת של עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית שלה בקשר עם התקנים החדשים. בתחילת חודש יולי 2024 העבירה החברה לרשות טיוטה של חישוב יתרות הפתיחה למועד המעבר של התקן (1 בינואר 2024) של חוזי ביטוח מסוימים, ובחודש ספטמבר 2024 דיווחה החברה לרשות את התוצאות של סקר ההשפעה הכמותית השני (להלן: "QIS-2") לבחינת השפעת היישום לראשונה של התקנים החדשים על סעיפי הדוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024 ו-31 במרץ 2024, ועל סעיפי הדוח על הרווח הכולל לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024, כפי שנקבע במפת הדרכים העדכנית. החברה נערכת לדיווח על תוצאות של סקר ההשפעה הכמותית השלישי (להלן: "QIS-3") לבחינת השפעת היישום לראשונה של התקנים החדשים על סעיפי הדוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024 ו-30 ביוני 2024, ועל סעיפי הדוח על הרווח הכולל לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2024, שיוגש לרשות עד ליום 31 בדצמבר 2024 בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו במפת הדרכים העדכנית.

הקבוצה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים החדשים על דוחותיה הכספיים המאוחדים ונערכת ליישומם בלוחות הזמנים שנקבעו במפת הדרכים העדכנית.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

א. תקנים חדשים שטרם אומצו על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)

להלן פירוט עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית שנבחרה על ידי הקבוצה ביחס למספר נושאים שבליבת התקנים החדשים. יודגש כי כל המפורט להלן בקשר עם עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית הינו נכון למועד פרסום דוח זה ועשוי להשתנות:

1. חלוקת חוזי ביטוח לתיקים:

בהתאם לתקן, חוזי ביטוח מקובצים לקבוצות לצורכי מדידה. קבוצות של חוזי ביטוח נקבעות באמצעות זיהוי של תיקים של חוזי ביטוח, שכל אחד מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד.

להלן תיקי הביטוח שזיהתה הקבוצה. תיקים אלו נקבעו בהתאם להוראות התקן ובאופן עקבי עם עמדת הממונה כפי שפורסמה במסגרת טיוטות מקצועיות שפרסם ביחס לסוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום התקן בישראל:

- תיקים בביטוח חיים: פוליסות הכוללות רכיב חיסכון שאינו תלוי תשואה; פוליסות הכוללות רכיב חיסכון תלוי תשואה וכוללות דמי ניהול משתנים; פוליסות הכוללות רכיב חיסכון תלוי תשואה וכוללות רק דמי ניהול קבועים; ביטוח לכיסוי מוות; ביטוח לכיסוי אובדן כושר עבודה; פוליסות קצבה;

- תיקים בביטוח בריאות: סיעוד פרט; סיעוד קבוצתי; הוצאות רפואיות ונכויות פרט; הוצאות רפואיות ונכויות קבוצתי, כולל שיניים; מחלות קשות; עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ותאונות אישיות לזמן ארוך; עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ותאונות אישיות לזמן ארוך;

- תיקים בביטוח כללי: עסקים; דירות; רכב חובה כולל פוליסות שנמכרו באמצעות תאגיד "הפול"; רכב רכוש; אחריות מקצועית; קבלנים; ערבויות חוק מכר.

כל תיק שזוהה כאמור מחולק לשלוש קבוצות רווחיות: (1) חוזים שהם מכבידים (onerous) במועד ההכרה לראשונה; (2) חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שהם יהפכו למכבידים לאחר מכן - בשלב זה, הקבוצה לא זיהתה חוזים שמשויכים לקבוצה זו; ו- (3) יתר החוזים בתיק. בנוסף, לא ניתן לכלול חוזי ביטוח שהונפקו בפער של יותר משנה אחת באותה הקבוצה.

2. מודל המדידה שבכוונת החברה ליישם לגבי כל אחד מתיקי הביטוח שזיהתה הקבוצה:

התקן כולל שלושה מודלים למדידת ההתחייבות בגין חוזי ביטוח:

- מודל המדידה הכללי (GMM)

בהתאם למודל זה המהווה את מודל 'ברירת המחדל' של התקן, יש למדוד את ההתחייבויות בגין קבוצות חוזי ביטוח במועד ההכרה לראשונה, כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח מהוונים בריבית נוכחית (BE) בתוספת תיאום סיכון מפורש בגין הסיכונים הלא פיננסיים (RA). הרווח החוזי הגלום מחוזי הביטוח, הנגזרים מהחישובים כאמור, יוכר כהתחייבות - מרווח שירות חוזי (CSM) אשר יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי של קבוצת חוזי הביטוח. במידה וייווצר הפסד חוזי הוא יוכר באופן מיידי ברווח והפסד. רכיבי ההתחייבות כאמור, מסווגים לשני סוגי התחייבויות: התחייבות בגין יתרת הכיסוי (LRC), והתחייבות בגין תביעות שהתהוו (LIC). בתקופות עוקבות, מרווח השירות החוזי יותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות הקשורים לשירות העתידי. ככל ומרווח השירות החוזי אופס כתוצאה משינויים אלה, כל שינוי מעבר לכך ייקף באופן מיידי לרווח והפסד. מנגד, שינויים הנובעים מערך הזמן של הכסף ושינויים פיננסיים יוכרו באופן מיידי ברווח והפסד במסגרת הוצאות מימון בגין חוזי ביטוח.

בחוזי ביטוח משנה מוחזקים, מרווח השירות החוזי יכול להיות נכס או התחייבות והוא מייצג את העלות החזויה נטו או הרווח החוזי נטו, בהתאמה. ככל וחזויה ביטוח המשנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידי מבטח המשנה, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חזויה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת מרווח השירות החוזי.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

- א. תקנים חדשים שטרם אומצו בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)
 תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)
 2. מודל המדידה שבכוונת החברה ליישם לגבי כל אחד מתיקי הביטוח שזיהתה הקבוצה: (המשך)

- מודל המדידה הכללי (GMM) (המשך)

בכוונת החברה ליישם את מודל המדידה הכללי (GMM) בתיקי הביטוח להלן (בחלוקה למגזרים):

חוזי ביטוח מונפקים:

- ביטוח חיים: פוליסות הכוללות רכיב חיסכון שאינו תלוי תשואה; ביטוח לכיסוי מוות; ביטוח לכיסוי אובדן כושר עבודה;
- ביטוח בריאות: סיעוד פרט; הוצאות רפואיות ונכויות פרט; הוצאות רפואיות קבוצתי, כולל שיניים; מחלות קשות; עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ותאונות אישיות לזמן ארוך.

חוזי ביטוח משנה מוחזקים:

- ביטוח חיים: כל ביטוחי המשנה;
- ביטוח בריאות: כל ביטוחי המשנה, למעט חוזה ביטוח משנה נסיעות לחו"ל שיימדד בהתאם לגישת הקצאת הפרמיה (PAA) (ראו להלן).

- גישת העמלה המשתנה (VFA)

מודל זה מהווה התאמה למודל המדידה הכללי וחל על חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה ברווחים. חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה, הם חוזי ביטוח, העומדים בקריטריונים שנקבעו בתקן, וכוללים הבטחה של החברה לספק למבוטח תשואה על השקעות המבוססת על פריטי בסיס. כלומר, החוזה כולל שירות משמעותי המתייחס להשקעות.

בהתאם למודל ה-VFA, תזרימי המזומנים לקיום החוזה מורכבים מההתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס בניכוי העמלה המשתנה בגין השירות. שינוי בהתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס, נזקף ישירות להוצאות מימון בגין חוזי ביטוח. מרווח השירות החוזי מותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות, בדומה למודל ה-GMM, וכן שינויים פיננסיים המשפיעים על העמלה המשתנה (בשונה ממודל ה-GMM).

בכוונת החברה ליישם מודל מדידה זה בתיקי הביטוח להלן (בחלוקה למגזרים):

חוזי ביטוח מונפקים:

- ביטוח חיים: פוליסות הכוללות רכיב חיסכון תלוי תשואה וכוללות דמי ניהול משתנים; פוליסות הכוללות רכיב חיסכון תלוי תשואה וכוללות רק דמי ניהול קבועים; פוליסות קצבה;
- ביטוח בריאות: סיעוד קבוצתי.

- גישת הקצאת הפרמיה (PAA)

בהתאם למודל זה, ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי נקבעת כסך הפרמיות שהתקבלו בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ובניכוי סכומי הפרמיה ותזרימי המזומנים לרכישת ביטוח אשר הוכרו ברווח או הפסד בגין תקופת הכיסוי שחלפה. פרמיות שהתקבלו ותזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מוכרים ברווח או הפסד לאורך תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן.

ככל וקיימות עובדות ונסיבות המצביעות על כך שקבוצה של חוזי ביטוח היא מכבידה, החברה מודדת את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בתוספת תיאום הסיכון בגין סיכונים לא פיננסיים בדומה לעקרונות של המודל הכללי. במידה וסכום זה עולה על הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, החברה תגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כנגד הכרה בהפסד מיידי בדוח רווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

א. תקנים חדשים שטרם אומצו על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)

2. מודל המדידה שבכוונת החברה ליישם לגבי כל אחד מתיקי הביטוח שזיהתה הקבוצה: (המשך)

- גישת הקצאת הפרמיה (PAA) (המשך)

ככל וחווה ביטוח משנה קיים בעת ההכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מידי בגין חוזי ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי.

החברה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה, אם, ורק אם, בעת יצירת הקבוצה: (א) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה הינו שנה אחת או פחות; או (ב) החברה צופה באופן סביר כי פישוט כאמור יפיק מדידה של ההתחייבות בגין יתרת תקופת הכיסוי לקבוצה, שלא תהיה שונה באופן מהותי מזו שהייתה מתקבלת ביישום המודל הכללי. החברה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה עבור קבוצות חוזי ביטוח משנה מוחזקים, בהתאמות המשקפות את המאפיינים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים השונים מחוזי ביטוח מונפקים.

בכוונת החברה ליישם מודל מדידה זה בתיקי הביטוח להלן (בחלוקה למגזרים):

חוזי ביטוח מונפקים:

- ביטוח בריאות: עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ותאונות אישיות לזמן קצר;
- ביטוח כללי: כל התיקים.

חוזי ביטוח משנה מוחזקים:

- ביטוח בריאות: ביטוח משנה נסיעות לחו"ל.
- ביטוח כללי: כל ביטוחי המשנה.

3. הפרדת רכיבים מחוזי ביטוח וביטוח משנה, פיצול חוזים לרכיבים וצירוף חוזי ביטוח:

החברה לא זיהתה נגזרים משובצים, מוצרים ושירותים או רכיבי השקעה מובחנים אשר יש לטפל בהם באופן נפרד מחוזה הביטוח או חוזה ביטוח המשנה המתייחס.

ברוב המקרים, תתייחס החברה לחוזה המשפטי על כל רכיביו השונים כאל חוזה ביטוח יחיד לצרכים חשבונאיים. בהתאם, החברה לא תפריד רכיבים מפוליסות ביטוח טיפוסיות כגון: פוליסה הכוללת רכיב חיסכון לצד נספחים וריידרים שונים, פוליסת הוצאות רפואיות בין אם שווקה לפני פברואר 2016 ובין אם לאחריו, וכתבי שירות הנלווים לפוליסות בריאות ורכוש. פוליסת בריאות הנמכרת כחבילה למספר בני משפחה בחוזה משפטי יחיד, תטופל כחוזה ביטוח יחיד.

עם זאת, בכוונת החברה לטפל בפוליסות ובכיסויים להלן בנפרד אף אם הן נמכרו ביחד למבוטח: פוליסה הכוללת ביטוח הוצאות רפואיות לצד ביטוח סיעודי; פוליסה הכוללת ביטוח רכב חובה לצד ביטוח רכב מקיף; רכיב מחלות קשות אשר נמכר ככיסוי נוסף בביטוח בריאות.

פוליסות עסקים בביטוח כללי, שלרוב כוללת כיסוי של רכוש לצד כיסוי של חבויות, אשר נמכרות מול אותו גורם כפוליסות משפטיות נפרדות, אשר מונפקות בראיה כוללת, לרבות לצורך תמחור ותועלת הלקוח, בתוך פער זמן סביר בין מועדי ההנפקה, ולעיתים גם עם קשר חוזי ביניהן, יצורפו יחד ויטופלו כחוזה ביטוח יחיד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

א. תקנים חדשים שטרם אומצו בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)
 תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)

4. ריבית היוון לצורכי התקן:

הקבוצה קובעת את עקומי הריבית עבור כל קבוצות חוזי הביטוח בהתאם לגישת ה-Bottom-up המהווה את גישת ברירת המחדל בהתאם לטיטות שפרסם הממונה. בהתייחס לשיעור פרמיית אי הנזילות, מיישמת הקבוצה את המשקולות שקבע הממונה לתיקים חשבונאיים במסגרת הטיטות שפרסם בחודשים אפריל-אוגוסט 2024.

5. תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי ("RA"):

ה-RA משקף את הפיצוי שהחברה דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעים מסיכונים לא פיננסיים הכוללים סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כגון סיכון ביטולים וסיכון הוצאות. החברה מתאמת את אומדן הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין סכום זה שמקבל ביטוי נפרד בסכום ההתחייבויות הכולל של החברה.

התקן אינו מפרט את טכניקות האמידה המשמשות על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי.

הקבוצה בחרה בשיטת ה-VAR לחישוב ה-RA. רמת הסמך שנבחרה היא 75%, למעט תיק סיעוד פרט שבו, לאור מאפייני הסיכון המשמעותיים הגלומים בו ובהתאם לטיטות הממונה מחודש אוגוסט 2024, נקבע שרמת הסמך תעמוד על 90% תוך יישום דווקני של הדוגמה המפורטת בטיטה האמורה.

חישוב ה-RA יתבסס על עקרונות הסולבנסי: במוצרי חיים ובריאות כפונקציה של ה-SCR; במוצרי ביטוח כללי בהתאם לעקרונות ה"נוהג המיטבי"; התאמת הסיכון לביטוח משנה תחושב כפונקציה של ה-SCR של ביטוח משנה ותחול רק על כיסויים שקיים להם ביטוח משנה.

6. גבולות חוזה:

עבור חוזי ביטוח, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם פרמיות או שיש לה התחייבות ממשית לספק לו שירותים. התחייבות ממשית מסתיימת בנקודה בה לחברה קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה (מבוטח בודד) או של התיק של חוזי הביטוח. בנקודה זו, לחברה קיימת יכולת מעשית לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות המשקפים באופן מלא את אותם סיכונים, ובלבד שבתמחור ברמת התיק, הפרמיה הכוללת לא כללה עלות סיכון עתידית. יכולת מעשית של החברה לקבוע מחיר במועד עתיד, אשר משקף באופן מלא את הסיכונים בחוזה מאותו מועד, קיימת כאשר אין מגבלות המונעות מהחברה לתמחר את החוזה מחדש באופן זהה לאופן שבו החברה הייתה מתמחרת חוזה חדש עם אותם מאפיינים.

בקביעת גבולות החוזה של חוזי ביטוח, הקבוצה בוחנת כל חוזה בנפרד ושוקלת את מכלול המחויבויות והזכויות הממשיות, בין אם הן נובעות מחוזה, מחוק או מתקנה, ובהתעלם מתנאים חסרי מהות מסחרית.

עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה מחויבת לשלם סכומים למבטח המשנה או שיש לה זכות ממשית לקבל ממנו שירותים. זכות ממשית לקבל שירותים ממבטח המשנה מסתיימת כאשר למבטח המשנה יש יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים המועברים אליו, ויכול לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות כך שישקפו באופן מלא את אותם סיכונים, או לחילופין כאשר למבטח המשנה זכות ממשית להפסיק את הכיסוי.

בהתאם להוראות התקן, הקבוצה לא תכלול בגבולות החוזה תזרימי מזומנים שאינם לייחוס במישרין לתיק של חוזה ביטוח, לרבות עלויות הדרכה, מחקר ופיתוח, מיתוג (branding), וחסויות.

הקבוצה תכלול עלויות ניהול השקעות בגבולות חוזה ביטוח, בגין חוזים משתתפים ברווחים או חוזים לגביהם מתבצעות פעולות השקעה אשר ממנה נהנים המבוטחים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

א. תקנים חדשים שטרם אומצו על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)

7. יחידות כיסוי ואופן שחרור מרווח השירות החוזי (CSM):

ה-CSM מייצג את ההתחייבות בגין הרווח שטרם מומש המתייחס לשירותים עתידיים. בהתאם לתקן, ה-CSM יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי בתבנית שמשקפת את שירות הביטוח שסופק על ידי החברה בקשר עם החוזים שנכללים בקבוצת חוזי הביטוח. תבנית זו נקבעת על בסיס יחידות הכיסוי שסופקו בתקופה ביחס ליחידות הכיסוי שצפוי שסופקו בעתיד בקשר עם קבוצת חוזי הביטוח. מספר יחידות הכיסוי בקבוצה הוא הכמות של שירותי חוזה ביטוח המסופקים על ידי החוזים בקבוצה, הנקבע על ידי הבאה בחשבון, לכל חוזה, של הכמות של ההטבות המסופקות בהתאם לחוזה ואת התקופה החזויה של הכיסוי שלו.

הקבוצה קבעה כברירת מחדל יחידות כיסוי לפי סכום ביטוח במוצרים הכוללים סכום ביטוחי בחוזה. לגבי מוצרים הכוללים שירות ניהול השקעות, עמדת החברה היא שהיקף השירות משתנה בהתאם לגודל החיסכון.

יחידות הכיסוי עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים עקביות עם יחידות הכיסוי עבור חוזי הבסיס, עם התאמות בגין ההבדלים בשירותים המסופקים.

IFRS 17 אינו קובע האם יש להתחשב בערך הזמן של הכסף בעת הקצאת מרווח השירות החוזי ליחידות הכיסוי, כך שהקצאה תשקף את העיתוי החוזי של יחידות הכיסוי שסופקו.

8. הוראות מעבר:

יש ליישם את הוראות התקן למפרע (להלן: "יישום למפרע מלא") אלא אם הדבר אינו מעשי. ביישום גישת היישום למפרע המלא, החברה תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח, וכן נכסים כלשהם בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח למועד המעבר, כאילו התקן היה מיושם מאז ומעולם. בנוסף, החברה תגרע יתרות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו התקן היה מיושם מאז ומעולם. הפרש נטו הנובע מכך, יוכר בהון.

מועד המעבר הינו 1 בינואר 2024, כך שבמועד היישום לראשונה החברה תציג מחדש את מספרי השוואה לשנת 2024.

אם יישום למפרע מלא לקבוצה של חוזי ביטוח ו/או לנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח אינו מעשי, החברה תיישם את אחת מהגישות הבאות:

- גישת היישום למפרע המותאם (MRA) – לצורך השגת התוצאה הקרובה ביותר האפשרית ליישום למפרע מלא תוך שימוש במידע סביר וניתן לביסוס, שניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים; או

- גישת השווי ההוגן (FVA) – בגישה זו החברה תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כהפרש בין השווי ההוגן של קבוצה של חוזי ביטוח באותו מועד לבין תזרימי המזומנים לקיום חוזה הנמדדים באותו מועד.

הקבוצה צופה ליישם את גישות המעבר עבור תיקי הביטוח כמפורט להלן:

גישת היישום למפרע המלא:

- עבור תיקי ביטוח כללי;
- עבור תיקי ביטוח בריאות לזמן קצר הנמדדים בהתאם למודל ה-PAA.
- עבור חוזי ביטוח משנה הנמדדים בהתאם למודל ה-PAA, באופן עקבי לטיפול בחוזי הברוטו שכנגדם עומדים חוזי ביטוח המשנה האמורים.

גישת היישום למפרע המותאם (MRA):

- עבור תיק לביטוח כיסוי מוות – שנות חיתום 2019-2023;
- עבור תיק הוצאות רפואיות ונכויות פרט – שנות חיתום 2019-2023;
- עבור תיק מחלות קשות – שנות חיתום 2019-2023.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

א. תקנים חדשים שטרם אומצו על ידי חברות הביטוח הישראליות בקבוצה בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17") ותקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") (להלן ביחד: "התקנים החדשים") (המשך)

8. הוראות מעבר: (המשך)

גישת השווי ההוגן (FVA):

יתר תיקי ביטוח חיים ובריאות ימדדו לפי גישת השווי ההוגן (FVA) במועד המעבר.

9. מדידת השקעות בנכסים פיננסיים בהתאם ל-IFRS 9:

IFRS 9 מבטל את קבוצות הסיווג של נכסים פיננסיים הקיימות כיום ב- IAS 39 וקובע כי, במועד ההכרה לראשונה, נכסים פיננסיים יסווגו לאחת מקטגוריות המדידה הבאות: עלות מופחתת; שווי הוגן דרך רווח כולל אחר; ושווי הוגן דרך רווח או הפסד. ככלל, סיווג הנכסים הפיננסיים בהתאם ל-IFRS 9 מתבסס על המודל העסקי של הישות לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן על מאפייני תזרים המזומנים החוזי של הנכסים הפיננסיים. IFRS 9 אינו משנה באופן משמעותי את ההוראות הקיימות כיום של IAS 39 לעניין סיווג ומדידה של התחייבויות פיננסיות.

IFRS 9 כולל גם מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי אשר מחליף את מודל ירידת הערך הקיים של IAS 39 במודל הפסדי האשראי החזויים (expected credit loss model). המודל חל על נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת והשקעות בנכסי חוב הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר, והוא אינו חל על השקעות במכשירים הוניים.

עם אימוץ התקנים החדשים, הרוב המוחלט של הנכסים הפיננסיים של החברה ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. לאור זאת, לא צפויה לחברה הפרשה להפסדי אשראי חזויים מהותית.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ב. תקנים חדשים שטרם אומצו על ידי החברה

תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי דוחות הכספיים (להלן: "התקן" או "IFRS 18")

תקן זה מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי IAS 1, הצגת דוחות כספיים. מטרת התקן הינה לספק מבנה ותוכן משופרים לדוחות הכספיים, בפרט בדוח רווח והפסד. התקן כולל דרישות גילוי והצגה חדשות וכן דרישות אשר הובאו מתקן חשבונאות בינלאומי IAS 1 עם שינויי נוסח קלים. כחלק מדרישות הגילוי החדשות, חברות יידרשו להציג שני סיכומי ביניים בדוח על הרווח או ההפסד: רווח תפעולי ורווח לפני מימון ומס. בנוסף, עבור מרבית החברות, התוצאות בדוח על הרווח או ההפסד יסווגו לשלוש קטגוריות: רווח תפעולי, רווח מהשקעות, ורווח ממימון. בנוסף לשינויים במבנה הדוחות על הרווח והפסד, התקן כולל גם דרישה למתן גילוי נפרד בדוחות הכספיים בנוגע לשימוש במדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (מדדי "Non-GAAP").

כמו כן, במסגרת התקן נוספו הנחיות ספציפיות לקיבוץ ופיצול של פריטים בדוחות הכספיים ובבאורים. התקן יעודד חברות להימנע מסיווג פריטים כ'אחרים' (למשל, הוצאות אחרות), וסיווג כזה יגרור דרישות גילוי נוספות.

מועד היישום לראשונה של התקן הינו לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027, עם אפשרות ליישום מוקדם. הקבוצה בוחנת את השלכות התקן על הדוחות הכספיים ללא כוונה ליישום מוקדם.

תיקונים ל-IFRS 9 מכשירים פיננסיים ול-IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים: תיקונים לסיווג ולמדידה של מכשירים פיננסיים התיקונים מתייחסים לנושאים הבאים:

- מוסיפים הבהרות לעניין מועד ההכרה והגריעה של מכשירים פיננסיים, והוספת חריג לעניין מועד גריעתן של התחייבויות פיננסיות המסולקות בהעברות אלקטרונית של מזומנים;
 - סיווג נכסים פיננסיים:
 - עדכון הנחיות היישום לעניין אופן ההערכה האם תזרימי מזומנים חוזיים של נכס פיננסי הם רק תשלומי קרן וריבית (SPPI) כאשר התנאים החוזיים של הנכס כוללים מאפיינים מותנים (למשל, הצמדה למדדי ESG), והוספת דוגמאות בנושא;
 - הבהרה לגבי מתי מכשירים פיננסיים הינם צמודים לפי חוזה (contractually linked) ומתי מהווים נכסים פיננסיים ללא זכות חזרה (non-recourse) לצורך קביעה האם הם כוללים רק תשלומי קרן וריבית (SPPI);
 - עדכון דרישות הגילוי בעבור מכשירים פיננסיים בעלי מאפיינים מותנים שאינם קשורים במישרין לשינוי בסיכונים/עלויות בסיסיים/בסיסיות של המכשיר; וכן
 - עדכון דרישות הגילוי עבור השקעות במכשירים הוניים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר (FVOCI).
- התיקונים ייושמו החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2026. יישום מוקדם אפשרי. ניתן לבחור ליישם ביישום מוקדם את כלל התיקונים או רק את התיקונים לעניין סיווגם של נכסים פיננסיים (לרבות התיקון ל-IFRS 7 הכולל את דרישות הגילוי הקשורות). התיקון ל-IFRS 9 ייושם למפרע ללא חובת הצגה מחדש של מספרי השוואה. בעת יישום התיקון ל-IFRS 7, לא נדרש לספק גילויים על התקופות הקודמות למועד היישום לראשונה של התיקונים.
- כאמור בסעיף א' לעיל, חברות הביטוח בקבוצה טרם יישמו את הוראות IFRS 9 בכללותם. הקבוצה בוחנת את השלכות התיקונים על הדוחות הכספיים ללא כוונה ליישום מוקדם.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ג. עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוח כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרמיה שטרם הורוחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח.

באור 4 - מגזרי פעילות

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

ביצועי המגזר נמדדים בהתבסס על רווחי המגזר לפני מסים על ההכנסה. תוצאות עסקאות בינחברתיות מבוטלות במסגרת ההתאמות לצורך עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים. יצוין כי לא נותרת יתרת חו"ז במסגרת העברות של נכסים פיננסיים בין המגזרים השונים, ככל שמתבצעות העברות כאמור.

הקבוצה פועלת במגזרים הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפי ביטוחי החיים וכן את פעילות הקבוצה בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפים מחלות ואשפוז, תאונות אישיות, סיעוד, עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ושיניים. הפוליסות הנמכרות במסגרת ענפי ביטוח אלה מכסות את מגוון הנזקים הנגרמים למבוטח כתוצאה ממחלות ו/או מתאונות, לרבות מצב סיעודי וטיפול שניניים. פוליסות ביטוחי בריאות מוצעות הן לפרטים והן לקולקטיבים.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר זה מורכב מארבעה תתי תחומים:

רכב רכוש: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי (להלן: "רכב רכוש"), המכסות נזקים הנגרמים לבעל רכב כתוצאה מתאונה ו/או גניבה ו/או את חבות בעל הרכב או הנהג לנזק רכוש שנגרם לצד שלישי בתאונה.

רכב חובה: כולל את פעילות הקבוצה בענף ביטוח לפי דרישת פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: "רכב חובה"), המכסה נזקי גוף כתוצאה משימוש ברכב מנועי בהתאם לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.

ענפי חבויות אחרים: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות המכסות את חבות המבוטח כלפי צד שלישי (למעט כיסוי חבויות בתחום רכב חובה כמותואר לעיל). במסגרת זו נכללים, בין היתר, ענפי הביטוח הבאים: ביטוח מפני אחריות מעבידים, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח אחריות לדירקטורים ולנושאי משרה וביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

ענפי רכוש ואחרים: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בכל ענפי הרכוש למעט רכב רכוש (כגון: מתן ערבות חוק מכר, דירות וכדומה).

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

4. מגזר אשראי

- החל מהדוח הכספי לשנת 2023, מציגה הקבוצה מגזר פעילות חדש – מגזר אשראי. מגזר זה כולל את הפעילויות להלן:
- הלוואות מסוג משכנתא ו"משכנתא הפוכה" – הפעילות מבוצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה, הראל +60 בע"מ (להלן: "הראל +60"), אשר עוסקת במתן הלוואות מסוג משכנתא רגילה, וכן במתן הלוואות מסוג "משכנתא הפוכה" שהינה הלוואה הניתנת ללווים שהינם בני 60 ומעלה, בשעבוד דירת מגורים;
 - ליווי ומימון נדל"ן יזמי - פעילות זו מבוצעת בחברה תחת אגף מימון נדל"ן יזמי, העוסק בעיקר במימון פרויקטים של בניה למגורים, משרדים ומסחר בישראל. במסגרת פעילות זו, החברה מעמידה ליזמים חבילת מימון מלאה הכוללת אשראי כספי ופוליסת ערבות על פי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה – 1974 (להלן: "חוק המכר"). יצוין כי, תוצאות פעילות מתן פוליסת ערבות על פי חוק המכר נכללות במסגרת מגזר ביטוח כללי;
 - מתן ערבויות פיננסיות ושירותי ייזום ותפעול לתיקי משכנתאות - במסגרת פעילות זו מעניקה החברה ערבויות פיננסיות למבטח משנה בינלאומי של תיקי משכנתאות שהועמדו על ידי מוסדות פיננסיים, בגובה של 50% מעלות התביעות, ככל שיוגשו כנגד אותו מבטח משנה. שירותי הייזום והתפעול ניתנים על ידי EMI, חברה אחות של החברה.
- פעילויות אלה הוצגו בעבר במסגרת מגזרי הפעילות השונים של החברה. מספרי ההשוואה במסגרת הבאור הוצגו מחדש בהתאם. תוצאות המגזר כוללות, מחד, את תרומת ההשקעות של נכסי חוב שהועמדו במסגרת פעילויות הראל +60 ומימון נדל"ן יזמי ומאידך, מאחר שהשקעות אלו מומנו על ידי מגזר ביטוח בריאות וביטוח כללי, בהתאמה נכללו במסגרת תוצאות המגזר הוצאות מימון שמשקפות את עלויות גיוס האשראי הרעיוניות בגין פעילויות אלו (ובמקביל, נכללו הכנסות מימון רעיוניות בגין העמדת נכסי החוב כאמור לטובת פעילויות אלו במגזר ביטוח בריאות ובמגזר ביטוח כללי, בהתאמה). בדומה, בגין המימון הבין-מגזרי הרעיוני האמור, התחייבויות המגזר כוללות התחייבויות פיננסיות רעיוניות בין-מגזריות מול מגזר ביטוח בריאות ומגזר ביטוח כללי ומנגד, נכסי מגזר ביטוח בריאות ונכסי מגזר ביטוח כללי כוללים נכסי חוב פיננסיים רעיוניים מקבילים.

5. לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר

פעילויות אשר לא יוחסו למגזרי פעילות כוללות בעיקר פעילויות של סוכנויות ביטוח וכן את פעילות ההון בחברה.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11,526	-	-	-	3,585	3,645	4,296	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,551	-	-	-	1,200	122	229	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,975	-	-	-	2,385	3,523	4,067	פרמיות שהורווחו בשייר
8,407	(153)	*98	221	429	567	7,245	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
481	-	2	-	-	71	408	הכנסות מדמי ניהול
308	(22)	**32	-	236	13	49	הכנסות מעמלות
22	-	1	-	-	-	21	הכנסות אחרות
19,193	(175)	133	221	3,050	4,174	11,790	סך כל ההכנסות
16,159	-	-	-	2,700	2,819	10,640	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
985	-	-	-	728	77	180	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
15,174	-	-	-	1,972	2,742	10,460	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,278	(22)	***4	-	726	803	767	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
761	-	****111	15	50	216	369	הוצאות הנהלה וכלליות
13	-	4	-	9	-	-	הוצאות אחרות
310	(153)	188	153	27	80	15	הוצאות מימון, נטו
18,536	(175)	307	168	2,784	3,841	11,611	סך כל ההוצאות
27	-	8	-	25	2	(8)	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
684	-	(166)	53	291	335	171	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(89)	-	(12)	-	53	(59)	(71)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
595	-	****(178)	53	344	276	100	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
31,810	-	-	-	10,798	8,502	12,510	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
83,001	-	-	-	-	3,972	79,029	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-22 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-30 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-2 מיליוני ש"ח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,780	-	-	-	1,224	1,276	1,280
529	-	-	-	406	44	79
3,251	-	-	-	818	1,232	1,201
3,764	(60)	*58	85	179	251	3,251
166	-	1	-	-	26	139
100	(7)	**10	-	75	4	18
7	-	-	-	-	-	7
7,288	(67)	69	85	1,072	1,513	4,616
6,064	-	-	-	940	1,064	4,060
367	-	-	-	245	51	71
5,697	-	-	-	695	1,013	3,989
799	(7)	***1	-	258	283	264
256	-	****34	6	16	73	127
3	-	-	-	3	-	-
116	(60)	73	60	1	35	7
6,871	(67)	108	66	973	1,404	4,387
4	-	6	-	12	(3)	(11)
421	-	(33)	19	111	106	218
260	-	17	-	55	82	106
681	-	****(16)	19	166	188	324
31,810	-	-	-	10,798	8,502	12,510
83,001	-	-	-	-	3,972	79,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-15 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-21 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-2 מיליוני ש"ח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוים	לא מיוחס		ביטוח חיים		סה"כ
		למגזרי פעילות ואחר	אשראי ¹	ביטוח כללי	וחיסכון ארוך טווח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,992	-	-	-	3,283	4,815	4,894
1,706	-	-	-	1,203	279	224
11,286	-	-	-	2,080	4,536	4,670
5,020	¹ (109)	*(35)	152	¹ 228	¹ 509	4,275
398	-	2	-	-	3	393
317	(17)	**27	-	229	13	65
28	-	¹ 1	6	-	-	21
17,049	(126)	(5)	158	2,537	5,061	9,424
15,035	-	-	-	2,424	4,297	8,314
1,327	-	-	-	750	456	121
13,708	-	-	-	1,674	3,841	8,193
2,185	(17)	***4	-	684	793	721
804	-	****104	10	59	¹ 268	363
12	-	-	-	12	-	-
314	¹ (109)	186	109	50	65	13
17,023	(126)	294	119	2,479	4,967	9,290
(91)	-	7	-	(54)	(27)	(17)
(65)	-	(292)	39	4	67	117
286	-	168	-	164	(27)	(19)
221	-	*****124	39	168	40	98
31,467	-	-	-	10,780	8,158	12,529
78,594	-	-	-	-	5,312	73,282

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות (ההוצאות)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

¹ הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4)
 * סך ההפסדים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-17 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-25 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה
 ***** סך ההפסד הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-1.8 מיליוני ש"ח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	אשראי ¹	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,523	1,675	1,147	-	-	-	4,345
75	93	412	-	-	-	580
1,448	1,582	735	-	-	-	3,765
206	¹ 78	¹ 63	55	*15	¹ (38)	379
133	1	-	-	1	-	135
24	4	77	-	**9	(6)	108
7	-	-	-	1	-	8
1,818	1,665	875	55	26	(44)	4,395
1,335	1,292	771	-	-	-	3,398
44	135	232	-	-	-	411
1,291	1,157	539	-	-	-	2,987
231	266	243	-	***1	(6)	735
124	¹ 93	21	5	***27	-	270
-	-	4	-	-	-	4
3	18	18	38	59	¹ (38)	98
1,649	1,534	825	43	87	(44)	4,094
2	2	2	-	3	-	9
171	133	52	12	(58)	-	310
(45)	(56)	53	-	(3)	-	(51)
126	77	105	12	****(61)	-	259
12,529	8,158	10,780	-	-	-	31,467
73,282	5,312	-	-	-	-	78,594

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

¹ הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4)
 * סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-6 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-8 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה
 ***** סך ההפסד הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.1 מיליוני ש"ח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
17,226	-	-	-	4,471	6,468	6,287
2,266	-	-	-	1,606	377	283
14,960	-	-	-	2,865	6,091	6,004
7,033	(143)	*24	207	334	692	5,919
530	-	3	-	-	5	522
393	(28)	**41	-	303	17	60
36	-	1	6	-	-	29
22,952	(171)	69	213	3,502	6,805	12,534
20,136	-	-	-	3,217	5,812	11,107
1,820	-	-	-	949	675	196
18,316	-	-	-	2,268	5,137	10,911
2,923	(28)	***5	-	942	1,046	958
1,054	-	****141	14	73	345	481
17	-	-	-	17	-	-
344	(143)	236	143	22	72	14
22,654	(171)	382	157	3,322	6,600	12,364
(138)	-	(2)	-	(66)	(42)	(28)
160	-	(315)	56	114	163	142
181	-	151	-	116	(54)	(32)
341	-	*****164	56	230	109	110
31,514	-	-	-	10,701	8,389	12,424
79,675	-	-	-	-	5,367	74,308

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-28 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-33 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-3 מיליוני ש"ח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש		סה"כ
		ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
622	1,239	1,139	870	3,870
6	17	869	341	1,233
616	1,222	270	529	2,637
49	114	30	59	252
567	1,108	240	470	2,385
162	54	15	198	429
-	4	183	49	236
729	1,166	438	717	3,050
748	816	438	698	2,700
52	10	357	309	728
696	806	81	389	1,972
90	256	231	149	726
12	15	13	10	50
4	3	1	1	9
14	3	1	9	27
816	1,083	327	558	2,784
10	3	1	11	25
(77)	86	112	170	291
20	7	2	24	53
(57)	93	114	194	344
3,176	1,140	1,238	5,244	10,798
2,768	1,124	271	3,370	7,533

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2024
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2024

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
194	420	387	252	1,253
3	6	298	108	415
191	414	89	144	838
3	30	4	(17)	20
188	384	85	161	818
63	24	7	85	179
-	1	56	18	75
251	409	148	264	1,072
209	300	151	280	940
3	5	122	115	245
206	295	29	165	695
38	89	80	51	258
4	5	4	3	16
1	1	-	1	3
4	-	-	(3)	1
253	390	113	217	973
5	1	1	5	12
3	20	36	52	111
21	7	2	25	55
24	27	38	77	166
3,176	1,140	1,238	5,244	10,798
2,768	1,124	271	3,370	7,533

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2024
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2024

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 65% מסך הפרמיות בענפים אלו

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות ואחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
571	1,082	1,098	857	3,608
5	20	852	353	1,230
566	1,062	246	504	2,378
32	189	23	54	298
534	873	223	450	2,080
***84	***22	20	***102	228
4	5	172	48	229
622	900	415	600	2,537
554	751	508	611	2,424
48	28	415	259	750
506	723	93	352	1,674
120	207	217	140	684
16	17	15	11	59
5	4	2	1	12
20	5	2	23	50
667	956	329	527	2,479
(21)	(6)	(2)	(25)	(54)
(66)	(62)	84	48	4
64	17	5	78	164
(2)	(45)	89	126	168
3,378	1,027	1,272	5,103	10,780
2,905	1,003	258	3,392	7,558

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו
 *** הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4)

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
190	394	369	246	1,199
2	7	286	119	414
188	387	83	127	785
(2)	71	6	(25)	50
190	316	77	152	735
***24	***6	6	***27	63
-	2	57	18	77
214	324	140	197	875
158	247	174	192	771
8	8	148	68	232
150	239	26	124	539
42	76	75	50	243
6	6	5	4	21
1	1	1	1	4
7	2	1	8	18
206	324	108	187	825
1	(1)	-	2	2
9	(1)	32	12	52
21	6	1	25	53
30	5	33	37	105
3,378	1,027	1,272	5,103	10,780
2,905	1,003	258	3,392	7,558

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 63% מסך הפרמיות בענפים אלו
 *** הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4)

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
723	1,402	1,437	1,087	4,649
6	25	1,123	460	1,614
717	1,377	314	627	3,035
(16)	166	9	11	170
733	1,211	305	616	2,865
127	34	24	149	334
5	5	232	61	303
865	1,250	561	826	3,502
808	980	518	911	3,217
72	37	427	413	949
736	943	91	498	2,268
160	291	300	191	942
20	22	18	13	73
8	5	3	1	17
9	2	1	10	22
933	1,263	413	713	3,322
(27)	(7)	(2)	(30)	(66)
(95)	(20)	146	83	114
45	12	4	55	116
(50)	(8)	150	138	230
3,425	973	1,148	5,155	10,701
2,956	953	227	3,356	7,492

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 69% מסך הפרמיות בענפים אלו

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	4,894	4,894	-	-	4,296	4,296
-	-	224	224	-	-	229	229
-	-	4,670	4,670	-	-	4,067	4,067
-	1	4,275	4,275	-	7,245	7,244	7,244
10	6	393	378	9	408	392	408
-	-	65	65	-	49	49	49
-	-	21	21	-	21	21	21
10	7	9,424	9,409	9	11,790	11,773	11,773
-	-	8,314	8,314	-	10,640	10,640	10,640
-	-	121	121	-	180	180	180
-	-	8,193	8,193	-	10,460	10,460	10,460
-	1	721	720	-	767	766	766
10	3	363	353	8	369	356	356
-	-	13	13	-	15	15	15
10	4	9,290	9,279	8	11,611	11,597	11,597
-	-	(17)	(17)	-	(8)	(8)	(8)
-	3	117	113	1	171	168	168
-	-	(19)	(19)	-	(71)	(71)	(71)
-	3	98	94	1	100	97	97

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	1,523	1,523	-	-	1,280	1,280	פרמיות שהורוחו ברוטו
-	-	75	75	-	-	79	79	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
-	-	1,448	1,448	-	-	1,201	1,201	פרמיות שהורוחו בשייר
-	-	206	206	-	-	3,251	3,251	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3	3	128	133	3	3	133	139	הכנסות מדמי ניהול
-	-	24	24	-	-	18	18	הכנסות מעמלות
-	-	7	7	-	-	7	7	הכנסות אחרות
3	3	1,813	1,818	3	3	4,610	4,616	סך כל ההכנסות
-	-	1,335	1,335	-	-	4,060	4,060	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	44	44	-	-	71	71	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	1,291	1,291	-	-	3,989	3,989	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
-	-	231	231	-	-	264	264	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
4	2	120	124	3	2	121	127	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	3	3	-	-	7	7	הוצאות מימון, נטו
4	2	1,645	1,649	2	2	4,381	4,387	סך כל ההוצאות
-	-	2	2	-	-	(11)	(11)	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(1)	1	170	171	(1)	1	218	218	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
-	-	(45)	(45)	-	-	106	106	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(1)	1	125	126	(1)	1	324	324	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	6,287	6,287
-	-	283	283
-	-	6,004	6,004
-	-	5,919	5,919
12	8	502	522
-	-	60	60
-	-	29	29
12	8	12,514	12,534
-	-	11,107	11,107
-	-	196	196
-	-	10,911	10,911
-	-	958	958
11	4	466	481
-	-	14	14
11	4	12,349	12,364
-	-	(28)	(28)
1	4	137	142
-	-	(32)	(32)
1	4	105	110

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

פוליסות ללא מרכיב חיסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סה"כ	קבוצתי	פרט	משנת 2004			עד שנת 1990 (1)
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	
			מיליוני ש"ח			
4,299	82	1,365	2,197	-	609	46
(3)						
4,296						
3,213	-	-	3,213	-	-	-
158	-	-	267	(48)	125	(186)
8,859	74	739	4,593	10	2,964	479
1,781	-	-	1,783	(2)	-	-
97	(3)	37	(12)	(2)	67	10
1,281	27	470	567	-	202	15
(1)						
1,280						
1,040	-	-	1,040	-	-	-
155	-	-	92	20	42	1
3,320	29	294	1,654	27	1,172	144
740	-	-	742	(2)	-	-
324	(4)	12	25	17	149	125

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

פוליסות ללא מרכיב חיסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סה"כ	קבוצתי	פרט	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			מיליוני ש"ח			
4,900	85	1,227	2,901	-	636	51
(6)						
4,894						
2,151	-	-	2,151	-	-	-
139	-	-	259	(57)	119	(182)
7,371	54	516	4,188	(18)	2,096	535
943	-	-	944	(1)	-	-
94	20	132	15	19	(10)	(82)
1,525	26	420	851	-	211	17
(2)						
1,523						
801	-	-	801	-	-	-
35	-	-	88	(45)	40	(48)
1,251	18	200	704	(57)	293	93
84	-	-	87	(3)	-	-
125	5	40	13	31	(5)	41

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מביחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיעדות
(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חיסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			מיליוני ש"ח			
6,294	113	1,657	3,614	-	843	67
(7)						
6,287						
2,865	-	-	2,865	-	-	-
236	-	-	343	(58)	159	(208)
9,877	100	708	5,536	(12)	2,889	656
1,230	-	-	1,231	(1)	-	-
105	(3)	203	1	20	(7)	(109)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
3,659	382	2,480	180	617
2,819	238	1,515	264	802
276	43	304	3	(74)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
1,278	158	843	70	207
1,064	85	521	141	317
188	28	114	14	32

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח הכולל מעסקי ביטוח בריאות

¹ התוצאות בענף סיעוד קבוצתי משקפות את סיום ההסכם עם חברי קופת חולים "כללית" במתווה הישן ויישומו במתווה החדש לפיו קרן העתודה נושאת במלוא הסיכון הביטוחי. לאור האמור, התוצאות בתקופת הדוח משקפות את ההכנסות התפעוליות נטו של החברה בגין המתווה החדש. לפירוט נוסף בדבר היתר הממונה למתווה מוסכם בגין הפוליסה כאמור לתקופה של 12 חודשים (החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2024), ראו באור 137 בדוחות השנתיים

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-1,800 מיליוני ש"ח וכ-642 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024, בהתאמה, ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-1,062 מיליוני ש"ח וכ-359 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024, בהתאמה

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו נסיעות לחו"ל

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	מיליוני ש"ח			
4,820	430	2,298	1,479	613
4,297	259	1,510	1,776	752
40	51	135	(65)	***81

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	מיליוני ש"ח			
1,672	165	786	516	205
1,292	90	522	535	145
77	39	48	(21)	***11

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-1,724 מיליוני ש"ח וכ-606 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023, בהתאמה, ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-1,004 מיליוני ש"ח וכ-345 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023, בהתאמה

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו נסיעות לחו"ל

*** הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4)

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
מיליוני ש"ח				
6,461	522	3,098	2,023	818
5,812	337	1,990	2,420	1,065
109	49	228	(70)	(98)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-2,268 מיליוני ש"ח ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-1,352 מיליוני ש"ח

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו נסיעות לחו"ל

באור 5 - מסים על ההכנסה

שיעורי המס החלים על הכנסות של חברות הקבוצה

המסים השוטפים לתקופה המדווחת מחושבים בהתאם לשיעורי המס להלן.

בהמשך לאישור הכנסת מחודש מרץ 2024, ביום 14 באפריל 2024 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025, השיעור של מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי יהיה 18% מהשכר ששילם והרווח שהפיק וזאת במקום השיעור של 17% שקיים כיום. בעקבות השינוי בשיעור המע"מ נרשם בתקופת הדוח גידול בהוצאות מסים נדחים בסך של כ-3 מיליוני ש"ח.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם על חברות הבנות של החברה שהינם מוסדות כספיים הינם כדלקמן:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס במוסדות כספיים
2018-2024	23%	17%	34.19%
2025 ואילך	23%	18%	34.75%

באור 6 - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2023	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,898	1,896	1,808		נדל"ן להשקעה
				השקעות פיננסיות
				נכסי חוב סחירים
23,014	22,121	23,848		נכסי חוב שאינם סחירים (*)
11,332	12,035	10,530		מניות
12,069	12,412	12,508		השקעות פיננסיות אחרות
24,702	23,987	27,948		
71,117	70,555	74,834		סך הכל השקעות פיננסיות
6,733	5,974	6,416		מזומנים ושווי מזומנים
860	1,963	916		אחר
80,608	80,388	83,974		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה*
560	230	396		זכאים ויתרות זכות
232	1,031	220		התחייבויות פיננסיות**
792	1,261	616		התחייבויות פיננסיות בגין חוזים תלויי תשואה
384	401	308		(*) מתוכם נכסי חוב שנמדדים בעלות מופחתת
383	399	303		שווי הוגן של נכסי חוב שנמדדים בעלות מופחתת

* כולל נכסים נטו (נכסים בניכוי התחייבויות פיננסיות) בסך של כ-3,403 מיליוני ש"ח, כ-4,700 מיליוני ש"ח וכ-4,750 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2024, 30 בספטמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2023, בהתאמה, בגין התחייבות הנובעת מתיק סיעוד קבוצתי, בו מרבית סיכוני ההשקעה אינם מוטלים על המבטח

** בעיקר נגזרים וחוזים עתידיים

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20,847	3,001	-	23,848	נכסי חוב סחירים
-	9,111	1,111	10,222	נכסי חוב שאינם סחירים
9,984	27	2,497	12,508	מניות
16,205	145	11,598	27,948	אחרות
47,036	12,284	15,206	74,526	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19,441	2,680	-	22,121	נכסי חוב סחירים
-	10,765	869	11,634	נכסי חוב שאינם סחירים
9,533	109	2,770	12,412	מניות
12,884	149	10,954	23,987	אחרות
41,858	13,703	14,593	70,154	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20,366	2,648	-	23,014	נכסי חוב סחירים
-	10,068	880	10,948	נכסי חוב שאינם סחירים
9,626	35	2,408	12,069	מניות
13,759	299	10,644	24,702	אחרות
43,751	13,050	13,932	70,733	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,932	10,644	2,408	880
877	754	72	51
(403)	(323)	(35)	(45)
1,830	1,279	86	465
(790)	(756)	(34)	-
(234)	-	-	(234)
3	-	-	3
(9)	-	-	(9)
<u>15,206</u>	<u>11,598</u>	<u>2,497</u>	<u>1,111</u>
856	753	85	18

יתרה ליום 1 בינואר 2024
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות אל רמה 3
 העברות מתוך רמה 3
 יתרה ליום 30 בספטמבר 2024

(*) מתוכם סך הרווחים שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2024

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14,785	11,404	2,489	892
107	122	(6)	(9)
(165)	(151)	(4)	(10)
968	635	26	307
(420)	(412)	(8)	-
(69)	-	-	(69)
<u>15,206</u>	<u>11,598</u>	<u>2,497</u>	<u>1,111</u>
96	123	2	(29)

יתרה ליום 1 ביולי 2024
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 יתרה ליום 30 בספטמבר 2024

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2024

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,096	9,563	2,754	779
1,002	921	1	80
(404)	(299)	(59)	(46)
1,771	1,106	193	472
(442)	(323)	(119)	-
(430)	(14)	-	(416)
<u>14,593</u>	<u>10,954</u>	<u>2,770</u>	<u>869</u>
989	919	-	70

יתרה ליום 1 בינואר 2023
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2023

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14,552	10,470	2,937	1,145
257	347	(113)	23
(143)	(105)	(27)	(11)
515	369	63	83
(214)	(124)	(90)	-
(374)	(3)	-	(371)
<u>14,593</u>	<u>10,954</u>	<u>2,770</u>	<u>869</u>
245	346	(115)	14

יתרה ליום 1 ביולי 2023
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2023

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
			נכסי חוב שאינם סחירים
סה"כ	אחרות	מניות	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,096	9,563	2,754	779
342	551	(292)	83
(579)	(427)	(87)	(65)
2,520	1,486	400	634
(881)	(514)	(367)	-
(566)	(15)	-	(551)
<u>13,932</u>	<u>10,644</u>	<u>2,408</u>	<u>880</u>
<u>333</u>	<u>548</u>	<u>(297)</u>	<u>82</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2023

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2023

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים - ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)	
שווי הוגן		שווי הוגן		ערך בספרים		ערך בספרים	
2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6,405	6,409	6,305	5,232	5,246	5,352		
8,352	8,348	8,615	8,385	8,319	8,604		
202	205	166	189	194	158		
14,959	14,962	15,086	13,806	13,759	14,114		
			81	81	87		

הלוואות וחייבים:

אגרות חוב מיועדות
נכסי חוב שאינם סחירים
שאינם ניתנים להמרה,
למעט פיקדונות בבנקים
פיקדונות בבנקים
סך כל נכסי חוב שאינם
סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח
והפסד (במצטבר)

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה. להגדרת הרמות, ראו באור 6א(2).

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,120	196	-	8,316	נכסי חוב סחירים
1,387	3	537	1,927	מניות
332	244	4,083	4,659	אחרות
9,839	443	4,620	14,902	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,806	349	-	8,155	נכסי חוב סחירים
1,216	17	574	1,807	מניות
320	223	3,694	4,237	אחרות
9,342	589	4,268	14,199	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,544	341	-	7,885	נכסי חוב סחירים
1,327	9	558	1,894	מניות
333	272	3,748	4,353	אחרות
9,204	622	4,306	14,132	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
558	3,748	4,306
(14)	94	80
2	101	103
(1)	(96)	(97)
5	404	409
(13)	(168)	(181)
537	4,083	4,620
(20)	134	114

יתרה ליום 1 בינואר 2024

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2024

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
543	4,006	4,549
(6)	39	33
1	(8)	(7)
-	(44)	(44)
-	156	156
(1)	(66)	(67)
537	4,083	4,620
(7)	42	35

יתרה ליום 1 ביולי 2024

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2024

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

מדדת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
498	3,216	3,714
8	90	98
34	181	215
(8)	(88)	(96)
60	395	455
(18)	(96)	(114)
-	(4)	(4)
574	3,694	4,268
8	96	104

יתרה ליום 1 בינואר 2023

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2023

מדדת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
537	3,518	4,055
4	40	44
6	79	85
(4)	(38)	(42)
46	133	179
(15)	(38)	(53)
574	3,694	4,268
4	39	43

יתרה ליום 1 ביולי 2023

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2023

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
498	3,216	3,714
4	138	142
9	44	53
(8)	(144)	(152)
74	622	696
(19)	(123)	(142)
-	(5)	(5)
558	3,748	4,306
4	142	146

יתרה ליום 1 בינואר 2023

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

(*) מתוכם סך הרווחים שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2023

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			ערך בספרים	הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					הלוואות מצדדים קשורים
שווי הוגן			שווי הוגן					
2023	2023	2024	2023	2023	2024			אגרות חוב *
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	ערבות פיננסית		
393	392	405	390	390	404	סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת		
67	50	119	67	50	119			
4,916	4,788	5,052	5,236	5,232	5,473			
37	35	33	39	39	39			
5,413	5,265	5,609	5,732	5,711	6,035			
			5,236	5,232	5,473	כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון		

* לרבות כתבי התחייבויות נדחים

2. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		באחוזים
2023	2023	2024	
2.62	*3.46	2.80	הלוואות
4.89	5.27	5.11	אגרות חוב
1.47	*2.45	3.25	ערבות פיננסית

* הוצג מחדש

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. להגדרת הרמות, ראו באור 6א(2).

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	286	287
1	286	287

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
397	916	1,313
397	916	1,313

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
76	193	269
76	193	269

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) מכשירים נגזרים המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות במסגרת מדיניות ניהול נכסים מול התחייבויות ("ALM") של הקבוצה. מתוך הני"ל, סך של כ-68 מיליוני ש"ח, כ-282 מיליוני ש"ח וכ-37 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2024, ו-2023 וליום 31 בדצמבר 2023, בהתאמה, נכללים במסגרת התחייבויות שאינן תלויות תשואה והיתרה נכללת במסגרת ההתחייבויות תלויות התשואה של הקבוצה. מרבית הסכום נובע מניהול חשיפה באמצעות נגזרים למטבע חוץ ולמדד. כנגד ההתחייבויות כאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בטחונות בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזה. לגופים המוסדיים בקבוצה מסגרות אשראי מאושרות לצורך פעילותם בנגזרים. בהתאם לאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בקבוצה סך של כ-525 מיליוני ש"ח, כ-1,650 מיליוני ש"ח וכ-286 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2024 ו-2023 וליום 31 בדצמבר 2023, בהתאמה, כבטוחות לכיסוי התחייבויותיהם הנובעות מפעילות זו (בטוחות אלו מוצגות בסעיף חייבים)

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

4. פרטים נוספים

1. דירוג מידרוג

ביום 8 בפברואר 2024, הודיעה חברת מידרוג על אשרור דירוג איתנות פיננסית של החברה Aa1.il באופק דירוג יציב ועל דירוגים של Aa2.il(hyb) לכתבי התחייבות נדחים (הון שלישוני מורכב) אג"ח סדרה ז' שהונפקו על ידי הראל הנפקות, ודירוגים של Aa3.il(hyb) לכתבי התחייבות נדחים (הון משני והון רובד 2) שהונפקו על ידי הראל הנפקות במסגרת אג"ח סדרות ט'-י"ח. אופק דירוג יציב.

2. פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ז') של הראל הנפקות

ביום 8 במאי 2024, דירקטוריון הראל הנפקות, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של החברה, החליט על ביצוע פדיון מוקדם מלא ביוזמת הראל הנפקות של אגרות החוב (סדרה ז') שהונפקו על ידה, אשר בוצע ביום 31 במאי 2024.

3. הנפקת אג"ח (סדרה כ') של הראל הנפקות

בחודש יוני 2024, גייסה הראל הנפקות סך של 500 מיליוני ש"ח, במסגרת הנפקה לציבור של סדרה חדשה של אגרות חוב (אגרות חוב (סדרה כ')), על פי דוח הצעת מדף של הראל הנפקות מיום 26 ביוני 2024 שפורסם על פי תשקיף מדף של הראל הנפקות הנושא תאריך של ה-27 בפברואר 2023 (להלן: "דוח הצעת המדף" ו-"תשקיף המדף", בהתאמה). בהתאם לתנאים שפורטו בתשקיף המדף ובדוח הצעת המדף - סכום הגיוס הופקד בחברה, לשימושה על פי שיקוליה ובאחריותה, והחברה מחויבת כלפי הנאמן לאגרות החוב למלא אחר תנאי התשלום של אגרות החוב. כמו כן, אגרות החוב שהונפקו הוכרו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון כמכשיר הון רובד 2 בידי החברה, הכל כמפורט בתשקיף המדף ובדוח הצעת המדף. לצורך ההנפקה כאמור, מעלות S&P הודיעה על מתן דירוג 'ilAA' לאגרות חוב (סדרה כ').

ד. נתונים בדבר מדידות שווי הוגן ברמה 2 וברמה 3

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה וללקוחותיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, בין היתר, עקב פערי מידע בין חברות הקבוצה לבין הצדדים האחרים לחוזה הביטוח ויתר מוצרי הקבוצה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים ובכלל זה טענות ביחס לאופן השקעת כספי מבוטחים ועמיתים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיעלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרי הקבוצה, המועלות, במסגרת הליכים משפטיים שונים, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות. בתחומים אלו ההתקשרויות עם המבוטחים והלקוחות הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקה בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו. לחברה תוכנית אכיפה במסגרתה היא פועלת לבדיקת עמידה בהוראות רגולטוריות ותיקון ליקויים ככל שמתגלים כאלו.

בנוסף, קיימת חשיפה כללית, הנובעת מכך שכנגד הגופים המוסדיים בקבוצה מוגשות מעת לעת תלונות לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. הכרעות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון בתלונות אלה, אם וככל שתינתן בהן הכרעה, עלולות להינתן אף כהכרעות רוחביות, החלות על קבוצות רחבות של מבוטחים. בנוסף, לעיתים, הגורמים המתלוננים אף מאיימים כי ינקטו בהליכים ביחס לתלונתם במסגרת תביעה ייצוגית. לעת הזו, לא ניתן להעריך אם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הממונה בעניין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות כתוצאה מהליכים שכאלו וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה. בנוסף, במסגרת המדיניות שמיישמת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, להעמקת הבקורות והביקורות בגופים מוסדיים, רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון מקיימת מעת לעת ביקורות מעמיקות לגבי פעילותם של הגופים המוסדיים בקבוצה, במגוון תחומי הפעילות. בעקבות ביקורות אלו עלול משרד האוצר להטיל קנסות ו/או עיצומים כספיים וכן עלול ליתן הוראות לביצוע שינויים ביחס לפעולות שונות שנעשו, וזאת הן כלפי העתיד והן כלפי העבר. במקרים של הוראות כאמור לגבי העבר, עלולה רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון לדרוש השבת כספים או שינוי בתנאים כלפי המבוטחים באופן שעלול להטיל חבויים כספיים על החברות הבנות של החברה ו/או להגדיל את החשיפה של החברות הבנות שהינן מבטח למגוון רחב יותר של אירועים ביטוחיים שיהיו מכוסים בשל ההנחיות כאמור בפוליסות שהונפקו.

במסגרת ביקורות שעורכות רשויות רגולטוריות שונות, לרבות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון התקיימו ומתקיימות בתקופת הדוח מספר ביקורות מעמיקות בתחומי פנסיה וגמל, ביטוח בריאות, ביטוח כללי, יישוב תביעות בתחומי ביטוח חיים וביטוח סיעודי, מערכות מידע ומאגרי מידע ממוחשבים, שירות לקוחות ופניות הציבור, וכן בנושא איסוף מידע סטטיסטי (תביעות).

ביום 17 במרץ 2024 התקבלה אצל החברה דרישת השבה במסגרתה החברה ושירביט חברה לביטוח בע"מ (אשר פעילותה הביטוחית מוזגה לתוך החברה) נדרשות להשיב סכומי פרמיה במקרים בהם הופקו על ידי החברות יותר מפוליסת ביטוח רכב חובה אחת, לאותו כלי רכב. דרישת ההשבה הינה תוצאה של ביקורת שבוצעה על ידי רשות שוק ההון וביטוח וחיסכון אצל מספר חברות ביטוח. מבדיקה ראשונית עולה כי סכומי ההשבה לא צפויים להיות מהותיים.

במסגרת השקעות חברות הקבוצה בנכסי חוב, חתומות החברות המשקיעות על כתבי שיפוי, שאינם מוגבלים בסכום, אל מול הנאמנים לנכסי החוב. בכתבי שיפוי אלו, התחייבו חברות הקבוצה (כמו גם יתר המשקיעים באותם נכסי חוב) כלפי הנאמנים, לשפות את הנאמנים בגין כל הוצאה שתושג עליהם במסגרת הטיפול בהסדרי חוב, ככל שמטופלים על ידם וככל שהוצאה כאמור לא תשולם על ידי החברה שבעלותה מצויים הנכסים. חברות הקבוצה מחזיקות במספר נכסי חוב המצויים בהליך הסדר, החשיפה בגין כתבי השיפוי שניתנו בגין נכסי חוב אלו, אינה מהותית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

בקשר עם מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה לחברה, ובהתאם לבקשת קופת חולים כללית, אשר הינה הלקוח העיקרי של דקלה ואשר במסגרת ההתקשרות מולה, מעמידה דקלה שירותי תפעול וניהול של תוכנית השב"ן ושל התוכנית הסיעודית לחברי הקופה, חתמה החברה על כתב שיפוי, במסגרתו התחייבה לשפות את שירותי בריאות כללית בגין נזקים שיגרמו לכללית, אם וככל שייגרמו, כתוצאה מפיצול הפעילות, בתנאים המפורטים בכתב השיפוי.

ביום 1 בדצמבר 2021 רכשה החברה את פעילותה הביטוחית של שירביט, על הזכויות וההתחייבויות הגלומות בה.

להלן פרטים על החשיפה בגין תובענות ייצוגיות ובקשות להכרה בתובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות בקבוצה. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה (או חברה בת) תידחנה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה (או חברה בת) שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להידחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה ו/או הנהלות חברות מאוחדות. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות.

בבקשות לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 23, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40 ו-41 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

1. בחודש ינואר 2008 הוגשה נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") תובענה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גבו "תשלום גורם תת שנתיות" (תשלום אותו רשאיות חברות הביטוח לגבות כאשר תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי, אולם התשלום בפועל מבוצע במספר תשלומים) שלא כדין. לטענת התובעים, הנזק שנגרם לתובעים מסתכם לסך של 1,683.54 ש"ח לכל שנת ביטוח. להערכת התובעים, סכום התביעה בגין כל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד כלל הנתבעות הינו כ-2.3 מיליארדי ש"ח, מתוך זה סך של כ-307 מיליוני ש"ח כנגד החברה. ביום 1 בפברואר 2010 אישר בית המשפט בקשה להסדר דיוני בין הצדדים, לפיה התובע ימחק מהבקשה והתובענה את הטענה כי החברה גבתה שיעור תשלום גורם תת שנתיות העולה על השיעור המותר גם בגין פוליסות שהונפקו לפני 1992. בהתאם להוראות בית המשפט, התובע הגיש תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית מתוקנת. בחודש דצמבר 2013 הגיש הממונה את עמדתו, התומכת בעמדת הנתבעות כי אין מניעה לגבות תת שנתיות על גורם הפוליסה, על רכיב החיסכון בביטוח חיים המשולב בחיסכון ועל פוליסות ריסק אחרות, לרבות סיעוד, אבדן כושר עבודה ונכות מתאונה. ביום 19 ביולי 2016 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בקשר עם גביית גורם תת שנתיות על רכיב הפרמיה המכונה גורם הפוליסה ועל רכיב החיסכון בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון, וכן בקשר עם גביית גורם תת שנתיות בפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. בחודש דצמבר 2016 הוגשה בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב. בעקבות החלטת בית המשפט העליון מחודש ינואר 2017 השיבו המשיבים לבקשה למתן רשות ערעור על החלטת לאישור התובענה כייצוגית והבקשה נשמעה בפני הרכב. בחודש אפריל 2017 נעתר בית המשפט העליון לבקשה לעיכוב ביצוע שהגישו הנתבעות וקבע כי הדיון בערכאה הדיונית יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות ערעור ובערעור. ביום 31 במאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, דן בה כבערעור וקיבל אותו תוך ביטול פסק דינו של בית המשפט המחוזי ודחיית בקשת אישור התובענה כייצוגית. בחודש יוני 2018 הומצאה לחברה בקשה לקיום דיון נוסף בפסק הדין, אשר הגישו התובעים לבית המשפט העליון. בהחלטתו מיום 2 ביולי 2019 הורה בית המשפט העליון על קיום דיון נוסף בפסק הדין בפני הרכב של שבעה שופטים. בחודש נובמבר 2019 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך ובחודש פברואר 2020 הגיש את עמדתו לפיה, הוא תומך בקביעות פסק הדין ובמגמה המשתקפת בו לחיזוק המשקל שיש ליתן לעמדתו המקצועית של המאסדר בפרשנות הנחיותיו וכי אין לשיטתו מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין נשוא ההליך באשר לאימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון. בחודש יולי 2020 התקיים דיון נוסף בפסק הדין בפני הרכב של שבעה שופטים וביום 4 ביולי 2021 ניתן פסק דין בדיון הנוסף, לפיו החלטתו של בית המשפט המחוזי, אשר קבעה כי בקשת האישור מתקבלת תחזור ותעמוד על כנה והתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי לצורך דיון בתובענה הייצוגית. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

2. בחודש מאי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד מועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, החל מחלוף 30 יום מהגשת הדרישה לקבלת תגמולי ביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכומים שנעים בין כ-168 מיליוני ש"ח לכ-807 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. ביום 30 באוגוסט 2015 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב באופן חלקי את בקשת האישור, באופן שניהולה של התביעה כתובענה ייצוגית אושר ביחס לטענה בדבר אי תשלום ריבית כנדרש בסעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח (להלן: "החוק") והבקשה נדחתה ככל שהיא מתייחסת לטענה כי החברה אינה מצמידה את תגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28(א) לחוק. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה על פי כתב התביעה המתוקן, מסתכם להערכת התובעים בסכום של כ-120 מיליוני ש"ח. בחודש אוקטובר 2015 הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את הבקשה כייצוגית. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש אוגוסט 2016 את בקשת רשות הערעור. ביום 28 בפברואר 2021 ניתן פסק דין חלקי בתובענה (להלן: "פסק הדין החלקי"), המאמץ את הקביעה בהחלטת האישור לפיה התובענה הייצוגית מתקבלת. הגדרת הקבוצה על פי פסק הדין החלקי הינה כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר במהלך התקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום מתן פסק הדין החלקי, קיבל מהחברה, שלא על פי פסק דין בעניינו, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. כמו כן, קבע בית המשפט כי לצורך מימוש פסק הדין, קביעת אופן ההשבה לחברי הקבוצה וחישוב ההשבה ימונה מומחה וכן קבע, כי תשולמנה הוצאות לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם. בחודש מאי 2021 הגישה החברה לבית המשפט העליון, ערעור על פסק הדין החלקי. בחודש יוני 2021 קיבל בית המשפט העליון את בקשת הנתבעות לעיכוב ביצוע פסק הדין החלקי במובן זה שההליך למינוי מומחה לצורך ביצועו של פסק הדין החלקי יעוכב עד להכרעה בהליך הערעור. בחודש נובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון את הערעור על פסק הדין החלקי, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית בהחלטת ביניים. עוד נקבע כי המקום המתאים לבירור טענות הערעור הינן בגדרי ערעור על פסק הדין הסופי.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

3. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בין היתר, בטענה, כי החברה משלמת למבוטחים בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה וסיעוד משתתפת ברווחים מסוג "חיונית" (להלן: "הפוליסה") סכום פיצוי חודשי (המורכב מ"פיצוי חודשי" ו-"יתרת הבונוס"), המחושב, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה וכן כי החברה אינה משלמת, לכאורה, למבוטחים בפוליסה את הבונוס שהצטבר להם עד למועד תשלום הפיצוי החודשי הראשון על פי הפוליסה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם לסכום של כ-381 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2019 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית (להלן: "ההחלטה"). הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל המבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים המנוהלות בחברה, אשר במסגרתן תגמולי הביטוח משולמים על יסוד נוסחת Rm. בחודש יולי 2019 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש יולי 2019 הומצא לחברה ערעור לבית המשפט העליון, אשר הוגש על-ידי המבקש בבקשת האישור, על חלקה של ההחלטה במסגרתה החליט בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת הטעיה וכן על כך שלא כלל במסגרת הגדרת הקבוצה בתובענה הייצוגית גם מבוטחי עבר לרבות מוטבים ויורשים של מבוטחים בפוליסות הביטוח לגביהן אושרה התביעה כייצוגית. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 13 בספטמבר 2021, צומצמה בהסכמה הקבוצה שבגינה אושרה התביעה כייצוגית והובהר כי היא כוללת גם מבוטחי עבר וכי תקופת ההתיישנות בגין תגמולי ביטוח הינה 3 שנים. בכפוף לכך נדחו, בהסכמת הצדדים, בקשת רשות הערעור והערעור.

4. בחודש יוני 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") (להלן: "דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי בהתאם להוראות פוליסת הביטוח הסיעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סיעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה") דקלה אינה משלמת למבוטחים, המצויים במצב סיעודי, תגמולי ביטוח בגין הימים בהם היו מאושפזים בבית חולים כללי או שיקומי וכי ימים אלו אינם נכללים במניין הימים לחישוב תקופת ההמתנה הקבועה בפוליסה, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הממונה ולהוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, מסתכם, להערכת התובעת, לסכום של כ-35 מיליוני ש"ח. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ינואר 2016 הוגשה עמדת הממונה במסגרתה הובהר כי אין בהגדרת מקרה הביטוח בפוליסה משום הפרה של הוראות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון וכי הפוליסה מושא הבקשה אושרה באופן פרטני על ידי רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון. בחודש דצמבר 2018 דחה בית המשפט את הבקשה לאשר את התביעה כייצוגית בטענה כי אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומדת בניגוד להוראות הממונה, אך אישר את ניהול התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזר ביטוח שעניינו גילוי נאות למבוטח בעת ההצטרפות לפוליסות לביטוח בריאות. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל מבוטחי דקלה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי לאחר יום 1 באוקטובר 2001, אשר קמה להם זכות תביעה לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 29 במאי 2011 ועד ליום 29 במאי 2014 ואשר בטופס הגילוי הנאות שצורף לפוליסה שרכשו אין ציון/הפניה לסעיף הקובע כי מועד קרות מקרה הביטוח הוא המועד שבו נכנס המבוטח לראשונה למצב מזכה, או המועד שבו שוחרר המבוטח מאשפוז בבית חולים כללי או שיקומי, לפי המאוחר מבניהם. בחודש מאי 2019 הגישה דקלה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש יוני 2019 הוגש על-ידי המבקשת בבקשת האישור ערעור לבית המשפט העליון על החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת תביעה לפיה אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומד בניגוד להוראות הממונה וכן על כך שלא הכריע, לטענת המבקשת, בעילת תביעה נטענת נוספת של הפרת חוזה. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 10 במאי 2021, נדחו בקשת רשות הערעור והערעור, לאחר שהצדדים קיבלו את המלצת בית המשפט למשיכתם, תוך שמירת מלוא טענותיהם. בחודש ינואר 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. ביום 26 ביוני 2024, הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור הסכם פשרה, במסגרתו הוסכם כי לחברי הקבוצה הזכאים, כהגדרתם בהסכם הפשרה, ישולם סעד כספי של השלמת תגמולי ביטוח בהתאם למפורט בהסכם הפשרה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

5. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה") ונגד שלוש חברות ביטוח אחרות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אימצו, כביכול, עמדה פרשנית לפיה לצורך הכרה במבוטח במסגרת בירור תביעת סיעוד כמי שמתקיים לגבי מצב של "אי שליטה על סוגרים", על מצב זה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד. זאת, כביכול, בניגוד להוראות פוליסות הביטוח. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו במאות מיליוני שקלים. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש אפריל 2020 אישר בית המשפט המחוזי במחוז מרכז את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית נגד החברה, נגד דקלה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות, בעילה של הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבוטחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים". הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי, שנמכר על ידי אחת מהנתבעות אשר נגדן אושר ניהול התביעה כייצוגית, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעינים או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות אשר נגדן אושר ניהול התביעה כייצוגית (לפי העניין) ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית. הצדדים מנהלים הליך גישור.

6. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט¹ ונגד חברת ביטוח נוספת. עניינה של התובענה בטענה כי שירביט נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, בגין התקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, בגין התקופה שהחל מחלוף 30 יום ממסירת תביעת הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל. הנזק הנטען הכולל לחברי הקבוצה כנגד שירביט הינו כ-10 מיליוני ש"ח. ביום 26 במאי 2021 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב את בקשת האישור. הגדרת הקבוצה על פי פסק הדין הינה כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר במהלך התקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל משירביט, שלא על פי פסק דין שניתן בעניינו, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. בחודש ספטמבר 2021 הגישה שירביט, יחד עם חברות ביטוח נוספות שנתבעו במספר בקשות לאישור בטענה זהה (להלן: "הנתבעות"), בקשה לעיכוב ההליכים בתובענה, עד להכרעה בערעור שהוגש לבית המשפט העליון במסגרת תובענה ייצוגית אחרת שאושרה בעניין זהה נגד חברות ביטוח אחרות, בהן החברה (ראו סעיף (א)(2) לעיל). בחודש אוקטובר 2021 דחה בית המשפט את הבקשה לעיכוב ההליכים. בחודש ינואר 2022 הגישו הנתבעות בקשה נוספת לעיכוב ההליכים. בחודש מרץ 2022 דחה בית המשפט המחוזי על עיכוב ההליכים עד למתן הכרעה בערעור שהוגש לבית המשפט העליון בתביעה מקבילה והורה על ניהול משותף של התובענה לאחר ההכרעה בערעור. בחודש נובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון את הערעור על פסק הדין החלקי בתביעה המקבילה, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית בהחלטת ביניים. עוד נקבע כי המקום המתאים לבירור טענות הערעור הינן בגדרי ערעור על פסק הדין הסופי. בחודש מאי 2023 ביטל בית המשפט את החלטתו בדבר ניהול משותף של התובענה עם התביעה המקבילה והורה על הפרדת הדיון בין התביעות.

7. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה לא גילתה, כביכול, למבוטחיה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה מהי הפרמיה, שתיגבה מהם החל מגיל 65 וזאת עד לדיווח השנתי בגין שנת 2015 ועל אף, שלטענת התובעת, בגיל 65 מתייקרת הפרמיה בפוליסה זו במאות אחוזים. בכך, טוענת התובעת, החברה מפרה חובה חקוקה, מפרה את חובת הגילוי, מפרה הסכם, פועלת בחוסר תום לב, עושה עושר ולא במשפט ופועלת ברשלנות. עוד טוענת התובעת, כי חיוב מבוטחים בתשלום פרמיות עתידיות על פי תעריפים שאינם ידועים להם הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג כנגד החברה, אולם היא מעריכה אותו במיליוני שקלים. בחודש יולי 2017 אישר בית המשפט את בקשת התובעת לתקן את בקשת האישור כך שתתייחס גם לטענה לפיה החברה לא הציגה, לכאורה, בפני מבוטחיה טרם מועד הצטרפותם את הפרמיה שתשולם על ידם החל מגיל 65 על אף שהיא מחויבת לעשות כן על פי חוזר הממונה. בחודש אוגוסט 2017 הוגשה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית. עניינה של הבקשה המתוקנת בטענה כי החברה לא הציגה, לכאורה, למבוטחיה בפוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה את הפרמיה שתשולם על ידם מגיל 65 ואילך טרם הצטרפותם לביטוח במסגרת טופס הצטרפות ו/או במסמך התנאים הכלליים. בחודש מרץ 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת מושא בקשת האישור. בחודש נובמבר 2019 התקבלה עמדת הממונה לפיה, הוראות חוזר 2001/9 שעניינו "גילוי נאות למבוטח בעת הצטרפות לפוליסות לביטוח בריאות" (להלן: "החוזר") של הרשות כמו גם הוראות הדין, מחייבות מבטח להציג למועמד לביטוח את אופן השתנות הפרמיה במעמד רכישת הביטוח, אך אין בנוסח החוזר התייחסות לשאלה איך יש למלא חובה זו טרם הצטרפות והאם הדרך היחידה למלא אותה היא דווקא בכתב. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש פברואר 2023 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי עלה בידיהם להגיע להסכמות עקרוניות. ביום 1 ביולי 2024 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור הסכם פשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלם לחברי הקבוצה סכום פיצוי חד פעמי על פי המנגנון הקבוע בהסכם הפשרה.

¹ פעילותה הביטוחית של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שירביט") נרכשה על ידי החברה ביום 1 בדצמבר 2021.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

8. בחודש יוני 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות להכיר בניתוח שקיים צורך רפואי לבצעו, כמקרה ביטוח על פי תנאי פוליסות ביטוח הבריאות שלהן, בטענה שמדובר בניתוח מניעתי. התובעת אינה מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג. בחודש ספטמבר 2020 הורה בית המשפט על קבלת עמדת הממונה בסוגיות העולות מבקשת האישור. בחודש פברואר 2021 התקבלה עמדת הממונה, לפיה בהתאם לפרשנות הראויה והמתבקשת של הגדרת המונח "ניתוח" על פי חוזר ביטוח 2004/20 שעניינו הגדרות של פרוצדורות רפואיות בביטוח בריאות (להלן: "חוזר הניתוחים"), אשר יצא תחת ידו של המפקח על הביטוח, פוליסת ביטוח בריאות פרטית מקנה למבוטח רשת הגנה מפני המחלות הכלולות בפוליסה, הכוללת גם כיסוי ניתוחים אשר ימנעו התפתחותן או התפרצותן של אותן מחלות. בחודש ינואר 2022 אישר בית המשפט המחוזי בירושלים את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שבשמה תנהל התובענה הייצוגית הינה כל אדם שהתקשר בחוזה ביטוח בריאות עם הנתבעות, הכולל כיסוי ביטוחי לניתוחים, ותביעתו לביצוע ניתוח נדחתה מן הטעם שמדובר בניתוח "מניעתי" שלא מכוסה בפוליסה (גם אם הטעם הוצג באופן אחר במכתב הדחייה). בחודש מאי 2022 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה. ביום 7 בינואר 2024 דחה בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור ובקשת רשות ערעור שהגישה הנתבעת הנוספת, בקובעו כי ישנה אפשרות סבירה שהשאלות המתעוררות בבקשת האישור יוכרעו לטובת הקבוצה והתיר את ניהולה כתובענה ייצוגית. הליך הגישור שניהלו הצדדים לא צלח.
9. בחודש פברואר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דרשה ממבוטחים בפוליסת ביטוח קבוצתית לעובדי חברת חשמל, אשר קיבלו תגמולי ביטוח שלא נוכו מהם מסים במקור, להשיב לה את סכומי הכסף ששולמו על ידיה בגין תשלומי מס אלו. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 3 מיליוני ש"ח. בחודש יולי 2020 הגישה החברה לבית המשפט בקשה לסילוק על הסף של הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. בחודש ספטמבר 2020 נעתר בית המשפט לבקשת החברה לסלק על הסף את הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית והורה על מחיקת בקשת האישור על הסף. בחודש נובמבר 2020 הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגיש התובע לבית המשפט העליון. לאחר דיון שהתקיים בפניו בחודש פברואר 2022, הורה בית המשפט העליון ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו בסוגיה עקרונית העולה מהערעור. בחודש ספטמבר 2022 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה לפיה אין מקום לאישור ניהול הגנה ייצוגית בדרך של חקיקה שיפוטית, אלא רק בדרך של חקיקה ראשית, יחד עם זאת, במקרים מתאימים ניתן לנהל תובענה ייצוגית לסעד הצהרתי. בחודש ינואר 2023 קיבל בית המשפט העליון את הערעור, והחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי מרכז, על מנת שידון בבקשה לאישור תובענה כייצוגית מבראשית.
10. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, ממבוטחים בפוליסות ביטוחי חיים המשלבות רכיב ביטוח למקרה מוות ורכיב של חיסכון (להלן: "ביטוחי מנהלים") תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתנאי הפוליסה המתירה לה לגבותו. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-365.3 מיליוני ש"ח.
11. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, מלשלם ריבית בגין תגמולי ביטוח למבוטחייהן, החל מתום 30 יום ממועד מסירת התביעה. תובענה ובקשה זו עוסקות באותה עילה בה עוסקת תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמת (להלן: "התביעה הראשונה") אשר אושרה לניהול כתביעה ייצוגית באופן חלקי ביום 30 באוגוסט 2015 (להלן: "החלטת האישור") על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב ואשר מתבררת כעת לגופה (ראו סעיף (א)(2) לעיל), אך הן מתייחסות לתקופה שונה מזו שלגביה אושרה התביעה הראשונה והיא הוגשה לטענת המבקשים למען הזהירות ובמקביל לבקשתם להרחיב את הקבוצה המיוצגת במסגרת התביעה הראשונה גם לתקופה שממתן החלטת האישור ועד מועד מתן פסק דין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד החברה בסכום של כ-90 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-264.4 מיליוני ש"ח. בחודש יולי 2020 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב הליכים עד למתן פסק דין בתביעה הראשונה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

12. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אינן משיבות למבוטחיהן בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח, אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה מהותית, נטענת, ברמת הסיכון אליו חשופות הנתבעות החל מחודש מרץ 2020, לאור צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתת היקף הנסועה בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד החברה בסכום של כ-130 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך שעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד החברה וחברות ביטוח נוספות, יהפוך לחלוט (להלן: "פסק הדין בהליך הנוסף") או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון – עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

13. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שש חברות ביטוח נוספות ונגד התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפוליס") (להלן ביחד: "הנתבעים"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעים אינם משיבים למבוטחיהם בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח, אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה קיצונית, נטענת, ברמת הסיכון אליה חשופים הנתבעים לאור ירידה דרמטית, לכאורה, במספר התביעות המוגשות לנתבעים בשל צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתה נטענת של היקף התנועה בכבישים ושיעור תאונות הדרכים בישראל בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד החברה בסכום של כ-110 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעים בסכום של כ-720 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך שעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד החברה וחברות ביטוח נוספות, יהפוך לחלוט (להלן: "פסק הדין בהליך הנוסף") או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון – עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

14. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט (ראו ה"ש 1 לעיל) ונגד אחת עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") בהן החברה (ראו סעיף (א) (12) לעיל). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות אינן משיבות למבוטחיהן בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה מהותית, נטענת, ברמת הסיכון אליו חשופות הנתבעות החל מחודש מרץ 2020, לאור צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתת היקף הנסועה בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד שירביט בסכום של כ-38 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך ששירביט איננה צד לו ושעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה נגד חברות ביטוח אחרות, יהפוך לחלוט (להלן: "פסק הדין בהליך הנוסף") או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין בהליך הנוסף לבית המשפט העליון - עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

15. בחודש יולי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"), שעניינה בטענה, כי הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבוטחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנטען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבוטחים שלא נקבעו להם החרגות דומות. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד החברה בסכום של כ-760 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעות בסכום כולל של 1.9 מיליארדי ש"ח.
16. בחודש ספטמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מגלה, כביכול, למבוטחיה בביטוח נסיעות לחו"ל, כי המגבלה, במסגרת ביטוח הכבודה, ביחס לסכום הפיצוי המקסימלי בגין אובדן או גניבה של פריט, חלה גם ביחס לאובדן או גניבה של דבר ערך. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסכום כולל של כ-447 מיליוני ש"ח. בחודש דצמבר 2021 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש מרץ 2022 הוגשה עמדת הממונה לפיה פרשנות הראל אינה עולה בקנה אחד עם נוסחה הפשוט של הפוליסה. ביום 7 באפריל 2024 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הנה כל מי שרכש ו/או היה מבוטח בפוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל אצל החברה בשלוש השנים שקדמו להגשת בקשת האישור, ואירע לו מקרה ביטוח של אובדן או גניבה של כבודה המוגדרת כ"דבר ערך" בשווי של למעלה מ-300 דולר, והוא לא פוצה על מלוא הסכום, עד לסך של 500 דולר על ידי החברה.
17. בחודש דצמבר 2020 הוגשו כנגד שירביט (ראו ה"ש 1 לעיל) ארבע בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (שלוש בקשות לאישור תובענות כייצוגיות הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אחת הוגשה לבית המשפט המחוזי תל אביב), בטענה דומה לכשל באבטחת מידע על רקע אירוע פריצה לשרתי שירביט על ידי האקרים ופרסום מידע אישי השייך ללקוחות שירביט. בחודש יוני 2021 הגישו המבקשים בארבע הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות, בקשת אישור מאוחדת מטעמם. עניינה של התובענה המאוחדת בטענה, כי מחדלי אבטחה, לכאורה, בשירביט גרמו לדליפת מידע ונתונים שהיו בידי שירביט. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. הצדדים ניהלו הליך גישור. בחודש יוני 2023, הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי חברת הבת, הראל חברה לביטוח בע"מ, תשלם פיצוי כספי לחברי הקבוצה כהגדרתם בהסכם הפשרה, לגביהם פורסם "מידע רגיש" ו/או "מידע שאינו רגיש", כהגדרתם בהסכם הפשרה.
18. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דוחה, כביכול, שלא כדין, תביעות של מבוטחים בפוליסות ביטוח תאונות אישיות לתשלום פיצוי בגין ימי אשפוז במרכז רפואי שאינו בית חולים כללי, בטענה ש"בית חולים" על פי הגדרתו בפוליסה הינו בית חולים כללי בלבד, וכי הפוליסה נוסחה, כביכול, באופן מטעה ובניגוד לדין, תוך הפרת חוזר המפקח על הביטוח 2001/9 שעניינו "גילוי נאות למבוטח בעת הצטרפות לפוליסה לביטוח בריאות". התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.
19. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות דוחות, על פי הנטען, תביעות של מבוטחים בביטוח בריאות, הכולל כיסוי לתרופות שאינן כלולות בסל הבריאות, בגין עלויות קנאביס רפואי, על אף שעל פי הנטען, קנאביס רפואי עונה, לכאורה, להגדרת "תרופה" בפוליסות הביטוח. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד כלל הנתבעות בסכום כולל של כ-79 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.
20. בחודש יולי 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בעת חישוב הגמלה החודשית המשולמת למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים "משתתפות ברווחי תיק השקעות", מנכות הנתבעות, כביכול, מהתשואה החודשית הנצברת למבוטחים, ריבית, ללא עיגון מתאים, כביכול, בתנאי הפוליסה ומבלי ששיעורה מצוין בהם. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. בחודש אוקטובר 2024 הודיעו לבית המשפט התובעים ושש מתוך שבע הנתבעות ובכללן החברה, על הסכמתם לפנות להליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

21. בחודש ספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה האחות, הראל פנסיה וגמל (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות משגרות, כביכול, הודעות פרסומת במסרונים ובדואר אלקטרוני וזאת, לכאורה, מבלי לקבל את הסכמת הנמענים לקבלת דבר פרסומת, מבלי לציין שמדובר בפרסומת, מבלי לכלול הודעה לעניין הזכות לסרב לקבלת פרסומת וללא מתן אפשרות לסרב בפועל. זאת, בניגוד, כביכול, להוראות חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-10 מיליוני ש"ח. הצדדים ניהלו הליך גישור. ביום 31 במרץ 2024 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור הסכם פשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי הנתבעות יפצו את חברי הקבוצה הזכאים, כהגדרתם בהסכם הפשרה, באמצעות העמדת כמות מוגדרת של ימי ביטוח נסיעות לחו"ל, ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול על ידי חברי הקבוצה הזכאים בהתאם למפורט בהסכם הפשרה.

22. בחודש אוקטובר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות דוחות, לכאורה, שלא כדין, תביעות ביטוח של ילדים עם צרכים מיוחדים, במסגרת פוליסת ביטוח סיעודי, על אף שהם עונים, לטענת התובעים, על הגדרת "תשושי נפש" על פי הפוליסה, וזאת מבלי לבצע בדיקה האם מצבם תואם להגדרה זו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד שתי הנתבעות ביחד בסך כולל של כ-2.97 מיליארדי ש"ח.

23. בחודש אוקטובר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, בין היתר, כי החברה אינה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים, אשר במסגרתן תגמולי הביטוח משולמים על יסוד נוסחת Rm, את מלוא התשלומים בגין רווחי השקעות בהתאם להוראות הפוליסה וכי אינה מחשבת, כביכול, את שיעורי התשואה בהתאם להוראות הפוליסה. תובענה זו עוסקת בעילות המקבילות בחלקן לעילות בהן עוסקת תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמת - עניין בן עזרא (להלן: "התביעה הראשונה"), אשר אושרה לניהול כתביעה ייצוגית באופן חלקי בחודש מרץ 2019 על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב, ואשר תחולתה צומצמה על-ידי בית המשפט העליון למספר פוליסות ספציפיות בלבד (ראו סעיף (א)(3) לעיל). לפיכך, הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית זו בהתייחס ליתר הפוליסות, אשר אינן כלולות עוד בתביעה הראשונה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ-1.4 מיליארדי ש"ח.

24. בחודש דצמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מעלה, כביכול, את דמי הביטוח הנגבים ממבוטחיה בפוליסות ביטוח מבנה דירה, בעת חידושה, מבלי לקבל את הסכמתם המפורשת מראש להעלאתם. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. הצדדים ניהלו הליך גישור שלא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט.

25. בחודש מרץ 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גבתה וגובה כביכול מהמבוטחים, שלא כדין, פרמיה עבור כיסוי ביטוחי בגין ניתוח מניעתי. התובע לא מכמת את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג, אך הוא מעריך כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

26. בחודש אפריל 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפרה את חובתה לשלם הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים בענפי הביטוח הכללי, ביחס לתקופה שבין מועד קרות מקרה הביטוח לבין מועד תשלום תגמולי הביטוח. התובע לא מכמת את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. בחודש ינואר 2023 התקיים דיון במסגרתו הצדדים הודיעו לבית המשפט כי החליטו לפנות להליך גישור. ביום 18 באוגוסט 2024 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור הסכם פשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלם פיצוי לחברי הקבוצה כהגדרתם בהסכם הפשרה, בגין הפרשי הצמדה שלא שולמו להם כדין במועד תשלום תגמולי הביטוח.
27. בחודש ספטמבר 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות משפות רק מבוטחות נשים בגין הוצאות על בדיקות לעובר ולתינוק, ובכך מפלות, לכאורה, גברים המבוטחים בפוליסת הבריאות שלהן. התובע אינו מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אולם הוא מעריך אותו בסכום של למעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.
28. בחודש ספטמבר 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה משלמת, כביכול, למבוטחי פוליסת בריאות מסוג "פרפרד בונוס" (להלן: "הפוליסה") את מלוא דמי הביטוח המצטברים, בניגוד להוראות הפוליסה, וכי החברה גובה, כביכול, דמי ביטוח ביתר ממבוטחי פוליסה זו. התובע אינו מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג.
29. בחודש מאי 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה שיווקה, כביכול, פוליסת ביטוח בריאות בה נקבע כי ילד רביעי ואילך יקבל כיסוי ביטוחי חניס ועל אף זאת, חייבה כביכול בתשלום עבור פוליסת ביטוח בריאות לילד רביעי ואילך שנולד לאחר שנת 2016. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.
30. בחודש יוני 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד הראל פנסיה וגמל, נגד שתי חברות ביטוח נוספות ונגד שתי חברות מנהלות נוספות (להלן: "הנתבעות"), בטענה כי הנתבעות ניכו מס, כביכול, ממרכיב "הקצבה המוכרת" שהיה פטור ממס, מה שהקטין כביכול את גובה הקצבה שקיבלו חברי הקבוצה, בניגוד לדין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקש לייצג ב-297 מיליוני ש"ח.
31. בחודש יולי 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מעבירה, כביכול, למבוטחיה כספים באמצעות המחאות, חלף העברה בנקאית או זיכוי כרטיס האשראי, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הדין. התובעת מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג במעל ל-3 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

32. בחודש ספטמבר 2023 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שירותי בריאות כללית (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות נוהגות לגבות תשלום כספי מהורה, בגין ביטוח סיעודי עבור ילדו שהגיע לגיל 19 וזאת, כביכול, ללא אישור או הסכמה מפורשת עובר לתחילת החיוב וללא הודעה, התראה ו/או ידוע כנדרש בדין. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג.
33. בחודש ספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה דוחה, כביכול שלא כדין, תביעות לכיסוי הוצאות בגין טיפול של "הזרקה תחת שיקוף" של מבוטחים בפוליסות בריאות, בטענה שהטיפול הינו זריקה שאיננה כלולה בהגדרת ניתוח על פי הפוליסות וזאת, כביכול, באופן מטעה ובניגוד לדין. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.
34. בחודש ספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שבע חברות ביטוח נוספות (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות, כביכול, לספק שירותי גרר בהרמה למבוטחים המחזיקים בפוליסות הכוללות כתב שירות למתן שירותי גרירה לרכבים, וזאת כביכול ללא גילוי בנוסח כתבי השירות. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג ב-80 מיליוני ש"ח.
35. בחודש נובמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שבע חברות ביטוח נוספות (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי באירוע קיצוני כדוגמת מלחמת "חרבות ברזל", צפויה כביכול ירידה חדה בסיכון ועתיד להיווצר רווח גדול ולא מתוכנן לחברות הביטוח, וזאת ללא סעד מתאים שכולל הפחתה משמעותית בפרמיות למבוטחים, בפוליסות שמרכיבי הסיכון פחתו בהן משמעותית ובחלקן לא קיים כלל אם תימשך גביית הפרמיות ללא שינוי. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה נגד כלל הנתבעות בסכום של 10.02 מיליוני ש"ח.

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח

36. בחודש אפריל 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה שיגרה, כביכול, דברי פרסומת למבקשים ולקבוצת נמענים רחבה, ללא הסכמה מפורשת מראש של הנמען ומבלי לציין את שמה המשפטי של החברה, וזאת כביכול בניגוד לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982. התובעים מכמתים את הנזק הנטען ב-5 מיליוני ש"ח אך מציינים כי הסכום אינו ניתן להערכה מדויקת בשלב זה.
37. בחודש אפריל 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות/סוכנויות ביטוח אחרות (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות או מי מטעמן, מפרות, כביכול, את הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 ואת הוראות המפקח על הביטוח, בכך שהן מוכרות, כביכול, פוליסות ביטוח מקיף לרכב בהן כלולים כתבי שירות בגין שירותים נלווים כחלק בלתי נפרד מהפוליסות, מבלי שפורטו המחירים של כתבי השירות ומבלי שניתנת ללקוחות האפשרות לבחור בין שני ספקי שירות לפחות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג במעל ל-2.5 מיליוני ש"ח, אך מציינ כי הסכום לא ניתן להערכה מדויקת.
38. בחודש מאי 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שלוש חברות ביטוח אחרות ונגד סוכנות ביטוח (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות אינן מעניקות כיסוי למחלות נפשיות בביטוחי נסיעות לחו"ל ועל כן מפלות לרעה נפגעי נפש הזקוקים לאשפוז בחו"ל. התובע מעריך את סכום התביעה האישי ולכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסך כולל של 250,000 ש"ח וכן מבקש סעד של פיצוי עונשי בסך של 26 מיליארדי ש"ח. לעמדת החברה אין לסעד הפיצוי העונשי המבוקש כל בסיס.
39. בחודש מאי 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שבע חברות ביטוח אחרות (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענות כי מתקיני שמשות הפועלים מטעם הנתבעות, במסגרת כתב שירות לביטוח שמשות, אינם מבצעים כיוול למערכות הבטיחות המותקנות על שמשות הרכב במהלך פירוק שמש שבורה והתקנת שמש חדשה, וזאת בניגוד להוראות משרד התחבורה והוראות יצרני הרכבים וכי הנתבעות מפרות, כביכול, את עקרון השיפוי והשבת המצב לקדמותו, ופועלות, כביכול, בניגוד להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 והוראות הממונה על הביטוח, בכך שבמסגרת הפעלת כתב שירות 'ביטוח שמשות' לכלי רכב, הן נמנעות, כביכול, מלהורות למתקיני שמשות לבצע כיוול למערכות הבטיחות המותקנות על גבי השמשה הקדמית של הרכב, במהלך פירוק שמש שבורה והתקנת שמש חדשה (חלופית) ונמנעות, כביכול, מלציין עובדה זו במהלך שיווק כתב השירות או לאחר מסירת הרכב למבוטח. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג במעל ל-2.5 מיליוני ש"ח, אך מציינים כי הסכום לא ניתן לשיעור בשלב זה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (המשך)

40. בחודש יוני 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה משפה, כביכול, רק מבוטחת/יולדת, בגין הוצאות עבור קבלת שירות בבית החלמה לאחר לידה, ולא משפה מבוטח/אורח מלווה בבית החלמה וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה ובניגוד לדין. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג, אולם הוא מעריך אותו בסכום של למעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.

41. בחודש יולי 2024 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי בביטוחי אובדן כושר עבודה הנתבעות משנות, באופן חד צדדי, את תנאי הביטוח וקובעות, כביכול, את מועד תום תקופת הביטוח, לפי "גיל ביטוחי" של המבוטח שהוא שונה מגילו הקלנדר, ומחושב, כביכול, על ידי הנתבעות ביום רכישת הפוליסה, וזאת בניגוד להוראות הפוליסה והדין, ומבלי ליתן על כך גילוי למבוטחים. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג במעל ל-2.5 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות נגד החברה ו/או החברות המאוחדות, כפי שצויינו על-ידי התובעים בכתבי הטענות שהוגשו מטעמם. מובהר, כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על-ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע במיליוני ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	6	1,300
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	0	0
לא צוין סכום התביעה	2	
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	8	2,903
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	6	29,436
לא צוין סכום התביעה	19	

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה וכנגד חברות בנות של החברה כמפורט לעיל לימים 30 בספטמבר 2024, 30 בספטמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2023 מסתכם בכ-182 מיליוני ש"ח, בכ-157 מיליוני ש"ח וכ-158 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. תביעות שהגיעו לסימון בתקופת הדוח

1. בחודש מרץ 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: הנתבעות). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות גבו ממבוטחיהן בביטוחי אובדן כושר עבודה דמי ביטוח חודשיים עבור מספר החודשים האחרונים החופפים את משך תקופת ההמתנה האחרונה האפשרית המוגדרת בכל חוזה ביטוח לאובדן כושר עבודה, תקופה בה, על פי חוזה הביטוח, על הנתבעות לא חלה כל חבות לשלם תגמול ביטוח כלשהו. בחודש ינואר 2024, אישר בית המשפט המחוזי בחיפה בקשה שהגישו המבקשים להסתלק מבקשת האישור והורה על דחיית תביעתם האישית של המבקשים ועל מחיקת בקשת האישור והתובענה הייצוגית.
2. בחודש דצמבר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה גילתה, כביכול, למבוטחיה אשר רכשו פוליסת ביטוח חיים בפרמיה משתנה מסוג "מגן 1" ו/או פוליסת אובדן כושר עבודה מסוג "הראל לעתיד", במעמד רכישת הביטוח, את הפרמיה אותה ישלמו רק עבור שנים ספורות ולא עבור כל תקופת הביטוח. בחודש אוקטובר 2020 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש ספטמבר 2021 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2022 הוגשה עמדת הממונה הקובעת כי על חברות הביטוח מוטלת חובת גילוי של המידע בדבר הפרמיות שישלם המבוטח לאורך כל תקופת הביטוח. הצדדים חידשו את הליך הגישור. בחודש אוקטובר 2022 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלם לחברי הקבוצה סכום פיצוי חד פעמי, על פי המנגנון הקבוע בהסכם הפשרה. בחודש ינואר 2024, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב תוקף של פסק דין להסכם הפשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלם לחברי הקבוצה סכום פיצוי חד פעמי, על פי המנגנון הקבוע בהסכם הפשרה.
3. בחודש אפריל 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסות ניתוחים שאינן מקנות פיצוי בשיעור מחצית מההוצאות הנחסכות במקרה שהניתוח מבוצע במימון קופת חולים, אך ניתנה להם על-ידיה התחייבות לתשלום פיצוי כאמור, סכומים הנמוכים בפועל ממחצית ההוצאות שנחסכו לה עקב כך ובכך היא מפרה, כביכול, את התחייבותה כלפיהם. הצדדים ניהלו הליך גישור. בחודש ינואר 2023 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי חברי הקבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, יזכו להשלמה של הפיצוי ששולם להם בהתאם לעלות רכיבי של כל ניתוח. בחודש פברואר, 2024 ניתן על ידי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד תוקף של פסק דין להסכם הפשרה.
4. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה דוחה, כביכול, שלא כדין, תביעות לקבלת תגמולי ביטוח בגין כיסוי אביזר רפואי, של מבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות קבוצתי לחברי הסתדרות המורים, בטענה למיצוי תקרת הכיסוי בפוליסה וזאת, כביכול, על פי סעיף בפוליסה, אשר, לטענת התובעת, לא היה קיים בפוליסה המקורית והוחל, על פי הנטען, באופן רטרואקטיבי. בחודש ינואר 2023 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי ישולמו לחברי הקבוצה, כהגדרתה בהסכם הפשרה, תגמולי ביטוח נוספים בגין רכישת אביזר רפואי, לולא הוחלה תקרת הביטוח. בחודש מרץ 2024, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב תוקף של פסק דין להסכם הפשרה.
5. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת קחצ"ק. עניינה של התובענה היה בטענה, כי קחצ"ק גובה, כביכול, מהעמיתים בקרן, הוצאות ניהול השקעות, אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון הקרן המתירה לה לגבות. בכך, פועלת קחצ"ק, לטענת התובע, בניגוד להוראות הדין ולחובת הנאמנות המיוחדת החלה עליה. בחודש ינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות שעניינן הוצאות ישירות בקופות גמל וקרנות השתלמות. בחודש פברואר 2018 קבע בית הדין כי יש לקבל את עמדת הממונה ביחס להליך. בחודש מאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן: "התקנות"). הממונה העיר במסגרת העמדה כי היא רלבנטית, בשינויים המחייבים, גם לחברות ביטוח המנהלות ביטוחים תלויי תשואה. ביום 18 בספטמבר 2023 נתנה החלטת בית הדין לפיה על הצדדים להגיש סיכומים משלימים שיתייחסו להשלכות על בקשות האישור של פסק דין של בית המשפט העליון אשר קיבל בקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי". הצדדים הגישו סיכומים משלימים. בחודש מרץ 2024 הוגשה לבית הדין בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מבקשת האישור ומיתר הבקשות שהדיון בהן אוחד, במסגרתה מתבקש בית הדין לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתם האישית. בחודש מרץ 2024 אישר בית הדין את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור והורה על דחיית תביעתם האישית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. תביעות שהגיעו לסיימן בתקופת הדוח (המשך)

6. בחודש דצמבר 2023 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שירותי בריאות כללית (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות מטעות כביכול את חברי שירותי בריאות כללית בכך שהן מפרסמות באתר שירותי בריאות כללית כי תקופת ההתיישנות של תביעה לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח ולא חמש שנים מיום קרות מקרה הביטוח, וזאת כביכול בניגוד להוראות הדין. בחודש ינואר 2024 הגישה המבקשת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה למחיקת התובענה הייצוגית, במסגרתה מתבקש בית הדין להורות על מחיקת התביעה והבקשה לאישור כתובענה ייצוגית נגד הנתבעות וסגירת התיק ללא צו להוצאות. בחודש אפריל 2024 אישר בית הדין את הסתלקות המבקשת מבקשת האישור והתובענה הייצוגית.
7. בחודש ינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות וחברת שרותי דרך (להלן ביחד: "הנתבעות") בטענה כי הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהן שמשות חלופיות שאינן מקוריות ואינן נושאות תו תקן, וזאת, כביכול, בניגוד להתחייבויותיהן כלפי לקוחותיהן בהסכמים עימם. בחודש יולי 2024 דחה בית המשפט המחוזי מרכז את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וכן את תביעתם האישית של המבקשים וחייבם לשאת בהוצאות לטובת הנתבעות.
8. בחודש ינואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, אשר הדין בה אוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד 9 חברות נוספות (להלן יחד: "הנתבעות") היה בטענה, כי הנתבעות אינן מגלות (לא בעצמן ולא באמצעות סוכני הביטוח מטעמן) למבוטחיהן בביטוח רכב, אשר עומדים לחצות מדרגת גיל או וותק נהיגה במהלך תקופת הביטוח, כי באפשרותם לעדכן את גיל הנהג או את וותק הנהיגה ולקבל החזר פרמיה, וכי כתוצאה מכך משלמים מבוטחיהן הני"ל פרמיה ביתר נוכח העדר עדכון הפרמיה במהלך תקופת הביטוח בעקבות שינוי מדרגת הגיל או הוותק. בחודש פברואר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי מרכז, אשר במסגרתו נדחתה תביעה ייצוגית שהוגשה נגד חברת ביטוח אחרת בעניין דומה (להלן: "התביעה המקבילה"). בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב הליכים עד למתן הכרעה בערעור שיוגש בתביעה המקבילה. בחודש מרץ 2024 דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש בתביעה המקבילה. בחודש יולי 2024 הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז בקשות להסתלקות המבקשים מבקשות האישור שהדיון בהן אוחד, במסגרתן התבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשות האישור ולדחות את תביעתם האישית. בחודש יולי 2024 קיבל בית המשפט את הבקשות להסתלקות, הורה על מחיקת הבקשות לאישור ועל דחיית תביעתם האישית של המבקשים נגד הנתבעות וחייבם לשאת בהוצאות לטובת הנתבעות.
9. בחודש ינואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט (ראו ה"ש 1 לעיל). עניינה של התובענה אשר הדין בה אוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד 9 חברות נוספות (להלן יחד: "הנתבעות") היה בטענה כי הנתבעות אינן מגלות למבוטחיהן בביטוח רכב, אשר עומדים לחצות מדרגת גיל או וותק נהיגה הנהוגות אצלן, במהלך תקופת הביטוח, כי באפשרותם לעדכן את גיל הנהג או את וותק הנהיגה ולקבל פרמיה עודפת, וכי כתוצאה מכך משלמים מבוטחיהן אלו פרמיה ביתר נוכח העדר עדכון הפרמיה במהלך תקופת הביטוח בעקבות שינוי מדרגת הגיל או הוותק. בחודש פברואר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי מרכז, אשר במסגרתו נדחתה תביעה ייצוגית שהוגשה נגד חברת ביטוח אחרת בעניין דומה (להלן: "התביעה המקבילה"). בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ההליכים עד למתן הכרעה בערעור שיוגש בתביעה המקבילה. בחודש מרץ 2024 דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש בתביעה המקבילה. בחודש יולי 2024 הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז בקשות להסתלקות המבקשים מבקשות האישור שהדיון בהן אוחד, במסגרתן התבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשות האישור ולדחות את תביעתם האישית. בחודש יולי 2024 קיבל בית המשפט את הבקשות להסתלקות, הורה על מחיקת הבקשות לאישור ועל דחיית תביעתם האישית של המבקשים נגד הנתבעות וחייבם לשאת בהוצאות לטובת הנתבעות.
10. בחודש אוגוסט 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה כי החברה מתנה, כביכול, בירור תביעות בגין נכות במסגרת פוליסת ביטוח תאונות אישיות בהגשת חוות דעת רפואית מטעם המבוטחים וכי היא מסרבת להשיב למבוטחים את עלות חוות הדעת, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה וכן בטענה, כי החברה בוחנת, כביכול, כל אחד מרכיבי התביעה בנפרד, בניגוד להוראות הדין. הצדדים ניהלו הליך גישור. בחודש נובמבר 2023 הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם כי ישולם לחברי הקבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, חלק מעלות חוות הדעת שהוגשה מטעם חברי הקבוצה כאמור. בחודש יולי 2024, ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם הפשרה, לאחר שהוגש לבית המשפט נוסח מתוקן של הסכם הפשרה. במסגרת הסכם הפשרה הוסכם כי תשולם לחברי הקבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, חלק מעלות חוות הדעת שהוגשה מטעם חברי הקבוצה כאמור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. תביעות שהגיעו לסימון בתקופת הדוח (המשך)

11. בחודש דצמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שתי חברות ביטוח נוספות, נגד שירותי בריאות כללית, ונגד מכבי שירותי בריאות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי סבירים לקבלתם לביטוח, מבלי שהחלטותיהן אלו נסמכות על נתונים סטטיסטיים אקטואריים או רפואיים רלבנטיים לסיכון הביטוחי ומבלי לנמק את החלטתן, כנדרש בחוק. בחודש יוני 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה בשאלות העולות מבקשת האישור. בחודש ינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי עמדתו זהה לעמדה אשר הגיש בתיק מקביל ואשר תומכת בטענות החברה. בחודש פברואר 2023, דחה בית המשפט המחוזי בירושלים את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2023, הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגישו המבקשים בבקשת האישור, לבית המשפט העליון. בחודש יולי 2024 דחה בית המשפט העליון את הערעור וחייב את המערערים לשאת בהוצאות לטובת הנתבעות.

12. בחודש ספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה כי ברכישת ביטוח נסיעות לחו"ל, הנתבעות גובות, לכאורה, תשלום דולרי לפי שער המרה שאינו שער הדולר היציג המוסכם על פי תנאי הפוליסה. ביום 30 ביולי 2024 הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת להסתלקות המבקש מבקשת האישור ודחיית תביעתו האישית. במסגרת בקשת ההסתלקות הסכימה החברה להבהיר בדף פרטי הביטוח מהו שער הדולר הרלבנטי לחיוב. בנוסף, הסכימה החברה לשלם למבקש ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים. בחודש אוגוסט 2024 קיבל בית המשפט את הבקשה להסתלקות מהבקשה לאישור נגד החברה והורה על מחיקת הבקשה לאישור ועל דחיית תביעתו האישית של המבקש נגד החברה.

13. בחודש יוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה האחות, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") (להלן ביחד: "הנתבעות"), שעניינה בטענה, כי במסגרת הסכמי הלוואה של הנתבעות עם לקוחותיהן, בהלוואות הצמודות למדד המחירים לצרכן (להלן: "המדד"), נקבע, על פי הנתבעות, כי במקרה של ירידה במדד, תשלומי הקרן והריבית לא יירדו מערכם הנקוב בלוח הסילוקין של הלוואה. זאת, כביכול, בניגוד לדין ותוך שהדבר מהווה, לטענת התובע, תנאי מקפח בחוזה אחיד. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח. בחודש אוקטובר 2022 הורה בית המשפט לממונה לתת עמדתו ביחס לסוגיות שבמחלוקת. בחודש מרץ 2023 הוגשה עמדת הממונה לפיה ככל וייקבע כי מנגנון ההצמדה לא עמד בהוראות הדין, ותידרש השבה של הכספים שנגבו ביתר, יכול שכספים אלה יושבו מכספי קופת הגמל או מכספי המבוטחים. בחודש אוגוסט 2024 הוגשה לבית הדין לעבודה בבתי-ים, שהדיון בתובענה הועבר אליו בחודש אפריל 2023 על פי החלטת בית המשפט, בקשה להסתלקות המבקש מבקשת האישור נגד הנתבעות, במסגרתה מתבקש בית הדין לאשר את הסתלקות המבקש מבקשת האישור נגד הנתבעות, ולהורות על דחיית תביעתו האישית. במסגרת בקשת ההסתלקות הסכימו הנתבעות כי הסכמי הלוואה של כלל לקוחות המשיבות אשר יבקשו לקבל הלוואות צמודות מדד, יתוקנו באופן שהם יכללו מנגנון הצמדה דו-כיווני, לפיו, עליה או ירידה של המדד ביחס למדד הבסיס ישפיעו על גובה החזר הלוואה בהתאם לשינוי המדד. בנוסף, הסכימו הנתבעות לשלם למבקש ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים. בחודש אוגוסט 2024 אישר בית הדין את הבקשה להסתלקות המבקש מהבקשה לאישור נגד הנתבעות.

14. בחודש מאי 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 3 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה כי הנתבעות גובות שלא כדין, כביכול, תשלום הקרוי "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" בשיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת ללא הסכמתם או ידיעתם וללא קיומו של תנאי המאפשר גבייה כאמור בהוראות הפוליסות. התובעים טענו, כי בהתאם להוראות הממונה הותר לחברות לגבות "גורם פוליסה" בתנאים מסוימים, אך לטענתם בנוסף על אישור הממונה כאמור, על הנתבעות היה לעגן את גביית "גורם הפוליסה" בהסכמה חוזית מול המבוטח. בחודש יוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה מטעם הצדדים. בית המשפט מינה בודק להסדר הפשרה. על פי הסכם הפשרה שהוצע, התחייבו הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה סכום כולל של מאה מיליוני ש"ח, בגין גביית גורם פוליסה בעבר. חלקה של החברה בסכום האמור שווה ל-14 מיליוני ש"ח. בנוסף, כל אחת מן הנתבעות התחייבה להפחית את הגבייה העתידית מחברי קבוצה אלו, בגין גורם הפוליסה, בשיעור של 25% ביחס לסכום הגבייה בפועל. כן הסכימו הנתבעות לשאת בגמול לתובע הייצוגי ובשכר טרחת בא כוחו, בסכום שייפסק על ידי בית המשפט. בהחלטתו מיום 21 בנובמבר 2016 דחה בית המשפט את הסדר הפשרה ואישר באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת פוליסת הביטוח בשל גביה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם הפוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם למועד הגשת התביעה. הסעדים שיתבעו במסגרת התובענה הייצוגית יהיו תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך. הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית הייתה מבוטחי הנתבעות בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה. בחודש מאי 2017, הגישו הנתבעות, לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה במסגרתה נדחה הסדר הפשרה ואושרה באופן חלקי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש ספטמבר 2018 הוגשה תשובת היועץ המשפטי לממשלה לבקשת רשות הערעור, לפיה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה הינה כי צדק בית המשפט המחוזי מרכז בהחלטתו שלא לאשר את הסדר הפשרה ולאשר באופן חלקי את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. תביעות שהגיעו לסימון בתקופת הדוח (המשך)

14 (המשך)

בחודש פברואר 2019 נמחקה בקשת רשות הערעור, לאחר שהנתבעות קיבלו את המלצת בית המשפט העליון למשיכת בקשת רשות הערעור תוך שמירת מלוא טענותיהן וזכויותיהן. הצדדים מנהלים הליך גישור במקביל לניהולה של התביעה הייצוגית. בחודש ספטמבר 2022 ניתנה החלטה לפיה לעמדת בית המשפט הרף התחתון לצורכי פשרה צריך לעמוד על 40% ולא פחות. בחודש יוני 2023 הוגשה לבית המשפט על-ידי התובעים הייצוגיים ועל-ידי החברה וחמש חברות ביטוח נוספות, בקשה לאישור הסכם פשרה (להלן: "הסכם הפשרה"). במסגרת הסכם הפשרה הוסכם כדלקמן: (א) החברה תשיב לחברי הקבוצה (כהגדרתם בהסכם הפשרה) בגין תקופת העבר (התקופה החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור) ועד תחילת הגבייה העתידית (כמפורט בסעיף ב' להלן) - סכום חד פעמי בשיעור 42% מסך גביית "גורם הפוליסה" שלפי הנתען הייתה אמורה להיות מועברת לחיסכון. (ב) החברה תפחית את הגבייה העתידית של "גורם הפוליסה" מחברי הקבוצה הרלוונטיים, בדרך של הקטנת "גורם הפוליסה" שיגבה בשיעור של 50% כאמור בהסדר הפשרה. בחודש מאי 2024 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה ביחס להסכם הפשרה, לפיה היא אינה מתנגדת לשיעור הפיצוי בגין העבר בכפוף לכך שתפסק השבה הכוללת תשואות בפועל גם משנת 2013 ואילך, וכן היא מותירה את שאלת ההסדרה העתידית והמשך הגבייה (המופחתת) של רכיב גורם פוליסה לשיקול דעת בית המשפט. בנוסף מתייחסת היועצת המשפטית למספר נושאים נוספים בהסדר הפשרה, ובהם הפניית ההפחתה בעלות גביית גורם הפוליסה בעתיד להגדלת רכיב החיסכון בפוליסה ואופן חישוב שיעור שכר הטרחה ומנגנון חלוקתו בין הנתבעות. בחודש אוגוסט 2024, ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם הפשרה ("פסק הדין"), לאחר שהוגשה לבית המשפט השלמה מוסכמת להסכם הפשרה. במסגרת פסק הדין אישר בית המשפט, בין היתר, את הסכמות הצדדים לעניין סכום ההשבה בגין תקופת העבר בשיעור 42%. ביחס לתקופה שמתחילת שנת 2013 ועד מועד ההפחתה העתידית של גורם הפוליסה, הורה בית המשפט, בהתאם לסמכות שהעניקו לו הצדדים, כי לסכום ההשבה יצורפו 90% מהתשואות. כמו כן אישר בית המשפט כי שיעור ההפחתה העתידית יעמוד על 50%. בנוסף, קבע בית המשפט כי החברה תישא בשכר טרחת באי כוחו של התובע הייצוגי ובגמול לתובע הייצוגי אשר יופרש מתוך שכר טרחת באי כוחו.

15. בחודש פברואר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה אינה משלמת, כביכול, למבוטחיה בביטוח רכב ולצדדים שלישיים, את מלוא שכר טרחת השמאי, אשר ערך שומת נזק לרכב, בניגוד להוראות הפוליסה והדין. בחודש אוגוסט 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה להסתלקות המבקשת מבקשת האישור, במסגרתה מתבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקשת מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתה האישית. במסגרת בקשת ההסתלקות הסכימה החברה להגביר את היידוע בעניין תשלום שכר טרחת שמאי סביר, בין היתר על ידי הוספת הבהרה באתר האינטרנט שלה. בנוסף, הסכימה החברה לשלם למבקש ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים. בחודש אוגוסט 2024 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקשת מהבקשה לאישור והורה על דחיית תביעתה האישית.

16. בחודש אוגוסט 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה שומרת ושולחת, לכאורה, מידע אישי של לקוחותיה, בניגוד להוראות הדין ותוך פגיעה בפרטיותם. בחודש ספטמבר 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בקשה להסתלקות המבקש מבקשת האישור, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקש מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתו האישית. בחודש ספטמבר 2024 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקש מהבקשה לאישור והורה על דחיית תביעתו האישית. במסגרת בקשת ההסתלקות הסכימה החברה לשלם למבקש ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.

ג. תביעות שהגיעו לסימון לאחר תקופת הדוח

1. בחודש נובמבר 2021 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה מסרבת, כביכול, ליתן למבוטחיה בפוליסת ביטוח רפואי קבוצתי כיסוי ביטוחי בגין אובדן כושר עבודה חלקי וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה. בחודש נובמבר 2024 דחה בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב את הבקשה לאישור וחייב את המבקשת בבקשת האישור לשאת בהוצאות לטובת החברה.

2. בחודש ספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה נוהגת כביכול, לאשר תביעות ביטוח המוגשות על ידי מבוטחים שהגיעו למצב סיעודי, החל מיום הגשת התביעה ולא החל מהמועד המוקדם יותר, בו הפכו סיעודיים, ובכך חומקת, כביכול, מתשלום תגמולי ביטוח בהם היא חבה וגובה דמי ביטוח שאינם מגיעים לה בניגוד להוראות הפוליסה והדין. בחודש נובמבר 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה להסתלקות המבקשים מבקשת האישור, במסגרתה מתבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתם האישית. בחודש נובמבר 2024 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור והורה על דחיית תביעתם האישית.

באור 8 - ניהול ודרישות הון

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן: "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי").

יחס כושר פירעון כלכלי:

יחס כושר פירעון כלכלי מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי המוכר של החברה לבין ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR).

ההון העצמי הכלכלי המוכר נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רוברד 1 נוסף, מכשיר הון רוברד 2, הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים.

משטר כושר פירעון כלכלי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון המאפשרות את הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי (להלן: "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן: "תקופת הפריסה"). בנוסף קיימת מגבלת הכרה מקסימלית שונה עבור הון רוברד 2.

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

ביום 27 בנובמבר 2024, בד בבד עם אישור הדוחות הכספיים, אישרה החברה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 30 ביוני 2024. הדוח כאמור מפורסם באתר האינטרנט של החברה (כתובת האתר: [https://www.harel-group.co.il/about/harel-](https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx)).

בהתאם לדוח, להחברה יש עודף הון גם ללא התחשבות בהוראות המעבר.

החישוב שערכה החברה בגין נתוני 30 ביוני 2024, נבדק בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי ISAE 3000 (Revised) – "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי" (להלן: "תקן זה") שפורסם ע"י IAASB ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בחוזר המאוחד בפרק 7 שער 5, בחלק 1 שעניינו "רואה חשבון מבקר", המפרט הוראות לעניין סקירה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני. תקן זה רלוונטי לסקירת דוח יחס כושר פירעון של החברה ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

בסקירת רואי החשבון המבקרים צוין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2024, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכונים חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון. כמו כן, מופנית תשומת לב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתן על יחס כושר הפירעון.

באור 8 - ניהול ודרישות הון (המשך)

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)
יצוין כי למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים, כגון שינויים בריבית, שינויים ברווחי השקעות, עדכוני הנחות אקטואריות ושינויים הקשורים בפעילות החברה וכן בדבר אי הוודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.
2. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)
ביום 5 בינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן: "התיקון"). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון החברה תספק לממונה דיווח שיכלול את סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון, הערכת כושר פירעון ודרישת הון, הערכה צופה פני עתיד ותרחישים וניתוחי רגישות.
בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", ביום 23 באוקטובר 2023 פרסם חוזר גופים מוסדיים בעניין "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023" (להלן: "הוראות הממונה לשעת חירום"), אשר נותן ארכה של 60 ימים עד ליום 31 במרץ 2024 בהגשת הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA).
החברה העבירה את הדיווח הנדרש לממונה בחודש מרץ 2024.
3. מדיניות ניהול ההון של החברה
מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.
ביום 29 במאי 2023 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התוכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 110%.
לפריטים בדבר מדיניות חלוקת דיבידנד שאושרה על ידי דירקטוריון הראל השקעות ודירקטוריון החברה ביום 28 בפברואר 2021, ראו באור 15 בדוחות השנתיים.
4. חברות מאוחדות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל כפופות לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה. נכון ליום 30 בספטמבר 2024, עומדות החברות המאוחדות בדרישות אלו.
5. לעניין חלוקת דיבידנד על ידי החברה, ראו באור 9.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. השפעות שינויים בריבית ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים על ההתחייבויות הביטוחיות מפורטות להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2023	2023	2023	2024
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
176	176	-	176	128
176	176	-	176	128
-	54	-	-	-
42	42	-	42	-
42	96	-	42	-
83	40	6	176	99
83	40	6	176	99
301	312	6	394	227
198	205	4	259	149

ביטוח חיים - קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות: עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה (1)

סך הכל ביטוח חיים

ביטוח בריאות - קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות:

בדיקת נאותות העתודות (LAT) - סיעוד פרט

עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת תביעות בתשלום - סיעוד פרט וקבוצתי

סך הכל ביטוח בריאות

ביטוח כללי - קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות:

השפעות ריבית (2)

סך הכל ביטוח כללי

סך הכל השפעות על הרווח והרווח הכולל לפני מס

סך הכל השפעות על הרווח והרווח הכולל לאחר מס

ביטוח חיים:

(1) בתקופת הדוח (ברבעון השני של שנת 2024), עודכן שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה בתשלום. בעקבות העדכון האמור, נרשם קיטון בסך של כ-128 מיליוני ש"ח לפני מס בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-63 מיליוני ש"ח וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון שאינו תלוי תשואה משנת 2004 בסך של כ-65 מיליוני ש"ח).

ביטוח כללי:

(2) בתקופת הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024, בשל עליה של עקום הריבית המשמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (עליה של עקום הריבית חסרת הסיכון וירידה של פרמיית אי הנזילות), ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-99 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-6 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

2. יישום חוזר בנוגע לעדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה

ביום 24 ביולי 2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה" (להלן: "החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה.

בעקבות יישום החוזר, בתקופת הדוח וברבעון השני של שנת 2024 נרשם במגזר ביטוח חיים גידול בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-108 מיליוני ש"ח לפני מס וקיטון בעתודה לגמלאות בתשלום בסך של כ-2 מיליוני ש"ח לפני מס (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-16 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-71 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון שאינו תלוי תשואה משנת 2004 בסך של כ-11 מיליוני ש"ח וגידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון תלוי תשואה משנת 2024 בסך של כ-40 מיליוני ש"ח). כמו כן, נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח בריאות בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לפני מס.

3. ברבעון השלישי של שנת 2024, עדכנה החברה את ההנחות האקטואריות באופן שמשקף את ניסיון החברה בדבר האפשרות ללקיחת קצבה, בהתאם למסלולי קצבה שונים. בעקבות העדכון האמור, בתקופת הדוח וברבעון השלישי של שנת 2024 נרשם במגזר ביטוח חיים קיטון בעתודה המשלימה לגמלה בסך של כ-305 מיליוני ש"ח לפני מס (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-124 מיליוני ש"ח, וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-181 מיליוני ש"ח).

4. בתקופת הדוח, נרשמה תשואה ריאלית חיובית בפוליסות משתתפות ברווחים שנמכרו בין השנים 1991-2003. עם זאת, בשל תשואה ריאלית שלילית מצטברת על פוליסות כאמור, החברה לא רשמה דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. בהתאם למנגנון גביית דמי הניהול הקבוע בהסדר התחיקתי, חברת ביטוח לא תגבה דמי ניהול משתנים בגין פוליסות תלויות תשואה שנמכרו בין השנים 1991-2003 עד להשגת רווחי השקעה בגין הנכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, שיכסו את הפסדי ההשקעה שנצברו. נכון ליום 30 בספטמבר 2024, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית המצטברת עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-101 מיליוני ש"ח. ראו גם באור 10(1).

5. העמדת מסגרת אשראי לחברה בת של הראל השקעות – "המצפן" - שותפים לדרך בע"מ" (להלן: "המצפן").

בחודש דצמבר 2019 התקשרה המצפן עם החברה בהסכם לקבלת מסגרת אשראי בסך 150 מיליוני ש"ח לצורך העמדת אשראי ללקוחותיה, בחודש ספטמבר 2020 הוגדלה מסגרת האשראי ב-100 מיליוני ש"ח נוספים, בחודש נובמבר 2021 הוגדלה מסגרת האשראי ב-50 מיליוני ש"ח נוספים ובחודש דצמבר 2022 הוגדלה מסגרת האשראי ב-50 מיליוני ש"ח נוספים. כבטוחה להעמדת מסגרת אשראי זו חתמה הראל השקעות על כתב התחייבות להשקיע בהון המצפן את הסכומים הנדרשים מעת לעת על מנת שההון העצמי של המצפן לא יפחת בכל עת מ-15% מסך המאזן של המצפן עד לסכום השקעה מקסימלי של 100 מיליוני ש"ח. נכון ליום 30 בספטמבר 2024 ולמועד פרסום הדוח, יתרת האשראי שהעמידה החברה להמצפן הסתכמה לסך של כ-350 מיליוני ש"ח.

6. לעניין דירוג מידרוג, ראו באור 6.

7. שינויים מהותיים במצבת נושאי המשרה

מר מישל סיבוני, אשר כיהן כמנכ"ל הראל השקעות ויו"ר דירקטוריון החברה, סיים את תפקידיו כאמור ביום 31 בינואר 2024 וזאת לאחר למעלה מ-30 שנות עבודה בקבוצת הראל. בהמשך לסיום תפקידיו של מר סיבוני, מונה מר גיא רוטקופף כיו"ר דירקטוריון החברה. בנוסף, מר ניר כהן, המכהן כמנכ"ל החברה, מונה גם לתפקיד מנכ"ל הראל השקעות. מר סיבוני ממשיך לכהן כדירקטור בחברה.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

8. תשלום מבוסס מניות

א. ביום 17 באפריל 2024, הוקצו 439,000 אופציות ל-16 עובדים בחברה. מחיר המימוש של כל אופציה למועד ההענקה, הינו 34.29 ש"ח. השווי ההוגן של כתבי האופציה במועד ההענקה הסתכם לסך של כ-4.4 מיליוני ש"ח.

ב. ביום 29 באוגוסט 2024, הוקצו 180,000 אופציות ל-9 עובדים בחברה. מחיר המימוש של כל אופציה למועד ההענקה, הינו 34.88 ש"ח. השווי ההוגן של כתבי האופציה במועד ההענקה הסתכם לסך של כ-2.2 מיליוני ש"ח.

9. לעניין פדיון מוקדם מלא לאגרות החוב (סדרה ז') שהונפקו על ידי הראל הנפקות, ראו באור 6.

10. השקעה והתקשרות עם מר מישל סיבוני ב"המצפן - שותפים לדרך בע"מ" (להלן: "המצפן")

בחודש יוני 2024 החליט דירקטוריון המצפן, חברה בת של הראל השקעות, על הגדלת ההון העצמי של המצפן בסך כולל של 40 מיליוני ש"ח על מנת לשמור על דרישות הלימות ההון נוכח תיק האשראי הצפוי של המצפן עד לסוף רבעון 2 של שנת 2024. לפיכך, ובהתאם להוראות הסכם המייסדים של המצפן, הזרימה הראל השקעות להמצפן את חלקה בסכום זה העומד על סך של 28 מיליוני ש"ח. בנוסף, ובהתאם להוראות הסכם המייסדים העמידה הראל לבעלי המניות האחרים של המצפן, שותפות אלון ומר מישל סיבוני את חלקם היחסי בסכום הנדרש לצורך הגדלת ההון, כהלוואות Non-recourse בסך של 8 מיליוני ש"ח ו-4 מיליוני ש"ח, בהתאמה. זאת, בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם המייסדים ביחס להלוואות אלו. על פי חוות דעת כלכלית חיצונית שקיבלה הראל השקעות, שווי ההטבה הגלום בהלוואה בגין רכיב ה-Non-recourse שקיבל מר מישל סיבוני הינו כ-96 אלפי ש"ח. בנוסף, הראל השקעות העריכה את שווי ההטבה הגלום בפערי הריבית בגין ההלוואה בסך של כ-64 אלפי ש"ח. יובהר, כי ההלוואה למר מישל סיבוני, המכהן כדירקטור החברה וכיו"ר דירקטוריון המצפן, אושרה ע"י ועדות התגמול, ועדות הביקורת והדירקטוריונים של הראל השקעות ושל החברה.

11. הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכוח חוק הביטוח הלאומי

בהמשך לאמור בבאור 34ה4 בדוחות השנתיים, בחודש אוגוסט 2024, נחתם הסדר בין החברה לבין המוסד לביטוח לאומי (להלן בהתאמה: "ההסדר"), ו-"המל"ל"), לפיו הוסכם בין הצדדים הסכום שעל החברה לשלם למל"ל בגין תאונות דרכים שאירעו ושהתרחשו בתקופה שמיום 1 בינואר 2016 עד ליום 31 בדצמבר 2022. הדוחות הכספיים של החברה משקפים את ההסדר שנחתם.

12. חלוקת דיבידנד

ביום 29 באוגוסט 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 200 מיליוני ש"ח (1.92 ש"ח למניה). החלטת הדירקטוריון בדבר חלוקת הדיבידנד התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של החברה, סכום העודפים הראויים לחלוקה של החברה ונבחנו עודפי ההון ועמידה בהוראות הסולבנסי. כמו כן דירקטוריון החברה בחן את עמידתה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות, ולאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון של החברה את העמידה במבחן החלוקה. הדיבידנד שולם במזומן ביום 26 בספטמבר 2024.

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. בהמשך לאמור בבאור 9(3), סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-42 מיליוני ש"ח.

2. פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

ביום 30 באוקטובר 2024 וביום 31 באוקטובר 2024, אישרו ועדת התגמול של החברה וכן דירקטוריון החברה, בהתאמה, את התקשרות החברה, החל מיום 31 באוקטובר 2024 למשך שנה, בהסכם לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בהראל השקעות וביתר החברות בקבוצת הראל ובהם מי שעשוי להיחשב כבעל שליטה בחברה, כך שסכום הביטוח יעמוד על 220 מיליוני דולר ארה"ב וכן רובד נוסף של Side A בגבול אחריות של 25 מיליוני דולר ארה"ב. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי כאמור וגובה ההשתתפות העצמית הינם בהתאם לתנאי השוק, ונקבעים בהתאם להצעות שקיבלה הראל ביטוח ממבטחי משנה. העלות כאמור אינה מהותית לחברה.

3. לעניין פרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2024 על ידי החברה, ראו באור 8.

הראל חברה לביטוח בע"מ

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
בעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 בספטמבר 2024 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ואשר נכלל בנספח א' למידע הכספי לתקופות ביניים המאוחד של החברה לתאריך ולתקופות האמורים. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 בנובמבר 2024

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו"), הערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בחוזר ביטוח 15-1-2015. המדיניות החשבונאית שפורטה בבאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, יושמה בהכנת באור תמציתי זה, למעט המפורט להלן:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס שיטת השווי המאזני.
- ב. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.
- ג. פעילות בתחום ההלוואות לכל מטרה לבני 60 ומעלה באמצעות חברה מוחזקת שזוהי פעילותה היחידה.

דוחות על המצב הכספי ביניים

31 בדצמבר 2023 (מבוקר) מיליוני ש"ח	2023 (בלתי מבוקר) מיליוני ש"ח	30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר) מיליוני ש"ח
1,215	1,199	1,264
1	1	1
2,500	2,544	2,570
1,354	1,372	1,364
1,295	1,376	1,351
1,898	1,896	1,808
2,419	2,434	2,342
5,429	5,290	5,292
48	88	-
1,701	2,990	2,086
1,579	1,798	1,349
71,117	70,555	74,834
7,861	8,130	8,285
13,808	13,762	14,116
1,894	1,807	1,927
4,342	4,226	4,648
27,905	27,925	28,976
6,733	5,974	6,416
2,434	1,725	2,173
127,628	127,167	131,826
80,608	80,388	83,974

נכסים

נכסים בלתי מוחשיים	
נכסי מיסים נדחים	
הוצאות רכישה נדחות	
רכוש קבוע	
השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	
נדל"ן להשקעה אחר	
נכסי ביטוח משנה	
נכסי מסים שוטפים	
חייבים ויתרות חובה	
פרמיה לגבייה	
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	

השקעות פיננסיות אחרות

נכסי חוב סחירים	
נכסי חוב שאינם סחירים	
מניות	
אחרות	

סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	

סך כל הנכסים

סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות על המצב הכספי ביניים (המשך)

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			הון והתחייבויות
			הון
869	869	869	הון מניות ופרמיה על מניות
728	800	667	קרנות הון
2,449	2,284	2,721	עודפים
4,046	3,953	4,257	סך כל ההון
			התחייבויות
31,514	31,467	31,810	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
79,675	78,594	83,001	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
717	756	666	התחייבויות מסים נדחים
219	228	96	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
9	8	114	התחייבויות מסים שוטפים
5,447	5,137	5,560	זכאים ויתרות זכות
6,001	7,024	6,322	התחייבויות פיננסיות
123,582	123,214	127,569	סך כל ההתחייבויות
127,628	127,167	131,826	סך כל ההון וההתחייבויות

שלומית זק"ש אנגל
משנה למנכ"ל
ומנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

ניר כהן
מנהל כללי

גיא רוטקופף
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 27 בנובמבר 2024

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2023	2024	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17,226	4,345	3,780	12,992	11,526	פרמיות שהורווחו ברוטו
2,266	580	529	1,706	1,551	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
14,960	3,765	3,251	11,286	9,975	פרמיות שהורווחו בשייר
7,033	379	3,765	5,021	8,407	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
510	130	160	383	465	הכנסות מדמי ניהול
380	105	97	307	298	הכנסות מעמלות
36	8	7	28	22	הכנסות אחרות
22,919	4,387	7,280	17,025	19,167	סך כל ההכנסות
20,136	3,398	6,064	15,035	16,159	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,820	411	367	1,327	985	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
18,316	2,987	5,697	13,708	15,174	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,946	740	806	2,197	2,296	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,004	257	242	768	718	הוצאות הנהלה וכלליות
17	4	3	12	13	הוצאות אחרות
344	98	116	314	310	הוצאות מימון, נטו
22,627	4,086	6,864	16,999	18,511	סך כל ההוצאות
(134)	9	4	(92)	26	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
158	310	420	(66)	682	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
33	96	132	(26)	226	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
125	214	288	(40)	456	רווח (הפסד) לתקופה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
125	214	288	(40)	456	רווח (הפסד) לתקופה פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
(197)	(126)	245	(109)	(220)	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
186	27	1	175	(4)	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
82	16	8	64	51	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
1	-	-	-	-	חלק הקבוצה ברווח כולל של חברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני
46	27	5	93	30	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ
(29)	30	(88)	(46)	58	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(14)	(7)	(2)	(26)	(9)	מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
75	(33)	169	151	(94)	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
54	2	1	54	32	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
9	3	(1)	9	21	הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע בשימוש עצמי
(19)	(2)	-	(19)	(15)	מדידה מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
44	3	-	44	38	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
119	(30)	169	195	(56)	סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
244	184	457	155	400	סך כל הרווח הכולל לתקופה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
11,526	-	-	-	3,585	3,645	4,296
1,551	-	-	-	1,200	122	229
9,975	-	-	-	2,385	3,523	4,067
8,407	(153)	99	221	429	567	7,244
465	-	2	-	-	71	392
298	-	-	-	236	13	49
22	-	1	-	-	-	21
19,167	(153)	102	221	3,050	4,174	11,773
16,159	-	-	-	2,700	2,819	10,640
985	-	-	-	728	77	180
15,174	-	-	-	1,972	2,742	10,460
2,296	-	-	-	726	803	767
718	-	81	15	50	216	356
13	-	4	-	9	-	-
310	(153)	188	153	27	80	15
18,511	(153)	273	168	2,784	3,841	11,598
26	-	7	-	25	2	(8)
682	-	(164)	53	291	335	167
(90)	-	(13)	-	53	(59)	(71)
592	-	(177)	53	344	276	96
31,810	-	-	-	10,798	8,502	12,510
83,001	-	-	-	-	3,972	79,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

ס"ב	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,780	-	-	-	1,224	1,276	1,280
529	-	-	-	406	44	79
3,251	-	-	-	818	1,232	1,201
3,765	(60)	59	85	179	251	3,251
160	-	1	-	-	26	133
97	-	-	-	75	4	18
7	-	-	-	-	-	7
7,280	(60)	60	85	1,072	1,513	4,610
6,064	-	-	-	940	1,064	4,060
367	-	-	-	245	51	71
5,697	-	-	-	695	1,013	3,989
806	-	-	-	258	283	265
242	-	26	6	16	73	121
3	-	-	-	3	-	-
116	(60)	73	60	1	35	7
6,864	(60)	99	66	973	1,404	4,382
4	-	6	-	12	(3)	(11)
420	-	(33)	19	111	106	217
259	-	16	-	55	82	106
679	-	(17)	19	166	188	323
31,810	-	-	-	10,798	8,502	12,510
83,001	-	-	-	-	3,972	79,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,992	-	-	-	3,283	4,815	4,894
1,706	-	-	-	1,203	279	224
11,286	-	-	-	2,080	4,536	4,670
5,021	*(109)	(34)	*152	*228	*509	4,275
383	-	2	-	-	3	378
307	-	-	-	229	13	65
28	-	*1	*6	-	-	21
17,025	(109)	(31)	158	2,537	5,061	9,409
15,035	-	-	-	2,424	4,297	8,314
1,327	-	-	-	750	456	121
13,708	-	-	-	1,674	3,841	8,193
2,197	-	-	-	684	793	720
768	-	*78	*10	59	*268	353
12	-	-	-	12	-	-
314	*(109)	186	*109	50	65	13
16,999	(109)	264	119	2,479	4,967	9,279
(92)	-	6	-	(54)	(27)	(17)
(66)	-	(289)	39	4	67	113
286	-	168	-	164	(27)	(19)
220	-	(121)	39	168	40	94
31,467	-	-	-	10,780	8,158	12,529
78,594	-	-	-	-	5,312	73,282

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות (ההוצאות)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4) בדוחות הכספיים המאוחדים

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,345	-	-	-	1,147	1,675	1,523
580	-	-	-	412	93	75
3,765	-	-	-	735	1,582	1,448
379	*(38)	15	*55	*63	*78	206
130	-	1	-	-	1	128
105	-	-	-	77	4	24
8	-	1	-	-	-	7
4,387	(38)	17	55	875	1,665	1,813
3,398	-	-	-	771	1,292	1,335
411	-	-	-	232	135	44
2,987	-	-	-	539	1,157	1,291
740	-	-	-	243	266	231
257	-	*18	*5	21	*93	120
4	-	-	-	4	-	-
98	*(38)	59	*38	18	18	3
4,086	(38)	77	43	825	1,534	1,645
9	-	3	-	2	2	2
310	-	(57)	12	52	133	170
(51)	-	(3)	-	53	(56)	(45)
259	-	(60)	12	105	77	125
31,467	-	-	-	10,780	8,158	12,529
78,594	-	-	-	-	5,312	73,282

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4) בדוחות הכספיים המאוחדים

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	אשראי	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
17,226	-	-	-	4,471	6,468	6,287
2,266	-	-	-	1,606	377	283
14,960	-	-	-	2,865	6,091	6,004
7,033	(143)	25	207	334	692	5,918
510	-	3	-	-	5	502
380	-	-	-	303	17	60
36	-	1	6	-	-	29
22,919	(143)	29	213	3,502	6,805	12,513
20,136	-	-	-	3,217	5,812	11,107
1,820	-	-	-	949	675	196
18,316	-	-	-	2,268	5,137	10,911
2,946	-	-	-	942	1,046	958
1,004	-	108	14	73	345	464
17	-	-	-	17	-	-
344	(143)	236	143	22	72	14
22,627	(143)	344	157	3,322	6,600	12,347
(134)	-	2	-	(66)	(42)	(28)
158	-	(313)	56	114	163	138
181	-	151	-	116	(54)	(32)
339	-	(162)	56	230	109	106
31,514	-	-	-	10,701	8,389	12,424
79,675	-	-	-	-	5,367	74,308

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *	ענפי חבויות אחרים **	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
622	1,239	1,139	870	3,870
6	17	869	341	1,233
616	1,222	270	529	2,637
49	114	30	59	252
567	1,108	240	470	2,385
162	54	15	198	429
-	4	183	49	236
729	1,166	438	717	3,050
748	816	438	698	2,700
52	10	357	309	728
696	806	81	389	1,972
90	256	231	149	726
12	15	13	10	50
4	3	1	1	9
14	3	1	9	27
816	1,083	327	558	2,784
10	3	1	11	25
(77)	86	112	170	291
20	7	2	24	53
(57)	93	114	194	344
3,176	1,140	1,238	5,244	10,798
2,768	1,124	271	3,370	7,533

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
 פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2024
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2024

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *	ענפי חבויות אחרים **	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
194	420	387	252	1,253
3	6	298	108	415
191	414	89	144	838
3	30	4	(17)	20
188	384	85	161	818
63	24	7	85	179
-	1	56	18	75
251	409	148	264	1,072
209	300	151	280	940
3	5	122	115	245
206	295	29	165	695
38	89	80	51	258
4	5	4	3	16
1	1	-	1	3
4	-	-	(3)	1
253	390	113	217	973
5	1	1	5	12
3	20	36	52	111
21	7	2	25	55
24	27	38	77	166
3,176	1,140	1,238	5,244	10,798
2,768	1,124	271	3,370	7,533

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2024
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2024

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 65% מסך הפרמיות בענפים אלו

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,608	857	1,098	1,082	571
1,230	353	852	20	5
2,378	504	246	1,062	566
298	54	23	189	32
2,080	450	223	873	534
228	***102	20	***22	***84
229	48	172	5	4
2,537	600	415	900	622
2,424	611	508	751	554
750	259	415	28	48
1,674	352	93	723	506
684	140	217	207	120
59	11	15	17	16
12	1	2	4	5
50	23	2	5	20
2,479	527	329	956	667
(54)	(25)	(2)	(6)	(21)
4	48	84	(62)	(66)
164	78	5	17	64
168	126	89	(45)	(2)
10,780	5,103	1,272	1,027	3,378
7,558	3,392	258	1,003	2,905

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו
*** הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4) בדוחות הכספיים המאוחדים

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,199	246	369	394	190
414	119	286	7	2
785	127	83	387	188
50	(25)	6	71	(2)
735	152	77	316	190
63	***27	6	***6	***24
77	18	57	2	-
875	197	140	324	214
771	192	174	247	158
232	68	148	8	8
539	124	26	239	150
243	50	75	76	42
21	4	5	6	6
4	1	1	1	1
18	8	1	2	7
825	187	108	324	206
2	2	-	(1)	1
52	12	32	(1)	9
53	25	1	6	21
105	37	33	5	30
10,780	5,103	1,272	1,027	3,378
7,558	3,392	258	1,003	2,905

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
 פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 63% מסך הפרמיות בענפים אלו
 *** הוצג מחדש כתוצאה מהצגה לראשונה של מגזר אשראי, ראו גם באור 4(4) בדוחות הכספיים המאוחדים

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

סה"כ	ענפי חביונות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,649	1,087	1,437	1,402	723
1,614	460	1,123	25	6
3,035	627	314	1,377	717
170	11	9	166	(16)
2,865	616	305	1,211	733
334	149	24	34	127
303	61	232	5	5
3,502	826	561	1,250	865
3,217	911	518	980	808
949	413	427	37	72
2,268	498	91	943	736
942	191	300	291	160
73	13	18	22	20
17	1	3	5	8
22	10	1	2	9
3,322	713	413	1,263	933
(66)	(30)	(2)	(7)	(27)
114	83	146	(20)	(95)
116	55	4	12	45
230	138	150	(8)	(50)
10,701	5,155	1,148	973	3,425
7,492	3,356	227	953	2,956

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
 פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2023
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 31 בדצמבר 2023

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חביונות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 69% מסך הפרמיות בענפים אלו

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

- ג. קשרים, התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות
1. לעניין דירוג מידרוג, ראו באור 6 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 2. לעניין תשלום מבוסס מניות לעובדי החברה, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 3. לעניין העמדת אשראי לחברת המצפן, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 4. לעניין פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה ליום 30 ביוני 2024, ראו באור 8 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 5. לעניין פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ז') של הראל הנפקות, ראו באור 6 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 6. לעניין שינויים מהותיים במצבת נושאי המשרה, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 7. לעניין הנפקת אגרות חוב (סדרה כ') של הראל הנפקות, ראו באור 6 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 8. לעניין השקעה והתקשרות עם מר מישל סיבוני ב"המצפן- שותפים לדרך בע"מ", ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 9. לעניין הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכוח חוק הביטוח הלאומי, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 10. לעניין חלוקת דיבידנד על ידי החברה, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.
 11. לעניין יישום חוזר בנוגע לעדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה, ראו באור 9 בתמצית דוחות ביניים מאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה*

א. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,316	-	8,316	-	נכסי חוב סחירים (1א)
14,114	14,114	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,927	-	1,927	-	מניות (2א)
4,659	-	4,361	298	אחרות (3א)
29,016	14,114	14,604	298	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,155	-	8,155	-	נכסי חוב סחירים (1א)
13,759	13,759	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,807	-	1,807	-	מניות (2א)
4,237	-	3,967	270	אחרות (3א)
27,958	13,759	13,929	270	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,885	-	**7,885	-	נכסי חוב סחירים (1א)
13,806	**13,806	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,894	-	1,894	-	מניות (2א)
4,353	-	**4,029	324	אחרות (3א)
27,938	13,806	13,808	324	סך הכל

* הנספח מתייחס להראל ביטוח סולו ולחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח

** הוצג מחדש

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים ראו באור 6 "מכשירים פיננסיים" בדוחות המאוחדים

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה (המשך)*

א.1. נכסי חוב סחירים

עלות מופחתת			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,512	5,628	6,799	4,815	4,922	5,736	אגרות חוב ממשלתיות
3,326	3,562	2,841	3,070	3,233	2,580	נכסי חוב אחרים: נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
8,838	9,190	9,640	7,885	8,155	8,316	סך הכל נכסי חוב סחירים ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			9	-	-	

א.2. מניות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,162	1,074	1,135	1,336	1,233	1,391	מניות סחירות
363	353	339	558	574	536	מניות שאינן סחירות
1,525	1,427	1,474	1,894	1,807	1,927	סך כל המניות ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			190	181	234	

א.3. השקעות פיננסיות אחרות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
279	279	270	333	320	332	השקעות פיננסיות סחירות
2,772	2,581	3,006	4,020	3,917	4,327	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
3,051	2,860	3,276	4,353	4,237	4,659	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			200	196	206	מכשירים נגזרים המוצגים בהתחייבויות פיננסיות
			37	282	68	

* הנספח מתייחס להראל ביטוח סולו ולחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2024**

תוכן עניינים
דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2024

4	רקע ודרישות גילוי	.1
4	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	.א
4	הוראות מעבר	.ב
5	הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון	.ג
6	הגדרות	.ד
7	מתודולוגית החישוב	.ה
8	הערות והבהרות	.ו
9	יחס כושר פירעון וסף הון	.2
11	מידע אודות מאזן כלכלי	.3
16	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	.4
18	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	.5
19	סף הון (MCR)	.6
20	השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה	.7
21	מגבלות על חלוקת דיבידנד	.8

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד

הדירקטוריון של הראל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנידון : דיווח של רואה החשבון המבקר בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") ליום 30 ביוני 2024

מבוא

ביצענו את הנהלים המפורטים להלן בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, של החברה, ליום 30 ביוני 2024 (להלן "הדוח" או "דוח יחס כושר פירעון"). הדיווח שלנו מתייחס אך ורק לחישובי יחס כושר פירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ואינו מתייחס לכל פעילות אחרת של החברה.

אחריות

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של הדוח בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בפרק 2 חלק 2 שער 5 של החוזר המאוחד ובהנחיות נלוות (להלן ביחד - "הוראות הממונה"). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה. אחריות זו כוללת בחירה ויישום של שיטות מתאימות להכנת המידע הערוך ושימוש בהנחות ואומדנים לגילויים פרטניים, שהם סבירים בנסיבות הנתונות. יתרה מזאת, אחריות זו כוללת תכנון, הטמעה ותחזוקה של מערכות ותהליכים הרלוונטיים להכנת המידע הערוך באופן שאינו כולל מידע מוטעה מהותית.

אחריותנו היא להביע מסקנה על עריכת והצגת חישובי דוח יחס כושר פירעון בהתאם להוראות הממונה בהתבסס על הנהלים המפורטים להלן.

היקף הסקירה

ביצענו את התקשרותנו בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי" שפורסם ע"י IAASB ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בחוזר המאוחד בפרק 7 שער 5, בחלק 1 שעניינו "רואה חשבון מבקר", המפרט הוראות לעניין סקירה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני. נהלי העבודה כללו את הנהלים המפורטים להלן, על מנת להעריך האם החישובים שבוצעו על ידי החברה בנושא האמור, ליום 30 ביוני 2024, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה. עם זאת, איננו מספקים מסקנה נפרדת עבור כל גילוי.

נהלי העבודה כללו את הנהלים הבאים :

- עיון בדוח יחס כושר פירעון וההסברים שנכללו בו ;
- עריכת בירורים, בעיקר עם האנשים האחראים על הפקת דוח יחס כושר פירעון ועל עריכת חישובים בקשר ליחס כושר פירעון ;
- לרבות בירורים אודות השינויים המהותיים שהתרחשו במודלים, במתודולוגיות בתהליכי החישוב ובמערכות ;
- סקירת שינויים מהותיים במחקרים שהשפיעו על דוח זה ככל שרלוונטי ;
- ביצוע נהלי סקירה אנליטיים, ובכלל זה בחינת סבירות השינויים המהותיים בסעיפי הדוח המרכזיים.
- עבודתנו הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2024 כפי שמוצג בסעיף 3.1.2 פרט לגבי נהלי העבודה שלעיל לגבי סכום הניכוי שאינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכונים ביטוחיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

מסקנה

בהתבסס על הנהלים שבוצעו, לא בא לתשומת לבנו דבר הגורם לנו לסבור כי חישובי יחס כושר הפירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2024 של החברה, אינם ערוכים בהתאם להוראות הממונה, מכל הבחינות המהותיות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ו. הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון וכן בדבר אי הודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.

בכבוד רב,

סומך חייקין

רואי חשבון

תל אביב, 27 בנובמבר 2024

1. רקע ודרישות גילוי

א. **משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II**

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 15-2020-1 מיום 14 באוקטובר 2020, שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1 שבחלק 4 לשער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר ביטוח-2022-1-8 מיום 13 במרץ 2022 שעניינו עדכון הוראות החוזר המאוחד בעניין "דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי (להלן - "הוראות הגילוי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי.

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי המוכר, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות מגבלות על הרכב הון עצמי ביחס ל-SCR (ראו להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת בסעיף 1.ב. להלן נקבע כי שיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - "SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - "MCR" או "סף הון"). בהתאם להוראות סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לסכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR. ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

ב. **הוראות מעבר**

(א) הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה בה תיושם אחת מהחלופות הבאות:

- (1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2023 ו-30 ביוני 2024 לא יפחת מ-95% מה-SCR.

- (2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן.

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודת הביטוח (להלן - "הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות הממונה במכתב למנהלי חברות הביטוח מיום 15 באוקטובר 2020, המפרט את העקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי") והוא מופחת באופן הדרגתי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

בהתאם לעקרונות חישוב הניכוי, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. על החברה לוודא שערכו של הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בצורה זהירה ושמרנית ובכל מועד דיווח יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החברה נדרשת לחשב מחדש את הניכוי בתקופת הפריסה בתקופות עוקבות מידי שנתיים, או בתדירות גבוהה יותר אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה או בהתאם לדרישת הממונה. חישוב מחדש עשוי לשנות את ערכו של הניכוי.

חישוב מחדש של הניכוי בוצע נכון ליום 30 ביוני 2024, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2024 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 27 בנובמבר 2024 את סכום הניכוי שחושב מחדש, בהמשך להודעת הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2024.

(ב) לעניין הרכב ההון המוכר, נקבע שההיקף המקסימלי של הון רובד 2 בתקופת הפריסה יעמוד על שיעור של 50% מההון הנדרש לכושר פירעון.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, לרבות לוחות תמותה המפורסמים על ידי הממונה מעת לעת, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות על דפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ג. הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון

ביום 5 בינואר 2022 פורסמו מכתב עקרונות ותיקון לחוזר המאוחד בנושא יישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (להלן - "הנחיות ORSA"). עיקרון מרכזי בבסיס ההערכה העצמית של הסיכונים וכושר הפירעון הוא יצירת קשר בין אסטרטגיה עסקית, סיכונים וניהול ההון.

בהתאם לסעיף 7.4.28 בפרק 3 לחלק 4 בשער 5 בחוזר המאוחד שכותרתו "דיווח לממונה על שוק ההון", חברת ביטוח תמסור לממונה דיווח אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר גופים מוסדיים בעניין "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023" (להלן - "הוראות הממונה לשעת חירום"), אשר נותן ארכה של 60 ימים עד ליום 31 במרץ 2024 בהגשת הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA).

החברה העבירה את הדיווח הנדרש לממונה, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בהוראות הממונה לשעת חירום.

ד. הגדרות	
החברה	- הראל חברה לביטוח בע"מ.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי	- הוראות חוזר הממונה 2020-1-15 בעניין "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II, על הבהרותיו.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	- צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	- Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	- Non-Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	- Basic Solvency Capital Requirement. הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	- Solvency Capital Requirement. סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר	- סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר סולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	- הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים והתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח.
הון רובד 1 נוסף	- שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
הון רובד 2	- מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כשווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	- השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם. ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים, כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
מאזן כלכלי	- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	- Risk Margin. סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
ניכוי בתקופת הפריסה	- חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור לכך מהממונה, לנכות בתקופת הפריסה סכום מעתודות הביטוח, בהתאם לעקרונות שקבע הממונה. גידול בעתודות הביטוח יפרס בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.
סף הון מינימלי (MCR)	- Minimum Capital Requirement. הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)	- Expected Profit in Future Premiums. הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.
מתאם תנודתיות (VA)	- Volatility Adjustment. רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

<p>- Ultimate Forward Rate. שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p> <p>- עקום ריבית אשר נקבע על ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה הריאלית לפדיון של אג"ח מדינה ישראל, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.</p> <p>- ביקורת רואה החשבון המבקר של החברה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי 3400 ISAE - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה שנכללו בחוזר המאוחד בפרק 7 בחלק 1 של שער 5 שעניינו "רואה חשבון מבקר", המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי שנתי.</p> <p>- סקירת רואה החשבון המבקר של החברה, בהתאם לתקן ISAE 3000 - התקשרויות מסוג ASSURANCE שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי ובהתאם להנחיות הממונה שנכללו בחוזר המאוחד בפרק 7 בחלק 1 של שער 5 שעניינו "רואה חשבון מבקר", המפרט הוראות לעניין סקירה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני.</p>	<p>UFR</p> <p>ריבית חסרת סיכון מותאמת</p> <p>מבוקר</p> <p>סקור</p>
--	--

ה. מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2024 וליום 31 בדצמבר 2023 חושב ונערך בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי ההוראות המפורטות שפרסם הממונה, אשר מבוססות על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על פי ההוראות, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של הוצאות רכישה נדחות ושל נכסים לא מוחשיים, למעט נכסי אינשורטק שקיבלו הכרה על ידי הממונה.

ניכוי בתקופת הפריסה

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032. הניכוי בתקופת הפריסה מחושב בהתאם למכתב עקרונות הניכוי, כמתואר בסעיף 1.ב.א) לעיל.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים, אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק, סיכוני צד נגדי וסיכון נכסים בלתי מוחשיים. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המימוחסיים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ובגין חברות מנהלות.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי. דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו בהוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים נטו הרשומה במאזן הכלכלי, בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים שמתקיימים בו כל התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה, כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם;
 - הוא נובע מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד;
 - ערכו אינו עולה על שיעור של 5% מה-BSCR.
- ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה מוגבלת במכפלת שיעור המס ביתרת דרישת ההון הבסיסית (BSCR) ודרישת הון סיכונים תפעוליים.

1. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2024. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2024 אם וככל שבוצעו. יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראו בקשר לכך סעיף 2.4 בפרק תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה בדוח הביניים ליום 30 ביוני 2024.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

לעניין זה, יש לציין שקיימת חוסר ודאות משמעותית בהקשר של השפעת יישומו של תקן חשבונאות בינלאומי IFRS17 על רכיביו השונים שיכנס לתוקף בישראל החל מהדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2025. אופן היישום של תקן זה בדוחות הכספיים, עשוי להשפיע על תוצאות חישוב יחס כושר פירעון ואין ביכולת החברה בשלב זה להעריך את השפעה זו.

בחודש מרץ 2024 אישרה הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 השיעור של מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי יהיה 18% מהשכר ששילם והרווח שהפיק וזאת במקום השיעור של 17% שקיים כיום. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוח יחס כושר הפירעון של החברה ליום 30 ביוני 2024 מביאות בחשבון את ההשפעות שינבעו מהעלאת שיעור המס כאמור לעיל.

ב) בהתאם להוראות סולבנסי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבורר 7' לדוח הכספי לרבעון שני 2024, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

2. יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024
(מבוקר)	(סקור)
מיליוני ש"ח	
15,841	16,566
9,428	8,959
6,413	7,607
168%	185%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 4

הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 5

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

גיוס/פדיון הון -

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ובדבר יעד יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראו סעיף 8 להלן.

מלחמת "חרבות ברזל" (להלן – "המלחמה")

החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. כתוצאה ישירה מהמלחמה, חלה עלייה שאינה מהותית בתשלומי תביעות בביטוחי ריסק מוות ובריאות במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024. כמו כן, המלחמה הובילה לתנודות בשווקים הפיננסיים בישראל ולעלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון במחצית הראשונה של שנת 2024. לחלק מתנודות אלו השפעות מנוגדות על יחס כושר הפירעון של החברה, כך שבמצטבר לא ניתן לקבוע בוודאות האם למלחמה השפעה ישירה ומהותית על יחס כושר הפירעון במחצית הראשונה של שנת 2024.

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

מצב ההון של החברה ליום 30 ביוני 2024 הושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של החברה, חלוקת דיבידנד, שינויים במשנתי שוק, עדכון מחקרים אקטואריים, עדכוני מודל שוטפים וחישוב מחדש של הניכוי. כאמור לעיל, חלק מההשפעות נובע גם מהשלכות המלחמה על הפעילות העסקית ועל משנתי שוק, בכלל זה עליית עקום הריבית.

- החישוב ליום 30 ביוני 2024 כולל חלוקת דיבידנד בסך 200 מיליוני ש"ח שהוכרז על ידי החברה בחודש אוגוסט 2024 ושולם ביום 26 בספטמבר 2024.

- נכון ליום 30 ביוני 2024, על רקע עליית עקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון, סכום הניכוי חושב מחדש ובוצעה הפחתה לינארית, בהתאמה לתקופת הפריסה. עדכון הניכוי ל-1,028 מיליוני ש"ח הביא לקיטון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- העליה משמעותית בעקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 גרמה לירידה בשווי ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי חיסכון, מוצרי סיעוד וביטוח כללי ולירידה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים. מנגד, עליית הריבית גרמה לירידה בשווי נכסי חוב. במצטבר, שינויים אלה הובילו לגידול משמעותי בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה ללא התחשבות בהוראות הפריסה, ובמידה פחותה על יחס כושר הפירעון (בהתחשב בהוראות המעבר) וזאת לאור השפעת עליית עקום הריבית על הקטנת סכום הניכוי בתקופת הפריסה כאמור לעיל.
- בתקופת הדוח עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.9% והוביל במצטבר לקיטון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- מצב ההון הושפע לחיוב משחרור דרישות הון ומרווח סיכון (Risk Margin) בגין עסקים קיימים אשר קוזזו חלקית ע"י דרישות הון ומרווח סיכון (Risk Margin) של עסקים חדשים אשר נמכרו בתקופת הדוח.
- ביום 24 ביולי 2024 פרסמה רשות שוק ההון חוזר לתיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל אשר משמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. יישום החוזר גרם לירידה בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- תיקון צו מס ערך מוסף לגבי העלאת שיעור מס רווח ומס שכר ל-18% החל מ-1 בינואר 2025 – הביא לשינוי שיעור המס המשמש לחישוב מסים נדחים מ-34.19% ל-34.75% וגרם לירידה לא מהותית בעודף ההון וביחס כושר הפירעון של החברה.

בהתאם לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) נקבע, כי כל מי שברשותו פוליסת ביטוח ניתוחים "מהשקל הראשון", שנרכשה החל מ-1 בפברואר 2016 ועד 30 בספטמבר 2023, והוא עמית בתכנית שב"ן של אחת מקופות החולים, יועבר החל מה-1 ביוני 2024 לפוליסת ביטוח ניתוחים "משלים שב"ן", המעניקה כיסוי ביטוחי רק לאחר מיצוי זכויות מול השב"ן, וזאת אלא אם הודיע לחברת הביטוח על רצונו לבטל את העברתו ולהישאר בתוכנית ביטוח ניתוחים "השקל הראשון". למהלך זה היתה השפעה לא מהותית על עודף ההון. לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד עודף ההון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראו סעיף 8 להלן.

שינויים מהותיים לאחר מועד החישוב

נכון לסמוך למועד פרסום דוח יחס כושר הפירעון, עקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון ירד מעט, על רקע מלחמת "חרבות ברזל", המצב המאקרו-כלכלי ומגמות ריבית בעולם. ירידה זו בעקום צפויה להקטין באופן לא משמעותי את עודף ההון ויחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.

בשלב זה קיים חוסר וודאות בקשר להמשך התפתחות המלחמה, להיקפה ולמשכה. תנודות בשווקים הפיננסיים ובעקום הריבית ממשיכות להתרחש גם בתקופה שבין תאריך החישוב לבין תאריך פרסום הדוח. בהתאם, קיימת אי וודאות בנוגע להשפעות העתידיות של המלחמה על יחס הכושר הפירעון של החברה.

לפרטים נוספים אודות השלכות המלחמה על פעילות החברה, ראו גם באור 1 ב' בדוח הביניים ליום 30 בספטמבר 2024.

ב. סף הון (MCR)

לימים 31 בדצמבר 2023	לימים 30 ביוני 2024
(מבוקר)	(סקור)
מיליוני ש"ח	
2,984	3,039
11,724	12,694

סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.א

הון עצמי לעניין סף הון - ראו סעיף 6.ב

3. מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן - "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כדלהלן:

(1) מאזן מאוחד

הנתונים במאזן הכלכלי מוצגים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה.

(2) נכסים

- א. **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.
- ב. **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס.
- ג. **השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי השקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה מנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
- ד. **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- ה. **אג"ח מיועדות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(3) התחייבויות בגין חוזה ביטוח וחוזה השקעה, מרווח סיכון (RM) ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזה ביטוח וחוזה השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - "BE" או "Best Estimate") המבוסס על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב התחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזה ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, וחישוב התחייבויות ביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE - בפרק המדידה בחוזר המאוחד המתייחס לנוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר ניתן ביטוי לסיכון ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהם מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3 ג' לדוחות הכספיים לשנת 2023.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזה השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חיי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראו גם סעיף 1.1. לעיל - הערות והבהרות.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו וגם לא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של הנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלוונטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, מספר כיסויים, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה צמודות בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) המחושב על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכם הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)

- תמותת גמלאים ופעילים
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות
- מימוש ומסלולי גמלה

ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

(4) מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית, מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA. דרישת ההון העתידית מחושבת לפי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח, למעט דרישת הון בגין סיכונים שוק, בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את התפתחות הסיכונים על פני ציר הזמן.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

כאמור לעיל, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בנוסף, דרישות ההון מבוססות על ההערכה המיטבית, לרבות מגבלותיה כפי שתוארו לעיל. כמו כן, תרחישי הקיצון והקורלציות המוגדרים במסגרת המודל הסטנדרטי לחישוב דרישות ההון מתבססים על סדרת תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל.

(5) התחייבויות אחרות

- א. **התחייבויות תלויות** - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראו סעיף 1.1.2.1 (ב) לעיל.
- ב. **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהוראות סולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור. היתרה כוללת גם התחייבות בגין מיסים נדחים הנובעים מהניכוי בתקופת הפריסה.
- ג. **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- ד. **התחייבויות פיננסיות** - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בהוראות סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

(6) ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2024

הניכוי בתקופת הפריסה חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי"). הניכוי מחושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלה חושבו ברמת קבוצות מוצרים ובהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות. חישוב מחדש של הניכוי בוצע נכון ליום 30 ביוני 2024, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2024 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 28 בנובמבר 2024 את סכום הניכוי שחושב מחדש, לאחר שהתקבלה הודעת הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2024. הניכוי נכון ליום 30 ביוני 2024 הסתכם לסך של 1,028 מיליוני ש"ח (לאחר הפחתה ליניארית בהתאם לתקופת הפריסה).

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 30 ביוני 2024		א. מאזן כלכלי
(מבוקר)		(סקור)		
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
245	1,215	236	1,247	נכסים:
-	1	-	1	נכסים בלתי מוחשיים
-	2,500	-	2,571	נכסי מיסים נדחים, נטו
1,354	1,354	1,374	1,374	הוצאות רכישה נדחות
				רכוש קבוע
30	30	30	30	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,263	1,265	1,318	1,320	חברות מנהלות
				חברות מוחזקות אחרות
1,293	1,295	1,348	1,350	סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,898	1,898	1,803	1,803	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
2,419	2,419	2,335	2,335	נדל"ן להשקעה - אחר
2,102	5,429	2,163	5,305	נכסי ביטוח משנה
1,667	1,701	2,100	2,124	חייבים ויתרות חובה
71,117	71,117	73,050	73,050	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
7,861	7,861	8,063	8,063	השקעות פיננסיות אחרות
8,557	8,577	8,539	8,548	נכסי חוב סחירים
6,935	5,231	6,551	5,286	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,894	1,894	1,966	1,966	אג"ח מיועדות
4,342	4,342	4,516	4,516	מניות
				אחרות
29,589	27,905	29,635	28,379	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
6,733	6,733	6,372	6,372	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,434	2,434	2,397	2,397	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,627	1,627	1,365	1,365	נכסים אחרים
122,478	127,628	124,178	129,673	סך כל הנכסים
80,627	80,608	82,376	82,353	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
10,843	4,046	12,017	3,996	הון
				הון רובד 1 בסיסי
10,843	4,046	12,017	3,996	סך כל ההון
12,172	31,514	10,506	31,908	התחייבויות
75,991	79,675	77,851	81,619	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,987	-	9,127	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(1,907)	-	(1,028)	-	מרווח סיכון (RM)
4,248	717	4,847	575	ניכוי בתקופת הפריסה
5,325	5,447	4,901	5,026	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
5,591	6,001	5,856	6,448	זכאים ויתרות זכות
228	228	101	101	התחייבויות פיננסיות
				התחייבויות אחרות
111,635	123,582	112,161	125,677	סך כל ההתחייבויות
122,478	127,628	124,178	129,673	סך כל ההון וההתחייבויות

ב. הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2024		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
(סקור)		
מיליוני ש"ח		
1,310	(838)	472
7,217	2,817	10,034
8,527	1,979	10,506
77,667	184	77,851
86,194	2,163	88,357

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2023		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
3,084	(927)	2,157
7,158	2,857	10,015
10,242	1,930	12,172
75,819	172	75,991
86,061	2,102	88,163

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

השפעת עליית עקום הריבית המשמש להיוון ההתחייבויות הביטוחיות, עליית מדד המחירים ושינויים בתיק הביטוחי הובילו במצטבר לירידה בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה במחצית הראשונה של שנת 2024. לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2024			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(סקור)			
מיליוני ש"ח			
17,286	4,905	364	12,017
(294)	-	-	(294)
-	-	-	-
(426)	(426)	-	-
16,566	4,479	364	11,723
13,069			13,069

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2023			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
16,062	4,825	394	10,843
(110)	-	-	(110)
-	-	-	-
(111)	(111)	-	-
15,841	4,714	394	10,733
12,937			12,937

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - "נספח משטר כושר פירעון כלכלי"). ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון:

ליים 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	ליים 30 ביוני 2024 (סקור)
מיליוני ש"ח	
10,733	11,723
394	364
394	364
11,127	12,087
3,160	3,540
1,376	1,365
289	-
(111)	(426)
4,714	4,479
15,841	16,566

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי

הון רובד 1 נוסף:

מכשירי הון ראשוני מורכב

סך הון רובד 1 נוסף

סך הון רובד 1

הון רובד 2:

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.
לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ראו סעיף 7 "השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה" להלן.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליים 30 ביוני 2024	ליים 31 בדצמבר 2023	
(סקור)	(מבוקר)	מיליוני ש"ח
5,121	5,368	הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
		הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
346	440	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
4,109	4,147	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
8,134	8,568	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
2,153	2,171	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
19,863	20,694	סה"כ
(6,773)	(7,020)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
118	123	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים
13,208	13,797	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
492	499	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(4,761)	(4,888)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
10	10	הון נדרש בשל חברות מנהלות:
10	10	קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ
20	20	לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ
9,428	9,428	סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות
8,959	8,959	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ראו סעיף 7 "השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

- הירידה בדרישת הון סיכוני שוק נובעת בעיקר מהשפעת עליית עקום הריבית על הנכסים וההתחייבויות הרגישים לריבית ומשינוי בנכסי החוב, אשר גרמו לירידה בדרישת הון סיכון ריבית. הירידה בדרישת הון סיכון ריבית קוֹזְזָה באופן חלקי בעליה בדרישת הון סיכון מניות, בין היתר, כתוצאה משינוי בתיק הנכסים והחמרת התרחיש על רקע עליה ברכיב ההתאמה הסימטרית (SA).
- במהלך תקופת הדוח חלה עליה משמעותית בעקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון, באופן שגרם לירידה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים וכנגזרת הוביל לגידול בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- בתקופת הדוח עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.9% והוביל לעליה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים וכנגזרת הוביל לקיטון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- שחרור דרישות הון בגין עסקים קיימים הובילו לגידול בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה ודרישות הון של עסקים חדשים אשר נמכרו בתקופת הדוח הובילו לקיטון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.

6. סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024
(מבוקר)	(סקור)
מיליוני ש"ח	
2,984	3,039
2,357	2,240
4,243	4,032
2,984	3,039

סף הון MCR לפי נוסחה (MCRlinear)
 גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2024		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(סקור)		
מיליוני ש"ח		
16,566	4,479	12,087
(3,872)	(3,872)	-
12,694	607	12,087

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2023		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
15,841	4,714	11,127
(4,117)	(4,117)	-
11,724	597	11,127

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 30 ביוני 2024				
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	
(סקור)				
מיליוני ש"ח				
97,484	-	(1,028)	96,456	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
11,052	-	671	11,723	הון רובד 1 בסיסי
14,999	896	671	16,566	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
8,959	-	-	8,959	הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2023				
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	
(מבוקר)				
מיליוני ש"ח				
98,150	-	(1,907)	96,243	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
9,478	-	1,255	10,733	הון רובד 1 בסיסי
13,884	943	1,014	15,841	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,030	-	(602)	9,428	הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

חישוב מחדש של הניכוי בוצע נכון ליום 30 ביוני 2024, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2024 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 27 בנובמבר 2024 את סכום הניכוי שחושב מחדש, בהמשך להודעת הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2024.

8. מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 29 במאי 2023 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה, בשיעור של 110%.

ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל כל עוד הראל ביטוח עומדת ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן - "המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה:

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024	
(מבוקר)	(סקור)	
מיליוני ש"ח		
13,884	14,999	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,030	8,959	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
3,854	6,040	עודף הון
138%	167%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס (פדיון) מכשירי הון
13,884	14,999	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
3,854	6,040	עודף הון
138%	167%	יחס כושר פירעון
סטאטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:		
110%	110%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
2,850	5,144	עודף הון ביחס ליעד

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

אדוה ענבר מנהלת הסיכונים	ניר כהן מנכ"ל	גיא רוטקופף יו"ר הדירקטוריון	27 בנובמבר, 2024 תאריך
-----------------------------	------------------	---------------------------------	---------------------------